O. STANKO RADIĆ

# GOVORIM DANAŠNJEM ČOVJEKU

(NEDJELJNE, BLAGDANSKE I PRIGODNE PROPOVIJEDI)

II. DIO

ZAGREB
1961

O. STANKO RADIĆ

# GOVORIM DANAŠNJEM ČOVJEKU

(NEDJELJNE, BLAGDANSKE I PRIGODNE PROPOVIJEDI)

II. DIO

ZAGREB
1961

Izdao i odgovara: RADIĆ o. STANKO, župnik župe M. B. Lurdske, Zagreb, Vrbanićeva 35
Umnoženo kod: URED ZA PRIJEPIS I UMNOŽAVANJE M. Marijančić, Zagreb, Jurišićeva 1/a

# P r e d g o v o r

Ovaj drugi dio nedjeljnih, blagdanskih i prigodnih propovijedi predajem braći svećenicima u času velikih kozmonautičkih uspjeha.

Možda će u skoroj budućnosti čovjeku uspjeti, da odsjedne na Mjesecu ili Marsu.

Svi ti uspjesi, kojima se divimo, ne daju pravo čovjeku, da se proglasi bogom, jer i gore će trebati, da preživjeli kopaju grob mrtvome.

Čovjek će još mnogo toga doseći, ali mu nikada neće uspjeti, da pobijedi smrt. Dakle, konačno je nemoćan. Stoga i u ovim danima silnog progresa mora biti svjestan svoje maljušnosti, te još ozbiljnije mislite na svoje odredjenjo, jer će uskoro osjetiti, da ima i NETKO nad njim.

Svrha je, dakle, ovih propovijedi, da

otrijezne današnjeg čovjeka, koji se voli opija ti svojim uspjesima, misleći, da mu Bog nije po treban. Stoga sam kao i u prvom dijelu nastojao zahvatiti u njegove probleme, te ga, preko onoga, što on vidi i što njega interesira, dovesti do nevidljivoga, ali stvarnoga Boga

Dok propovijedamo, dotle i molimo za ovo!

P i s a o

U Zagrebu, 17. travnja 1961.

L i t e r a t u r a:


Kirchgässner: IMMER DASSELBE - WIE GEHABT?

H. S. Braun: EIN JAHR DES HEILES

H. S. Braun: DIE SAKRAMENTE

G. Siegmund: WANDELT IM LICHTE

F. Sheen: AUFSTIEG ZU GOTT

F. Sheen: DU BIST GEBENEDEIT UNTER DEN WEIBERN

F. Sheen: SO SEHR LIEBT GOTT DIE WELT

---------- GOTTES WORT, 1961.

P. Schindler: EIN SAMAN GING AUS

D u h o v i

## DUH ILI MATERIJA

Kad je nedavno neki crkveni dostojanstvenik zauzeo s v o j stav prema jednome javnom pitanju, tada je novinar, kome takav stav nije konvenirao, (očito ne znajući, što je to nepogrešivost, na koga se proteže i u kojem slučaju), napisao u svome listu ironično i blasfemno, da mu je "duh Sveti na godišnjem odmoru".

Bez obzira na ovu blasfemnu ironiju moramo priznati kako često puštamo Duha Svetoga, da kuca i čeka, iako bi svaki od nas, kao dio kršćanske cjeline, morao znati, da je "kršćanstvo danas kao i prije izljev Duha, zapravo doživljaj Duhova... U djelovanju Duha vrhunac je otkupljenja i kršćanstva i to tako, da bez Duha Svetoga i njegova ispunjenja potpunog kršćanstva nema". (Werner Becher). Drugim riječima: samo onda, ako nas duhovski blagdan iznutra obuzme - samo smo onda

kršćani!

Ne moramo li, dakle, hrabro i odlučno poštivati Duha Svetoga, da dodje do preobrazbe na svakom području, da doista osjetimo ono, što Crkva kaže o njemu: "Obnovit ćeš lice zemlje!"

Samo Bog znade, kako bismo bili sretni, kad bi se obnovilo lice ove stare i vrlo otrcane zemlje; kad bismo opet na njoj osjetili nešto mladenačke svježine Svetog Duha; kad bi ova materijalizmom i mržnjom ovapnjena zemlja ponovno djelovanjem tog istog Duha ozdravila od svoje arterioskleroze. Samo Bog zna, kako je potrebno, da ovaj Duh Božji, ovaj mladi, živi, svježi Duh ljubavi, pouzdanja i nade, a prije svega Duh istinitosti i čistoće, zadune u našim kolibama i neboderima, u našim tvornicama i konferencijskim dvoranama.

Zapravo je ovo veliko i odlučno pitanje mog života: duh ili materija? Hoću li služiti materiji i jednostavno živjeti kao pas u mome dvorištu; hoću li se samo mučiti, da za-



služim svagdanji kruh, ili ipak vjerujem, da iza punih zdjela i plodnih njiva, opipljivih užitaka ovog života, u kojima se materijalistički čovjek tako kanibalistički voljko osjeća, - ima još vrednota i stvarnosti, snaga i sila, kojih ne možemo rukama dohvatiti, nožem secirati niti staviti pod mikroskop. Vjerujem li još u moralne vrednote i imperative u mom vlastitom srcu, u zapovijed moje savjesti? Vjerujem li, da su potrebne žrtve, ako hoću biti dobar čovjek? Vjerujem li, da čovjek nije samo neka, nešto odgojenija životinja, koja hoda na dvije noge, i koja je malo udobnije od drugih uredila svoje gnijezdo, - nego da postoji i svijet ljepote, koji bojom i zvukom, muzikom i poezijom u mene ulazi, i u kome ja uživam? Vjerujem li, da moram njegovati ne samo svoju njivu, nego i svoj karakter, svoj razum i svoje srce? Vjerujem li još u zvijezde i ideale, prema kojima moram upraviti svoj život i koji jedini daju mom životu smisao i sadržaj, - ili živim samo da živim, da utučem vrijeme? Vjerujem li još u Duha i u duhovne vrednote? Vjerujem li prije svega još u to, da se ova moja egzistencija ni

je porodila iz glupog slučaja, iz tupih, hladnih prirodnih zakona, nego da sav život dolazi od Duha, od velikog Duha Božjega, koji je još i da nas na djelu kod leptira i pčela, u moru i u gori, a prije svega u čovjekovu duhu? On u čovjekovu duhu stvara uvijek nova čudesa, On puni visoke ladje katedrala i zadobiva oblik u konstrukciji stroja.

Ovaj duh Božji najsnažnije prodire u čovjeka putem milosti. Nedostaju mi riječi, da to opišem. To možemo naslutiti, kad Duh Božji dodje i nastani se u ljudskom srcu. Čovjek je tada postao sasvim providan za milost, koja se u njemu nalazi. Iz njegove svake riječi i djela izbija Duh Sveti. I svi mi imamo bogatstvo milosti Božje od onoga dana, kad se kod krštenja u našoj duši izgradilo Božje kraljevstvo. Ali ono je u većini slučajeva tamo sakriveno kao podzemno vrelo, iz koga se ipak hrane sve naše vrednote i stiču vrijednost za vječnost. Zar ne, vjernici, ovaj vam govor izgleda nekako nestvaran; nekako vam je premalo shvatljivo, da mi, koji često živimo samo grubim načinom svojih osjetila, možemo o tome u svome svakidanjem životu povesti računa.



Katkada jasno osjećamo, da je nekog čovjeka obuzelo nešto više. Preko njegova lica izbila je unutarnja snaga Božjeg Duha. Niste li se sada sjetili Franje Asiškoga, kod kojeg su čak životinje osjetile, da je drugačiji, preobražen. Kao da se kod njega opet pojavilo prvobitno stanje čovjeka, u kome je Duh Sveti imao punu prevlast nad grijehom, strasti i materijom. U njemu je, dakle, bio veliki mir, koji je čak prelazio na nerazumnu narav.

Nije samo svećenik "duhovnik", i ne mora samo on služiti Duhu. Iako vaše ruke nisu svećenički pomazane, pomazano je vaše čelo u krštenju i potvrdi, - i vi ste takodjer duhovni ljudi, i vi ste hram Božji i Duh Sveti boravi u vama. Svakako, svi naši krštenici i potvrdjenici moraju znati, da Duha Svetoga nisu primili zato, da ga u prvoj prigodi izdadu materiji i životinji. Primili su ga, da od ovog Duha žive cijelog života, da svemu, što uzmu u ruke utisnunje

gov pečat.

Poznate li snagu ovog Duha? Kad je netko izmedju nas dobar i sav se u ljubavi predaje svojoj braći, on to čini snagom ovoga Duha Svetoga, jer ga ovaj tajanstveni stanovnik naše duše tihim milosnim porivom tjera na ovo djelo, koje je samo zato dobro, jer učestvuje u beskonačnoj dobroti Božjoj, koja se opet očituje u ovom djelu. I kad se u borbi za usavršenjem vlastite moralne osobnosti odlučimo za djelo ljubavi, za unutarnji, čisti stav, za karakter i duševnu veličinu, - onda to činimo, jer nas na to sili ovaj Duh Božji, osposobljuje nas i daje nam pritom poslu unutarnji polet i snagu.

Ne moramo li moliti za dar Duha Svetoga , da on poput proljetnog soka doista prostruji svim žilama našeg biža, da klice dobra i velikoga po njemu u nama nabujaju, procvatu i sazriju; da nas On učini duhovnim ljudima usred svijeta neduha i materijalizma.

Ne izdajte, braćo, Duha Svetoga, koji



je u vama! Ne izdajte ga materiji! Ne dopustite, da išta nisko provali u Božji hram! Ne oskvrnite ga, jer je oskvrnuće hrama nešto najstrašnije.

Molimo braćo, da nas Duh Sveti nikad ne napusti! Neka razumna i nerazumna priroda uvijek jasno osjeti, da smo po njemu preobraženi, da On u nama po svoj snazi i darovima ima punu prevlast nad grijehom, strasti i materijom.

I na koncu: nikome ne smijemo dati prigodu, da ironično reče ili napiše: "Njegov Duh Sveti je na godišnjem odmoru!" Amen.

Duhovski ponedjeljak

HIPNOPEDIJA DUHA SVETOGA

U svome poznatom naučno-utopijskom romanu "DOBRI NOVI SVIJET", koji je zapravo satira na račun budućnosti, veliki engleski književnik ALDOUS HUXLEY /Oldos Haksli/ predvidio je osim radjanja čitavih "serija" ljudi u epruvetama, još i koješta drugo, pa tako i učenje za vrijeme spavanja. Djeca u tom romanu ne idu ni u kakvu školu, već uče spavajući.

To što je književnik predvidio, Amerikanci su danas počeli realizirati HIPNOPEDIJOM. Tako se zove novi, čak revolucionarni pedagoški pothvat - učenje u snu. Uz uzglavlja djece postavljaju se megafoni magnetofona, pa tako djeca spavajući stječu ne samo moralne i etičke pouke, već i različita praktična znanja, čak i poznavanje stranih jezika i to - bez ikakve muke.



Praktičnim Amerikancima, koji su od Engleza preuzeli maksimu "Vrijeme je novac" i dotjerali njezinu praktičnu primjenu do razmjera, o kakovima Englezi nisu mogli ni sânjati, morala se svidjeti pomisao na to, da bi hipnopedija omogućila, da se praktički i korisno upotrijebi i ona trećina života, koju je čovjek dosada provodio - spavajući.

Sve ovo izgleda nekako zapanjujuće. Olakšan je život i rad suvremenoj djeci, za razliku od nas, koji smo morali duge godine sjediti na tvrdim klupama nad raznim "vježbenicama" i "čitankama" znojeći se učeći strane jezike.

Ali opet, sve se to ne može niti usporediti s onim, što se zbilo sa apostolima na dan Duhova. DUH MUDROSTI I ZNANJA nije se morao poslužiti hipnopedijom i magnetofonskom vrpcom, da bi te jednostavne ljude bez ikakve kulture ospo sobio za propovijedanje na svim jezicima. Dogodilo se to u jednom hipu, kad je njegova snaga i mudrost obuzela njihovo srce i intelekt. To je božanska hipnopedija, koja nije promjenila

samo njihovo srce i intelekt, promjenila je i njihovo zvanje, - postali su LOVCI NA DUŠE, te prvog dana ostvarili obilni ulov od tri tisuće ljudi, koji su prije šest tjedana ravnodušno ili čak neprijateljski promatrali Gospodinov križni put. Sad se natiskuju oko apostola i obasipIju ih pitanjima: "Što ćemo raditi?"

Duhovi su usavršenje otkupljenja, čas kada se prodilo sasvim novo vrijeme. Djela apostolska govore nam, što je Duh Sveti učinio od ribara sa Genezaretskog jezera, od onih, koji su u danima Gospodinove muke izgubili svaku nadu i svaku vjeru, te već tada potajno proračunali, koliko će trebati vremena, da opet udju u svoj posao. A sada, eto, svi vide neku grozničavu snagu u njihovom djelu, neki poseban žar u svakoj njihovoj riječi. Sve se to javlja kod onih, koji su pred kratko vrijeme reflektirali na ministarska mjesta, koji su se samo u sjeni svoga Učitelja osjećali sigurni. Sada neumorno idu zemljom, da navijeste Raspetoga.

Gdje ćemo danas opaziti nešto od ovog



Životvorca. Liturgija ga naziva "Duhom ljubavi". Pripadnici prakršćanske općine u Jeruzalemu bili su "jedno srce i jedna duša", sve im je bilo zajedničko, a danas za mnoge kršćane ljubav više nije znak raspoznavanja, nije više lozinka, koja otvara put ka Gospodinu.

Kroz povijest je ovaj isti Duh, koji je preobrazio apostole, milijunima dao puno odvažnosti, jakosti i snage, pa su dragovoljno sve dali za Krista: posjed, slobodu i život, a mnogi danas nemaju toliko odvažnosti, da u nekoj javnoj, pa ni privatnoj debati zauzmu crkveni stav.

On je Duh slobode. O njoj mnogo govorimo, a zapravo većina ljudi nosi ropske lance, uzdiše iza zatvorskih rešetaka, koje su sazdane od filma, magazina, radija i sumnjivih odnosa.

Ali čemu se baš danas upuštati u pesimistička razmatranja? Zar zbilja moramo Duha svetoga tražiti povećalom? Mislim, da ne! On još i danas djeluje, te moramo zahvalno priznati, da svijet još uvijek živi od Njegova svijetla, jer

smo zapravo već davno morali propasti u sve većem svjetskom kaosu. Nismo li kraj ovog nadmoćnog oružja i razvijene tehnike već davno morali pasti pod tešku diktaturu atoma i raketa, te ne stati u strahovitoj brutalnosti. To je čudo, to je iskra Duha Svetoga, koja još uvijek žari. Neka nitko ne misli, da je Duh Sveti napustio ovaj svijet, koji se sprema, da svoje probleme riješi atomskim i hidrogenskim bombama. A eto, stvar je upravo u tome. U tom leži Njegovo djelovanje. On danas nema druge mogućnosti i ne dolazi više u ognjenim jezicima i hujanju vjetra, jer time ne bi promjenio današnji svijet. On svijet jednostavno tjera u ćor-sokak, te se sam mora otrijezniti i sazreti po svojim zabludama i vlastitom kaosu.

Ne, Duh Sveti ne napušta ovaj svijet. On još uvijek ima dovoljno strijelica u svome tobolcu. On još uvijek ima dosta rezerva, koje može ubaciti u igru sila.

Danas bi trebalo ovako moliti: Duše sveti, Ti si naša velika nada. Učini, da svijet



sazori i uvidi, da ovako dalje ne ide! Ti možeš svijet opet iznova oblikovati, ako samo prihvati Tvoju božansku hipnopediju. Amen.

Blagdan Presv. Trojstva

## ZBOG OGRANIČENOSTI - PONIZNI

Svi mi osjećamo u sebi trostruku potrebu: - potrebu za životom, istinom i ljubavi. Mi smo takodjer svjesni, da ovo troje ipak ne možemo na zemlji savršeno steći, jer je ovdje život pomiješan sa smrti, istina sa zabludom, a ljubav sa mržnjom. Zato čovjek mora poći iznad granica ovog svijeta, do Bića, koje je čisti život, čista istina i čista ljubav, mora poći do - Boga.

Ali ova spoznaja o Bogu, koja se osniva na razboritom promatranju vidljivih stvari ovog svijeta, omogućuje nam samo nesavršeno shvaćanje Boga. Ta je spoznaja ista kao i saznanje o umjetniku, čiju sliku promatramo. Možemo je promatrati tako dugo, sve do konca svijeta, a da ipak nikad ništa ne saznamo o najdubljim mislima, o ljubavi, nadi i težnji njegova bića. To



možemo saznati samo umjetnikovom ličnom objavom. Tako isto možemo nešto saznati o Božjem biću, o njegovoj beskonačnoj moći, životu i ljepoti, ako razmatramo svijet; ali pri tom ne bismo mogli nikada ništa naslutiti o njegovim najskrovitijim mislima i njegovoj ljubavi. Njegov stvoreni svijet može tek malo o tome reći. Stoga je razumljivo, da svi mi želimo nešto više znati o Božjem unutarnjem biću, da želimo nešto više svjetla unjeti u to pitanje.

Ali, svi naši napori u tom pravcu ostat će jalovi, jer mala posudica našeg intelekta nije kadra primiti u sebe ocjenu Božje biti; jer naša vidna sposobnost nije kadra prodrijeti u neograničene daljine Vječnoga. Morao je sam Bog postati Čovjekom, da nam objavi najdublji Božji Život. On nas uči, da su u Bogu tri osobe: Bog Otac, Bog Sin i Bog Duh Sveti. Ova strahovita tajna Presvetog Trojstva nadilazi svaki razum, a da mu ne protuslovi, jer mu Objava i analogija dolaze u pomoć.

Troje u jednome, Otac, Sin i Duh Sveti,

tri osobe u jednome Bogu, jedan u biti, različit u osobama, to je tajna Presv. Trojstva, to je unutarnji život Božji. Kao što ja bivstvujem, znam i ljubim, a ipak sam samo jedan; kao što vrućina, snaga i svijetlo sunca nisu tri sunca, nego samo jedno; kao što su led, voda i para stanja jedne jedine substancije; kao što oblik, boja i miris ruže nisu tri ruže, nego samo jedna; kao što duša, razum i volja ne tvore tri čovjeka, nego samo jednoga; kao što 1 x 1 x 1 , nije tri nego jedan, tako i tri osobe u Bogu na mnogo tajanstveniji način tvore samo jednoga Boga.

Uostalom, čemu naprezati intelekt, jer bismo mogli doživjeti Augustinovu neugodnost iz poznate legende, kad je pokušao prodrijeti u ovaj misterij. A opet, ni ateist ni vjernik nema pravo, da bilo što primjeti zbog ovog misterija i vjerskih misterija uopće, jer svi, svakog dana, moramo toliko toga prihvatiti i vjerovati, što sami svojim razumom nismo shvatili. Mi jednostavno i bez ikakvih primjedbi priznajemo ljudski autoritet, bilo da se radi o liječničkom receptu, atomistici ili astronautici. Trebalo bi



nam samo malo logike da zaključimo: Ako vjerujem čovjeku, a na to sam prisiljen, jer na svakom polju ne mogu biti stručnjak, onda pogotovo moram vjerovati Bogu, vrhovnom razumu i autoritetu, za kojeg nam i razum i objava svjedoče, da nas ne može dovesti u zabludu.

Uvijek je nama, malim, sitnim ljudima potrebna poniznost; danas, kao i svaki put kad slavimo blagdan bilo koje vjerske tajne, potrebna nam je posebno. Zato kao slabi pred Silnim izgovorimo danas svoj VJERUJEM i umjesto razumskog istraživanja ove tajne radje pustimo, da Trojedini Bog upravlja našim životom.

Kad prosječni kršćanin ujutro ustane, njegovo je prvo djelo znak križa. Je li to djelo, što se dade protumačiti samo magijom? Kad naša majka, prema prastarom običaju, prije nego zareže kruh, učini na njemu isti znak, je li to možda samo zato, da se uklone neprijatne sile, koje bi čovjeku mogle škoditi? Ili iza tog znaka križa stoji Trojedini Bog, čiji blagoslov zazivamo na svoj dnevni rad, na kruh na našem stolu

Svatko ko nas susretne, mora bi odmah saznati, da mi kršćani provodimo svoj život u svijetlu naloga Trojedinoga Boga. Ako smo svoj dnevni posao počeli u Njegovo ime, onda bismo morali priznati i Njegove zapovijedi, Njegovu ljubav i dobrotu, istinitost i vjernost. Kad ujutro pouzdano izgovorimo: u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, onda ne smijemo nekoliko sati kasnije u ime novca lihvarski prevariti brata, koji se nalazi u nevolji, te od njega iscrpsti sve, što se dade iscrpsti; onda ne smijemo u ime nižeg čovjeka u nama svoju dušu izdati požudama; onda ne smijemo u ime mržnje i djavla otimati nekome čast, tračeve dalje prepričavati i sa ružnim zadovoljstvom vješati na veliko zvono velike i male pogreške bližnjega, kako bi mi bolje zasjali u svome svijetlu. Nije to tako bezazleno i nije to mala stvar, kad jutrom rano kažemo, da svoj dan počinjemo u ime Trojedinoga Boga. Moramo znati, da je to OBAVEZA! To traži našu trajnu odvažnost, našu trajnu ljubav, našu trajnu vjernost, predanje i svu ozbiljnost, da cijeli dan ostanemo dosljedni našim jutarnjim riječima. Inače smo licemjeri, koji svoj dan na-



stave u ime raznih poroka i strasti, u ime sotone, u ime kakvih sitničavosti i slaboća.

Ali ovaj znak Trojedinoga Boga ne znači samo veliku odgovornost, jer kad bi tako bilo, mi bismo morali očajati, budući da smo samo slabi ljudi, koji s velikim nepouzdanjem mogu pomišljati na vlastite snage. Ovaj znak predstavlja SNAGU i POMOĆ! Ko rano ujutro najvećom pažnjom i svom ozbiljnošću, polako, jasno i svečano učini znak križa na svom čelu, taj odmah o sjeća: ja u tom otrcanom svijetu nisam sam, nisam prepušten demonima i bezdanu vlastitog srca, sa mnom je vječni Trojedini Bog. A kad me On osigurava i s ledja i s bokova, onda je i čitav svijet nemoćan prema meni.

Ali snaga u naš život ne dolazi iz ovog jednostavnog znaka: naš život je preobražen i osvijetljen samim Bogom. Tko učini znak Trojedinoga Boga nad kruhom na svome stolu, za njega taj kruh nije više samo neki kemijski spoj, neki materijal, koji je došao iz mlina i pekare, - to je veliki Božji dar ljudima. On je svjes-

tan, da je Bog onaj, koji se brine za ljude, koji daje da kruh raste na svim njivama svijeta. On zna, da je Duh Sveti na djelu u svim onim čudesima, koja pune i najjednostavniji žitni klas. On zna, da Božja mudrost ravna rastom svake vlati. On zna, da nad ovim svijetom ne vlada tek neka glupa sudbina ili okrutna kob, nego da sve leži u rukama dobrog Oca, da je Bog postao naš brat, da u tami trpljenja nismo sami, jer je tu tamu sam Bog u Isusovoj osobi posvetio i rasvijetlio. Doista je sreća biti kršćanin i kao slika Trojedinoga Boga prolaziti svijetom.

Znak križa je priznavanje neshvatljivog i tajanstvenog Trojedinoga Boga, Boga dubokih tajna i nepristupačnih ljepota, koga, doduše, ne shvaćamo i ne obuhvaćamo, ali ga iz daljine slutimo i možemo ga ljubiti iz svega srca.

Čovječe, koji vjeruješ vračari!
Čovječe, koji vjeruješ liječniku!
Čovječe, koji vjeruješ atomisti!
Čovječe, koji vjeruješ astronautičaru!
Čovječe, koji vjeruješ prevrtljivom čo-



vjeku, za koga znaš, da te može prevariti, zar ćeš još uvijek gledati sa skepsom na ono, za što ti jamči autoritet istinitog Trojedinog Boga?

Počni mu već jednom vjerovati i pusti da te On vodi, kako te nevjera ne bi odvela u vječne tamne predjele, odakle nema povratka. Amen.

Tjelovo

## MEDITACIONI PROSTOR

Medju mnogim neboderima u New Yorku stoji i orijaška zgrada Ujedinjenih Nacija. Sigurno je poznate po slikama iz naših novina, jer je često bila donesena za vrijeme prošlogodišnjeg zasjedanja Generalne skupštine. Oko sto država svijeta tamo stalno drži svoje delegate. Nisu to pogani, velikim su djelom vjernici-kršćani, a u najmanju ruku priznaju jedno više Biće. U ovoj zgradi Ujedinjenih nacija nalazi se i jedan prostor za pobožnost, za čiju je opremu utrošeno oko 5.000 dolara. Bojali su se, da taj prostor nazovu kapelom, jer treba imati obzira prema svima, pa je zato dobio ime "meditacioni prostor". Sigurno ste znatiželjni, što se u njemu nalazi. Ništa: nikakav simbol, nema tu ni oltara ni svijeća; samo u sredini, na nekom stupu, plitka vaza sa cvijećem, na koju odozgo pada reflektorsko svijetlo. Uzalud ćete u tom "medi-



tacionom prostoru" tražiti bilo kojeg od delegata; još je manja vjerojatnost, da ćete ga zateći u meditaciji, kako se, prije rješavanja važnih pitanja za čovječanstvo, konsultira sa Gospodinom Bogom.

Predstavnici naroda ujedinjenih u ovoj organizaciji raspravljaju tamo o dobrobiti čovječanstva, a samo DOBRO nisu pustili u svoju sredinu. Raspravljaju o brigama i nevoljama ljudi, a da nisu dali mjesta najvećem PATNIKU, koji je jedini riješio taj mučni problem. Propagiraju i podržavaju mir u svijetu, ali ne puštaju MIROTVORCA, da im progovori kroz bibliju i povijest svoje crkve. Žučljivo i glasno govore o slobodi, dok u isto vrijeme zaboravljaju na OCA ČOVJEČANSTVA, koji je sve ljude proglasio braćom. Govore o blagostanju, a zaboravljaju na UMNOŽITELJA KRUHA, koji jednim činom svoje volje utažuje glad sakupljenoj masi.

Jedino ono, što bi bio ključ vratima mira i prosperiteta u svijetu, nisu uspjeli postaviti u taj "meditacioni prostor" - EUHARI-

STIJSKOG KRISTA, njegov mir, njegov oltar. Opažamo li, da tu nije nešto u redu, da je drugi korak učinjen prije prvoga, da se pokušavaju otvoriti vrata dobrobiti čovječanstva, ali bez odgovarajućeg - KLJUČA.

Vrhovi svijeta učinili su jedan veliki propust, pa je zato i žalosna slika života, onog velikog, svjetskog, kao i života u malome.

Život u malome! To je naš vlastiti život! Da li smo možda učinili isti propust, te bez pravog i odgovarajućeg ključa pokušali otvoriti vrata našem unutarnjem miru. Euharistijski Krist je ključ; i ako njegovu milost ne nosimo u sebi, ako ga, prema zapovijedi crkve, barem jedamput godišnje ne blagujemo, onda je jasno da drugim ključevima pokušavamo otvoriti stari dvorac, u kome je sakrivena toliko željkovana sreća. Zašto se već jednom ne bismo poslužili onim pravim? Situacija nije nikada bila tako povoljna, jer ovi naši moderni ne otvaraju, ne odgovaraju i zatajuju. Mogao bih vam pokazati čitavu kolekciju tih bezvrijednih otvarača. Gledajte ih: automatizacija, barovi, bezvrijedni romani, stadioni, igračnice, alkohol, nikotin, magazini, životni standard, nudizam, seksualnost, rekordi, zlatne medalje... I čovjek bi se zbilja mogao umoriti od nabrajanja. To su ključevi čovječanstva, koje je izgubilo cilj. Oni ne odgovaraju, i ljudi primjećuju, da ovako ne može ići dalje. Nezadovoljni su tim neprekidnim bombardmanom. Kad bi samo to nezadovoljstvo bilo zora osvješćenja!



Ima samo jedan ključ za vrata mira, za rješenje svih problema, a to je Euharistijski Krist. Vječni Bog silazi s neba, uzima lik čovjeka, odriče se sebe, umire, uskrisava i ulazi opet k Ocu i u isto vrijeme ostaje s nama sakriven u komadiću kruha. Shvaćate li ovu ljubav? I nikada se ne može dovoljno naglasiti, da je to učinio u onoj noći, "u kojoj je bio i z d a n". Upravo tada je predao čovječanstvu ostavštinu svoga srca pronašavši sredstvo, da do konca svijeta ostane medju ljudima.

Povik za kruhom odjekuje stoljećima, i

gotovo bismo rekli, da je to pravi pokretač čitave ljudske povijesti. Izgleda na koncu, da se sve kreće oko kruha, koji utažuje zahtjeve želuca. Protivno tome masovnom zahtjevu Krist nastoji upozoriti na drugi dublji glad, glad naše duše za Kruhom Života. On ima veliko srce za ljude i s njima se formalno hrva, jer su se prilijepili za materijalni kruh. On se u svojoj ljubavi ponudio i zadnjem čovjeku i naredjuje, da ga blagujemo, ali ta ljubav ne nailazi na razumijevanje. Nas bi takvo razočaranje ogorčilo i povukli bismo ponudu. On, medjutim, toga ne čini, jer je duboko uvjeren, da je on ključ od vrata, iza kojih se nalazi konačno i sretno rješenje svih naših ličnih i svjetskih problema.

To je zapravo razlog, zbog kojeg se uporno nudi ljudima, dapače zahtjeva, da ga blaguju, jer će preko njega primiti dobru volju, da prihvate istinu i pravdu, dobro i plemenito. I poslije nego se Krist na ovaj način približio svijetu nije potrebno trošiti suvišnih riječi i tražiti nove dokaze za ono, što je malo prije rečeno. Ne radi se više o dokazima, radi se o



vjeri, o žaru osvjedočenja.

Medju nama ima i previše polovičnih i kompromisnih, neutralnih, opreznih i s malim zadovoljnih, kad se radi o vjeri. Nemamo više širokog pogleda za cjelinu. Previše smo zaposleni sa sobom, previše angažirani oko svagdanjeg kruha. A ovom našem vremenu trebali bi kršćani, koji iznutra žare, krćžani koji su osvjedočeni, da samo Euharistijski Krist može otvoriti vrata boljem životu, da samo On može izvesti svijet iz nevolje. Mi kršćani moramo biti uvjereni u ovo, jer ovo nije nikakav recept, koji može, a ne mora donijeti ozdravljenje, nikakva propagandna serijska roba, koja malo vrijedi.

U našem "meditacionom prostoru", u našim crkvama stanuje Bog u komadiću kruha. Ako je učinjen propust na vrhu, počnimo odozdo sa borbom za bolji svijet, koji je uvjetovan našim poboljšanjem, a ono je uvjetovano blagovanjem Kruha Života.

Mogu li se nadati, da ću sve one, koji dosada nisu udovoljili četvrtoj crkvenoj zapovijedi, uskoro vidjeti za Gospodnjom trpezom. Mogu li se već unaprijed radovati, što će se na taj način povećati broj istinskih boraca za bolji svijet. Amen.



2. nedjelja po Duhovima

SAMO BEZ ŽURBE

Kadkada se čudimo, zašto Bog mirno gleda tu komediju, koja se zove "svjetska povijest", gleda, a ne zahvaća; ili još bolje: ne će da ovaj svijet razbije. Ali riječ "komedija" ipak znači nešto veselo. U pravoj komediji ima i dubine i veličine, ali ljudska povijest, ne samo općenita, nego i povijest pojedinaca, kao da to ga nema. Ona je često puta obično kazalište lutaka. Ali i to je previše rečeno, jer je i kazalište lutaka nešto lijepo: Kad u toj igri iskrsne djavao, mi znamo da to nije onaj pravi, te da u svakom slučaju sve dobro svršava. Medjutim, u povijesti ne svršava sve dobro, a takodjer nije sve ni zabavno. Nije li ljudska povijest zapravo loš teatar, bez ikakve veličine i sjaja tragičnog i junačkog, nije li savršena zataja?

Zašto Bog sve to gleda? Zašto već jed-

nom ne odustane sa svojim pokušajima s ljudima? Zašto pušta, da se sve to tako i dalje odvija?

Svakako, kad bi i najdobroćudniji izmedju nas samo 5 minuta mogao biti Gospodin Bog, uvjeren sam, da bi već kroz tih prvih 5 minuta do šlo do grandiozne propasti svijeta. Sigurno bi nas zahvatila velika srdžba, kao i domaćina iz današnjeg evandjelja, i tu povijest, koju nazivamo "svijet i čovjek" razbili bismo u komade. Ali Bog sve to mirno gleda. I kao da je od svih Njegovih svojstava najdivnije strpljenje. Kakvih li je već razočaranja Bog doživio sa ljudima. Ostavimo po strani ona stara i pogledajmo samo ovu godinu. Da li je to zbilja "godina Gospodnja" ili godina mržnje i lihvarstva, raznih gluposti i nečistoće, vlasti demona i propadanja? Oprostite, slušaoci, na ovom bučnom nastupu, ali zar nam svaka ura ne nameće tu gorku spoznaju.

Pogledajmo samo: već dvije tisuće godina preko kršćanstva i kršćanskih propovjednika struje vrela milosti na čovječanstvo; već dvije tisuće godina, na svim cestama i putevima opominju nas križevi na smilovanje i ljubav, a uspjeh: gotovo na svim kontinentima proljeva se bratska krv. I sada dolaze neki "junaci" i govore, da je kršćanstvo zatajilo. To je najgluplji govor i silno potsjeća na bolesnika, koji je odbacio sve liječničke upute, a onda liječnika okrivljuje za svoju bolest.



Bog znade za ovu zataju čovjeka, a ipak ne razbija taj planet. Pušta da njegovo sunce izlazi nad dobrima i zlima, da kiša pada nad poljima pravednih i nepravednih. Nedjelju za nedjeljom, na svim uglovima zemlje, dozivaju zvona na službu Božju i na tisuću oltara pripremljena je "velika večera". A Bog čeka i čeka - čudesna je njegova strpljivost. Kad bi Ti, Bože, bio nestrpljiv i žestok kao mi, loše bi prošao čovjek! Divno je to Božje strpljenje, koje nama jadnim stvorovima još uvijek pruža šansu, da se osvijestimo, da makar u zadnjoj uri života pružimo tlo milosti, kako bi se ukorijenila u našoj duši. Divno je strpljenje Božje, koje pod izgorjelim pepelom traži tinjajuću iskru, da u nju dune žarkim dahom svoje ljubavi, kako bi

nastao bar mali plamen. Kolika je to opomena za nas, koji ne možemo ništa čekati, koji smo tako nestrpljivi. Strpljivost! Nije li to već zaboravljena i za naše istrošene evropske živce, skoro nemoguća krepost?!

A ipak, mi moramo biti strpljivi, i to u prvom redu sa samim sobom. Možda smo stotinu puta pokušali, da svladamo svoje zle navike i uvijek smo zatajili. Najradije bismo očajali, te rezignirano kažemo: "Uvijek sam isti, ne mogu nikako iz svoje kože!" To zbilja ne možemo, jer je to svojstvo zmije i sličnih životinja. Ali pokušajmo još jednom i ne dajmo, da nas razočaraju neuspjesi!

Moramo biti strpljivi s križem, koji na nama leži. Neki je bolesnik ovim riječima dočekao svećenika: "Ako mi i ovog puta kažete da budem strpljiv, ja ću pobjesniti". On mu je odgovorio: "Budite strpljivi sa svim "nerazboritim" ljudima, koji vam govore o strpljivosti, pa tako i sa mnom". Zar je pametnije trzati lancima, kojima smo sputani? Ako ih budemo htjeli na silu raskinuti, dublje će se zarezati u tijelo.



Strpljivi moramo biti sa svijetom. Sjećam se jedne pjesme u kojoj pjesnik kaže: "Ponijet ću svijet na ramenima i s hvalom ga uzdići suncu!" Medjutim, mi smo došli do spoznaje, da je zemlja ipak preteška, a da bismo je na svojim ljudskim ramenima mogli ponijeti tako visoko. Došli smo do spoznaje, da oni, koji pod svaku cijenu žele popraviti svijet, nisu ni sami sebe popravili. Čitav svijet se grči u groznici i ne može se tako brzo izliječiti, a pogotovo ponijeti suncu. Radije počnimo sasvim skromno: otvorimo koji prozor svijetlu i mirnom razmišljanju, da tako s vremenom stvorimo zdraviju atmosferu. Počnimo sa samim sobom i sebe makar malo popravimo. Ako svaki samoga sebe Suncu ponese, onda će se i svijet popraviti.

Možda će ovo zvučiti malo neobično: moramo biti strpljivi i s Bogom. Mi se neprestano pitamo: "Zašto Bog ne zahvaća, zašto pušta sve ovo, zašto je neosjetljiv na bijedu bespravnih, beskućnih, gladnih i ozeblih?" To tako strašno pitanje stenje kroz sva stoljeća, stenje u mo-

litvi i kletvi.

Ali Bog hoće, da naučimo čekati, da ne izazivamo Njegov sud nad zlom i krivicom.

U Innsbrucku je živio sveti franjevac Herkulan. Došao mu je neki gradjanin i rekao: "Strašno je to, što je taj Napoleon zarobio Papu i odvukao ga u Francusku... Ne mogu vjerovati, da Bog može dopustiti nešto takovo." Redovnik mu je odgovorio: "Od dragog Boga možemo sve očekivati, On je svog vlastitog Sina pustio, da iskrvavi na križu". Bog svoje svete moli, kao što dužnik moli svoga vjerovnika: "Strpljenja i imaj sa mnom i sve ću ti platiti!"

Vjernici dragi! Još samo malo i Gospodin će doći, da svakome plati prema zasluzi: i meni, i vama, i svima oko nas!

Zato: BUDITE STRPLJIVI ! Amen.



Srce Isusovo

TOPLO I ZALEDJENO SRCE

Novine su nedavno donijele slijedeću vijest pod naslovom LJUDSKO SRCE:

Maloj svjetlokosoj Jeanice Gratias bilo je tek 6 godina, ali njeno nježno tijelce razjedala je strašna bolest - rak. To se otkrilo nakon operacije prošlog ljeta. Morala je ležati kod kuće i čekati kraj svoga života, koji još nije spoznala. Vrijeme u krevetu tako se otezalo, kazaljke na satu bile su jako spore. Što da se radi? Mala Jeanice /Dženis/ našla je sebi utjehu u samoći: pisala je sama sebi pisma (sa 5 godina pošla je u školu), a 8-godišnji brat ih je nosio na poštu. Kolike li radosti, kad je primila svoje pismo... Jadna mala Jeanice, osudjena da čeka smrt, izmislila je sebi ovakvu razonodu.

Njena majka zamolila je nato mjesne novine, da zabilježe, da bi Jeanice rado primala "prava pisma". Agencije su tu bilješku prenijele po čitavoj zemlji.

Pisma i darovi stizali su maloj Jeanice u čitavim brdima. Kako se radovala! Osjetila je toplotu ljudskog srca. Čitala je svako pismo, svaku kartu - dok neki dan njenu radost nije prekinula smrt.

Dirljivo je ovo pročitati. Posebno to iznenadjuje danas, kad su u ovoj ledenoj svjetskoj atmosferi i ljudska srca postala obični automati, koji samo vrše svoju fiziološku funkciju. Lijepo je to, kada oni koji stradaju osjete TOPLOTU LJUDSKOG SRCA, koje se zna žrtvovati, da ublaži nečiju bol. Ali izgleda, da je današnji čovjek u svome egoizmu izgubio svaki smisao za žrtvu; i kad uspije probiti ovoj svoga egoizma, onda je to senzacija, i novinari smatraju potrebnim, da o tome pišu.

Kakvu bi tek prašinu digli novinari, kad



bi se dogodilo, da netko potpuno žrtvuje svoje srce za čovjeka. To se je ipak dogodilo. I senzacija je tim veća, jer se ne radi samo o ljudskom srcu, već o srcu Boga-Čovjeka. Istina, u evandjelju nema ni riječi o Srcu Isusovu; pa i ondje, gdje se govori, kako je to Srce bilo probodeno, evandjelist izbjegava tu riječ: "Probode REBRO kopljem i odmah poteče krv i voda". A ipak, ne govori li cijelo evandjelje o ovome Srcu Isusovu?

Ne, Isus nije bio čovjek hladnog razuma, jedan od onih suhoparnih racionalista, koji bi htjeli čitav život utopiti u hladnoj filozofiji. Nije bio niti jedan od onih bešćutnih heroja, koji dobrotu i ljubav, samilost i čuvstvo smatraju slabоćom. Jest, on je imao odvažno i herojsko Srce, ali sva ta snaga i heroizam nisu u njemu ubili osjetljivost za svaku uzvišenu stvarnost. Plakao je nad prijateljevim grobom - poznavao je, dakle, visoku vrijednost jakog i lijepog prijateljstva i tražio ga. I kad je jednom pred jeruzalemskim vratima u njegovoj duši uskrsnula vizija budućeg razaranja, vizija silne

katastrofe, - uzdrhtalo mu je srce pod teretom toga užasa i izvabilo mu suze. Možda će u očima neke bećžutne generacije izgledati neherojsko ono, što se desilo na Maslinskom brdu. To, medjutim, dokazuje, da je Isus imao Srce, koje je uzdrhtalo pod udarcima sudbine, koju je prihvatio dragovoljno i u najdubljem saznanju, te da je ono još više drhtalo pod užasnim teretom grijeha i krivice svijeta.

Netko je napisao: "Kako mrzim te bårbare, koji umišljaju da su mudri, jer više nemaju srca". A zar je uopće moguće nemati srca? Donekle je komičan taj čudni mišić, koji mora tjerati krv kroz naše tijelo. Ta čudna tvorevina u našim grudima ima toliko drugih funkcija osim ove čisto mehaničke. Neka anatomi kažu što hoće, ali srce nije samo crpaljka i cisternaše krvi - ono je i izvor za sve veliko, jako i lijepo u našemu životu, jer sve veliko i jako, lijepo i izvišeno mora biti preliveno ljubavlju i oduševljenjem, požrtvovnošću i vjernošću, a sve to dolazi iz našeg srca.



Kad danas slavimo blagdan Srca Isusova, onda to ne znači samo poklonstvo Srcu našega Gospodina, onda to nije samo znak priznanja naše vjere u njega, onda to nije samo spomen na to, da je i naš Spasitelj imao toplo, žarko ljudsko Srce, osjećajno Srce, koje je drhtalo pod udarcima sudbine i klicalo u radosnim časovima svoga puta i bilo odjek svih velikih ljudskih osjećaja, Srce, koje nije bilo zatvoreno ni za koji osjećaj i blaženstvo, ni za koju bol i muku. Sve ovo priznajemo štujući Srce Isusovo, ali izgleda, da time jednostavno priznajemo srce čovjeka.

Često se tužimo, kako suvremeni odgoj ide samo za izobrazbom razuma, a srce - ostaje prazno. Često puta samo crkva i dobri roditelji misle na to. Takvom čovjeku je razum možda prava biblioteka znanja; volja mu funkcionira kao besprijekorni stroj, kod koga je dovoljno pritisnuti na dugme, i sve ide tako glatko. Ali on nema srca za velike vrednote života, za krepost i domovinu, za ljubav i Boga, za vjernost i ljepotu, za vrednote moralnog, etičkog pa i estet-

skog reda, a osobito za čitavi Božji svijet. Takav bezosjećajan čovjek zapravo je samo bogalj, fragment, ali ne čitav čovjek.

Možda neki i nisu toliko krivi, što se njihovo srce sledenilo i ukrutilo - krive su prilike i okolnosti u kojima žive. Ali bi ipak trebalo da potraže svoje izgubljeno srce, da postanu sposobni osjetiti sve ono veliko, smrt i život, sreću i bol. Trebalo bi, da im srce opet postane zvono, koje će zazvoniti, kad tudja bijeda povuče za uže, ili kad ga sam Bog zanjiše.

Štovanje Srca Isusova ne sastoji se u tome, da crvena srca naslikamo na svim crkvenim zastavama, misnicama i oltarnicima; da neku figuru, koja bi imala prikazivati Srce Isusovo postavimo u svoju sobu, a ona je zapravo u svome kiču pogrda nanesena Gospodinu. Njegovo štovanje, naprotiv, sastoji se u tome, da Srce našeg Gospodina bude i naše srce, da Isusov duh živi u svakom našem djelu, da iz Njegova Srca proteku milosne struje našim životom, da sve naše milosti i čežnje, sva naša djela i postupci budu



obliveni krvlju našega Gospodina.

Mislim, da će biti na mjestu ova naša današnja zajednička molitva: SRCE STVORI U NAMA, BOŽE! SRCE, KOJE OPET IMA PROZOR ZA BRATA I VELIKA VRATA ZA TEBE; SRCE KOJE UMIJE KLIKTATI I PLAKATI, U KOME JOŠ IMA MJESTA ZA VELIKU LJUBAV. Amen.

3. nedjelja po Duhovima

## NIKOGA MIMOIĆI

Nedavno su javili engleski listovi, da su katolici u Londonu osnovali specijalnu župu, koja će se brinuti za vjerski život barmiksera, noćnih vratara, konobara, liftboya, barskih pjevačica i plesačica. U toj specijalnoj službi "dušobrižnika za noćni život" radit će četiri svećenika, koji će pružiti duhovnu utjehu namještenicima katoličke vjere u 25 londonskih noćnih restauracija, 50 klubova i više od 100 ostalih noćnih lokala.

Uvjeren sam, da neki od mojih slušalaca na ovakvu pastorizaciju gledaju sumnjivo; i kad bi se nešto slično pokušalo u našem gradu, mnoge bi imale dosta materijala za tračeve i klevetu, kako bi teški križ svećenika učinile još težim.



Mi takodjer ne bismo savjetovali nijednom svećeniku, da učini ono, što se opisuje u današnjem evandjelju. Uposlimo časkom našu fantaziju. Ono o čemu ću govoriti, dogadja se u malome gradiću, gdje se svi medju sobom poznaju. Vani, pred jednom kavanom sjedi za stolom katolički župnik. Ali on ne sjedi sam - s njim je i najveći švercer u gradu, koji je sumnjivim poslovima stekao imetak. Ili: s njim za stolom sjedi žena lošeg glasa i nečasne prošlosti. Kad je o njoj govor, muškarci se guraju laktovima. A eto njega vidimo s njom u uzbudljivom razgovoru. Ne samo vječni kritičari, već i oni, koji možda dobro misle, kimaju glavama. "Nečuveni skandal! Kad to barem ne bi bilo tako javno! Trebalo bi barem malo namignuti biskupu! Na kocki je ugled crkve!"

A eto, to je upravo situacija današnjeg evandjelja. Upravo je Krist to učinio. On nije bio samo jedan od mnogih vjerskih službenika - on je Vrhovni Svećenik i usudjuje se pokazati u krugu krajnje sumnjivih suvremenika. To nipošto nije bila pojedinačna pojava i samo jedna epi-

zoda u Njegovome životu, radi koje se mogao izvrći kritici. To se stalno ponavlja i kao da taj postupak spada u Njegov život. Poznat vam je slučaj s Magdalenom, koja je bila javna grešnica - povukao ju je u svoju pratnju. To je bila ona grešnica, s kojom su ga vidjeli na Jakovlje vu zdencu. Poznat vam je slučaj sa Zakejom nadcarinikom, ili bolje: nadlopovom grada Jerihona, čiji je poziv u kuću Krist spremno primio. Carinika Levija Krist je pozvao od blagajne na apostolat. Carinici su bili gulikože i lihvari tadanjeg vremena, koji su se bez skrupula obogaćivali na račun svojih zemljaka, pa zato nitko nije htio s njima općiti, nitko ih nije pozdravljao i brižno se pazilo, da na njih ne padne carinikova sjena.

A danas: prava eksplozija skandala! Krist sjedi sa čitavim društvom carinika, lihvara i lopova - s njima ruča. Zbilja, nešto nečuveno za obični puk! Kome da ne zamre riječ?! Ali Gospodin se na to ne obazire i ostaje sasvim miran i hladan kraj brbljanja ljudi. On je upravo kod takvih u svome elementu: i lihvar ima dušu; može biti najveće psoto, ali ima dušu, koju treba otkupiti i spasiti. NE TREBAJU ZDRAVI LIJEČNIKA, NEGO BOLESNI!



Napolju pred vratima, iza kojih se zbiva ovo "nečuveno", stoje "pravedni, dobri i pobožni" farizeji, razdražuju narod, stvaraju neraspoloženje i bune se: "Što smo doživjeli! Još nam se usudjuje govoriti! Prikazuje se kao učitelj morala! Treba mu to zabraniti i protjerati ga!"

Gospodin izlazi i pokušava im objasniti svoj postupak. Objavljuje im svoje najdublje biće, objavljuje im svoje srce, koje neumorno traži izgubljenu ovcu, jer će na nebu biti VEĆA RADOST ZA JEDNOGA GRIJEŠNIKA, KOJI ČINI POKORU, NEGO ZA DEVEDESET I DEVET PRAVEDNIKA, KOJIMA NE TREBA POKORE. Moramo osjetiti ono, što je novo u tim riječima i usporedbama. To je Božji pojam Novoga Zavjeta. Bog je u sebi beskonačno bogat i ne treba ništa, a ipak, on je kao onaj, koji je izgubio jednu malenkost i traži je uzbudjeno i nestrpljivo. Taj izgubljeni možeš biti ti, svaki

koji je izgubio milost i zajednicu s Bogom, svaki koji je upao medju razbojnike.

JA VAS ŠALJEM KAO OVCE MEDJU VUKOVE, rekao je Krist svojim apostolima, a preko njih nama svećenicima. I mi nipošto ne smijemo ostati tako daleko od njih, da jedva čujemo njihovo strašno zavijanje. Moramo naći načina, da se približimo bijelim poganima nazivajući ih braćom. Nama je jasno, da nam savjest ne može ostati mirna, ako samo sjedimo u svojim sobama, sakristiji i ispovjedaonicama i čekamo, da nam grješnici sami dodju. Jasno nam je, da će prvi oni, koji bi nas htjeli zatvoriti samo u sakristiju i ispovjedaonicu, postaviti jednom pitanje: "Nije li se možda previše griješilo nad ljudima prije nego su postali vukovi? Nije li se mnogo toga propustilo uraditi na vukovima, da su još ostali vucima? Zar nisu sagriješili i propustili svoju glavnu dužnost upravo oni, koji su primili zapovijed Kristovu: IDITE I PROPOVIJEDAJTE!"

PROPOVIJEDAJTE SVAKOM STVORENJU! Dakle: i bludnici, i noćnom čuvaru, i konobaru, i



liftboyu, i barskoj pjevačici... I ako oni ne budu htjeli doći, da me slušaju, ja sam kao svećenik po Kristovom primjeru dužan da ih potražim, te da im nakon toga propovijedam.

Zato, dragi vjernici, ne osudjujte pastoralne radnike, koje apostolski žar vuče na periferije naših gradova, na kolodvore i zapuštene gradske četvrti, u barove i noćne lokale, jer ih tamo vodi srce pastira, koje traži izgubljenu ovcu. Radije im pomozite svojim molitvama i žrtvama. Prestanite im klevetom i tračem otežavati i onako teški križ svećeništva. Amen.

4. nedjelja po Duhovima

ASTRONAUTIČARE - NEMOĆAN SI

Na ovaj dan moja mašta uvijek odlutam obale našeg Jadrana, gdje sam odrastao i stotine puta promatrao, kako se ribari u ljetnim mjesecima svake večeri, kad sunce tamo na zapadu utone sve krvavo u more, spremaju na noćno ribarenje. Čitavo je mjesto tada užurbano: pred svakom kućom domaćice na žaru peku ribu, koja je noćas ulovljena, da je brzo serviraju svojim muževima i sinovima, koji će noć provesti na moru; a oni nakon toga uzimaju stare kapute, prebacuju ih preko ramena sa ribarskim "krokom" /o pasačem/ i žure u leut, da što prije stignu na mjesto i zapale "ferale".

Odlaze puni nada, da će ujutro osvanuti pune ladje, dok ih domaćice pozdravljaju starom uobičajenom formulom: "Neka vam Bog pomogne!" Svi su u punom raspoloženju, jer se i mjesec po-



vukao, kao da je i on svjestan, da "mrak" pogoduje obilnom ulovu. Tek je stari praznovjerni ribar nešto promrmljao, jer je putem sreo udovicu, pa ne vjeruje, da će biti sreće. "Nesreća, drugovi, dovikuje prijateljima u "svićarici", opet sam je sreo!" Oni se podsmjehuju praznovjernom starcu, koji je ostao uz "feral" na provi, a zatim snažno zamahnu veslima, da što prije stignu na mjesto, gdje će jako svijetlo "ferala" mamiti plavu ribu.

Divan prizor! Stotine "svićarica" poredalo se u bračkom kanalu. Prizor sa slika noćne procesije sa svijećama u Lurdu. Bude li sreće, noć se pretvori u dan, jer i ostali stanovnici mjesta ustanu, da pomognu prepune mreže izvući na žalo. U protivnom slučaju, ribari neispavani i mrki bacaju sidra i privezuju ladje uz obalu, a stari praznovjerni ribar opet ponavlja svoju: "Nisam li vam dobro rekao?!"

Poslije ovog kratkog prikaza možda vam ne će biti teško predočiti situaciju, u kojoj su se našli ribari iz današnjeg evandjelja. Ali

prije nego prijedjem na stvar, htio bih upozoriti na jedan drugi prizor: Petar sa svojim prijateljima sjedi u ladji na Genezaretskom jezeru. U sutonu vidi, kako mu Gospodin po jezeru dolazi ususret. Nema sumnje, to je On! Po vodi hoda kao po cesti. Petra obuzela smiona misao: "Što može On, to mogu i ja!" Iz čamca skače u vodu i trči ususret Gospodinu. Najednom primjeti, da pod njegovim nogama nije nikakav čvrsti teren, voda klokoče, neprijatno brzo tone i viče za pomoć. Da mu se u tom času našao blizu i najveći neprijatelj, zamolio bi ga da mu pomogne.

Krist je vrlo dobro znao, što hoće. Petar je morao izgubiti ono veliko pouzdanje i sigurnost u samoga sebe; morao je upoznati granice svoje moći i postati malen; morao je osjetiti i priznati svoju nemoć. Istu taktiku provodi Gospodin u današnjem evandjelju. Petar se u sebi smije, kad Gospodin od njega traži, da još jednom, i to po danu, kada nema nikakve vjerojatnosti, da će biti ulova, baci mrežu. Ta On je tesar iz Nazareta, iz gorskog gnijezda, u kome nema ni takvog potočića, da pastrva u njem ba-



rem rep namoči! Dakle, čovjek, koji se možda vrlo dobro razumije u drvo i čekić, u tutkalo i pilu, ali o ribarenju nema ni pojma. Medjutim, oni su toliko uhvatili, da se mreže gotovo razdiru. On pada pred Učitelja, govori i muca: "OTIDJI OD MENE, JER SAM JA GRIJEŠNIK". Isus je postigao što je htio: Petar je shvatio i priznao svoju nemoć.

A upravo to Bog očekuje od svakog čovjeka: priznati svoju nemoć! Svijest vlastite nemoći je temelj, na kome se može izgraditi život vjernika. Proučite prve stranice katekizma: stvaranje i uzdržavanje svijeta! Ne vidite li tu potpunu ovisnost čovjeka o Bogu? Ne sili li nas to na priznanje naše nemoći? Nama je, medjutim, nešto udarilo u glavu: MOĆ, koje mi uopće nemamo. Osjećamo se Gospodari. Živimo u svijetu, u kome ide sve tako glatko; tehnika nas ne ostavlja na cjedilu, a automatizacijom je tisuće ljudi izbačeno iz radnog odnosa. Mi imamo atomsko oružje i u rukama držimo sudbinu svijeta - tako barem mi mislimo. Umjetne satelite tjeramo u stratosferu, da kruže oko zemlje. Sve nam uspjeva, pa smo izgubili osjećaj vlastite nemoći. Niti mi kršćani

više ne osjećamo svoju malenkost i ovisnost; ne osjećamo više nikakvog unutarnjeg poriva i ništa nas više ne sili, da pred Bogom padnemo nakljena. Zato je upravo naša molitva postala šablona i obavljamo je mehanički. Zašto da nešto tražimo i očekujemo odozgo, kad nam i onako ovdje sve ide tako glatko?!

Mi se kršćani moramo boriti protiv ovakvog shvaćanja. Prvo i zadnje što Bog od nas traži jest priznanje vlastitog ništavila. GOSPODINE, OTIDJI OD MENE, JER SAM JA GRIJEŠNIK! Što sam bez tebe i što bih bio, da me ti ne držiš? Napredak, tehnika, posao, brodogradilišta, tvornice, fantastične palače, visoki standard!!! Sačuvaj nas, Bože, da pri tom sačuvamo bistru glavu! Dovoljno je, da Ti makneš prstom, i da se sve raspline kao mjehur od sapunice. Daj da shvatim onaj pravi odnos sila: Ti si sve, a ja sam nemoć. Moje biće dobiva svoje ispunjenje samo u Tvojoj službi!

Moramo izvući još jednu pouku iz današnjeg biblijskog teksta. U životu ima situacija



kada svi zatajimo.

Pred neko vrijeme odigravala se ova užasna igra: Jedan vojnik-zarobljenik ležao je na smrt bolestan u tudjoj zemlji. Jedva diše - njegove su snage pri kraju... Pred njim se ceri liječnik, drži špricu u ruci, u kojoj je spasonosni serum, njome vitla pred očima vojnika, kome oči gore u groznici. Bolesnik zna: to će mi donijeti olakšanje, život, povratak, izbavljenje, ali mora najprije potpisati, da je bio svjedok zločina, koje je njegov narod učinio nad ovom zemljom. Neće da potvrdi laž. Liječnik sprema špricu i odlazi. Vojnik viče za njim... Igra počinje iznova, i napokon - potpiše.

Nije u životu sve tako okrutno, ali sigurno ima situacija, u kojima jednostavno zatajimo. Zataje i oni, koji imaju dosta karaktera, i tako se dokaže naša nemoć. Možda ste i sami sve to doživjeli. Možda ste kod tudje zataje sami ono utvrdili: "To ja nikada ne bih mogao učiniti!" Tu se radi o preuzetnosti. Vi biste možda u tim okolnostima isto učinili. Zato budimo ma-

leni i ponizni, te molimo: "GOSPODINE, SAČUVAJ NAS OD SITUACIJA, U KOJIMA BISMO ZATAJILI!" Amen.



Sv. Petar i Pavao

"GRAD NADE"

Za četiri godine danonoćnog rada trideset i pet tisuća radnika podiglo je na pustinjskoj visoravni moderan grad od 70 tisuća stanovnika, novu brazilsku metropolu, koja je 21. III 1960. počela živjeti normalnim životom.

Blokovi armiranog betona u svojim nestašnim oblicima impresioniraju i iznenadjuju. Razigrana mašta arhitekta podigla je na pustinjskoj visoravni BRAZILIJU, grad koji je danas više nego suvremeno djelo, više nego nova metropola jedne zemlje.

Francuski književnik Andre Malraux nazvao je Braziliju "GRADOM NADE".

Ako se ijednom gradu na svijetu može dati tako lijepo ime, onda ga treba najprije dati

našoj neusporedivoj Crkvi, koja počiva na tvrdim temeljima i nerazorivim stupovima dvaju apostola. Ukoliko je naša Crkva katolička, ona je to snagom sv. Petra, a ukoliko posjeduje pravu vjeru, to zahvaljuje sv. Pavlu. Zato će na ovaj blagdan naše misli obuhvatiti cijelu našu Crkvu, zato ćemo pozdraviti svu svoju braću po vjeri, gdje god oni živjeli, koje god boje i rase bili, bilo da Boga slave latinski ili grčki, koptski ili sirski, armenski ili aramejski. Zajedno s njima otpjevat ćemo svoj CREDO: vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku crkvu! A zatim bi trebalo, da odmah otpjevamo Svemogućemu TE DEUM, tu molitvu zahvale, što se nalazimo u "GRADU NADE", u kojem očekujemo preseljenje u VJEČNI JERUZALEM, gdje će nadu zamjeniti stvarnost; što možemo svoju budućnost graditi na STIJENI, dok se oko nas sve drugo mrvi.

Jedan čovjek, koji ima više smisla za politiku nego za religiju, rekao je: "Kad ne bi bilo pape morali bismo ga pronaći, jer svijet ne može biti bez njega". I oni, dakle, kojima ni je simpatičan uvidjaju, da upravo po njemu Crkva posjeduje snagu i jakost duha kao nijedna druga zajednica na svijetu.



Ali papinstvo nije nešto, što je stvorio hir čovjeka. Papa nije nikakav samozvani poslanik Božji i uzurpator vlasti u Crkvi, - direktno od Boga u njegove ruke postavljeni su ključevi Božjeg kraljevstva; Krist mu je dopustio, da u svim vjerskim odlukama ima zadnju riječ, dok On ponovo ne dodje. Kad on, dakle, progovori-Bog progovara, a ljudi treba da šute i slušaju. Da li je ovo točno ili je najstrašnija blasfemija, najveća drskost u povijesti? Riječ Božja svjedoči za sve ovo, i zato mu moramo pokloniti punu odanost, jer s papinstvom ne može biti nikakvog koketiranja.

Je li možda simpatična ličnost Ivana XXIII uzrok, da rado primamo naslov "papini kršćani"? Ne, jer svi mi znamo, da je i on, kraj svih svojih istaknutih svojstava, čovjek, a nijedan čovjek nema samo dobre osobine. Mi znamo, da u papinskom lancu od 262 karike ima i crnih

izmedju zlatnih, ali mi ih sve prihvaćamo: mudre i manje mudre, griješnike i svece, političare i mistike, jer naši religiozni vodići sjede na čvrstoj Petrovoj stolici izdjelanoj od samoga Boga. Što oni kažu - treba prihvatiti, a njihova eventualna zla djela ne ćemo uzeti kao primjer.

Sasvim je jasno iz biblijskog teksta, da je Krist dao Petru najviši i najodlučniji autoritet. Mi znamo, da je Sin Božji prenio na dvanaestoricu nepogrešivu učiteljsku vlast kada je rekao: KO VAS SLUŠA MENE SLUŠA... svojim molitvom za Petrovu vjeru, da ne zataji, te svojim pozivom, da jača svoju braću, postavio je Petra najvišim autoritetom medju apostolima; ne kao diktatora već kao Vrhovnog Pastira. On polaganjem ruku prenosi svoje vlastite punomoći na vodiće iduće generacije.

Nije to naše "otkriće", nego Kristova riječ i nauka, koju smo kao najdragocjeniju baštinu preuzeli od otaca, nauka koja je izdržala kušnje kroz dvije tisuće godina. I dok raz-



ne teorije, hipoteze i kritike natežu Božju riječ nastojeći izbrisati iz Sv. Pisma Petrove tekstove i dalje postoji činjenica papinstva nepokolebiva pred burom svake nove hereze.

Budući da je istina samo jedna, jedna je i crkva, koja tu istinu čuva. A ljudi ne slušaju rado, da je samo crkva, koja je sagradjena na Stijeni, jedina prava crkva. To moramo priznati, pa i nasuprot onih mlitavih katolika, koji vole ponavljati: sve su vjere jednake; nasuprot onih misaonih ljudi, koji postavljaju pitanje: Otkud sve ono pozitivno u drugim religijama.

Molim vas, dragi vjernici, da na moje slijedeće riječi svratite posebnu pažnju. Čitava istina o ovoj stvari, kako je Rim uči, glasi: Jedina prava crkva je mnogo veća, nego što se od nje vidi. Vidljiva rimska Crkva je tijelo prave Crkve, a njena nevidljiva duša obuhvaća sve poštene duše na svijetu, koje u svojoj religiji žive "u dobroj vjeri", tj. u vjeri, da Svevišnji želi, da oni i dalje ostanu ondje, gdje je-

su. Takva poštena duša je spremna, čim dodje do bolje spoznaje, povući zaključak: Gle, tamo je izvor žive vode, treba da i ja budem kršten. Zato svi oni, koji su u "dobroj vjeri" i koji nemaju prilike za drugu bolju spoznaju prave istine, nevidljivo pripadaju jednoj pravoj katoličkoj Crkvi. Raskolnik u pravom i sudbonosnom smislu te riječi je onaj, koji istinu vidi, a neće da je slijedi, koji svjesno svoje vlastito shvaćanje stavlja iznad Božje Objave.

Istina je, da i u njihovom vjerovanju i djelovanju ima mnogo pozitivnoga, jer ostavljajući Majku Crkvu, ponijeli su mnogo dobra sa sobom, ponijeli su Bibliju iako razderanu, ponijeli su mnogo starog pobožnog života, da u njemu nadju mir Božji i uporište ličnoj revnosti. Zato se nadamo, da će nas ovo zajedničko još više zbližiti, te da će se živa želja i nastojanje Ivana XXIII oko crkvenog jedinstva, jednom ostvariti.

Jedno ipak dobro upamtimo: Ništa nam ne će pomoći činjenica, da smo djeca jedino spa-



sonosne Crkve, ako u isto vrijeme u našim žilama ne struji život njene Glave - Krista. Bolje će proći pobožan pripadnik koje druge religije, nego mrtav katolik. Dakle, ti, koji si katolik po imenu, podigni se i budi katolik po duhu i istini.

Na mjestu je naš ponos, što smo pripadnici Božje Crkve na zemlji, što smo stanovnici divnog "GRADA NADE". Ali - sve će to malo vrijediti, ako po pravoj vjeri i dobrim djelima ne budemo u svoje vrijeme i stanovnici OBEĆANE ZEMLJE. Amen.

5. nedjelja po Duhovima

KRAJNJA DOSLJEDNOST

Da bi se u nekom procesu donijela pravedna odluka potrebno je mnogo vremena i truda; a da se započne proces dovoljna je bilo kakva optužba. Jedan je američki magazin sakupio nekoliko tuceta najčudnijih optužaba, koje su - ma kako fantastično zvučile - potpuno istinite. Evo ih nekoliko:

U Sussexu /Engleska/ neka stara gospodja tužila je svoju susjedu, takodjer staricu, da se bez dopuštenja naginje nad njezino cvijeće i udiše miris.

U Sidneyu /Australija/ jedna druga gospodja tužila je sudu svoga supruga, što ju je htio prodati svome prijatelju, i to za 495 dolara - uz jednogodišnju otplatu.



U San Diegu /Kalifornija/ žena je tužila muža, što je njezine umjetne zube sakrivao svaki put, kad je bez njega htjela izaći u grad.

U Erlangenu /Zap. Njemačka/ neki je pacijent tužio sudu kirurga, koji mu nije vratio amputiranu nogu.

Zar ne, čudno, smiješno, a i žalosno. Sve ovo izgleda i nekako šaljivo; ali i u težim stvarima za pojedince još uvijek vrijedi pravilo: "Oko za oko, zub za zub"; pogotovo kad se podrumi napune i mozgovi uskipe. Tada više i ne traže pravdu na sudu - dogodi se, da bljesne nož i sjekira, kamen i kubura; a posljedica svega toga jest dugo i dugo, čak doživotno gajenje i tovljenje osjećaja mržnje i neprijateljstva.

Jednom je netko nazvao osvetu "vrstom divlje pravednosti". Kršćanstvo je, medjutim, osvetu i neprijateljstvo skinulo s njihova pijedestalu. U tom pravcu današnje evandjelje traži punu dosljednost: AKO PRINOSIŠ SVOJ DAR NA OL-

TAR, I SJETIŠ SE, DA TVOJ BRAT IMA NEŠTO PROTIV TEBE, OSTAVI ONDJE PRED OLTAROM SVOJ DAR I IDI, DA SE PRIJE IZMIRIŠ SA SVOJIM BRATOM, I TADA SE POVRATI I PRINESI SVOJ DAR. Kako vidimo, kršćanstvo nije samo neka religiozna forma i obavezna konvencionalnost - ono je krajnja dosljednost. Gospodinove riječi su tako jasne i nedopuštaju ni najmanju sumnju. Mogli bismo ih i ovako formulirati: Ako se ne želiš izmiriti, onda radije ostani napolju! Kad bismo mi kršćani shvatili to ozbiljno, onda bi naše crkve nedjeljom bile prazne.

To je uistinu najosjetljivija tema koja se može načeti. Gospodin se ne ustručava u nju zadrijeti. On traži cijelo i nepodjeljeno srce i želi biti središte života svakog kršćanina: nitko ne smije u svom srcu rezervirati ni najmanji kutić, u kome bi se ugnjezdila mržnja, neprijateljstvo i nepovjerenje. Čovjek mora biti radikalno dobar, pa je zato radikalan i zahtjev: Ako se ne želiš izmiriti, onda radije ostani napolju. Mi se, medjutim, svim mogućim izgovorima nastojimo izbaviti od toga zahtjeva i prikriti



neprijateljstvo: "Ja ga ne mrzim, ali ne ću s njime imati nikakva posla. Mi se samo ne pozdravljamo; ja nisam počeo svadju, on je kriv, pa neka prvi pristupi". Katkada je naša nepomirljivost tolika, da je čak unosimo u nutrinu crkve: "Dok taj ide na pričest, - ja ne idem!" Ima nešto djavolskoga u oholosti, kojom je to izrečeno.

Gospodin se medjutim, ne da smesti, On ostaje neumoljiv i ne dozvoljava iznimaka. Rečeno je bez izuzetka: Ako se ne želiš izmiriti, onda radije ostani napolju! Ovaj zahtjev je mnogo teži od ostalih zahtjeva Crkve: svaki dan iz vjesno vrijeme posvetiti u molitvi; svake se godine najmanje jedamputa ispovjediti i o Uskrsu pričestiti; ne čitati zabranjene knjige... Gospodin u ovom slučaju traži unutarnju pravednost koja preobražuje, traži nepodjeljenu dobrostivost prema svim ljudima.

Nitko se, dakle, ne smije pojaviti pred Bogom, i ničiji dar Bog neće primiti, ako se

dotični nije voljan pojaviti pred svojim bratom i s njime se izmiriti. Kô se osjećajima mržnje i neprijateljstva dijeli od svog brata, dijeli se u isto vrijeme od Boga, jer u bližnjemu susrećemo Krista. Može se dogoditi, da netko rijetko kada vidi kako crkva iznutra izgleda, ali sa svojim bližnjima živi u ljubavi. Takav će pred Bogom bolje proći od onih, koje svakodnevno vidimo na pričesnoj klupi, a davno su zaboravili na lijep pogled, bratsku riječ i kršćansku ljubav.

Krist danas dolazi pred nas sa zahtjevom krajnje dosljednosti u ljubavi, i naš se život mora orijentirati prema njegovoj riječi. I mi ne možemo iz evandjelja izbrati samo ono,što nam odgovara, a ostalo mimoići. Svaka Božja riječ je jednako vrijedna!

Ja ne živim u iluziji, da ćete odmah poslije ove propovijedi poći k susjedu, s kojim već mjesecima niste ni riječi progovorili,i pružiti mu ruku za izmirenje. Već je mnogo,ako nam se savjest probudi i priznamo: Ja zapravo trajno i uporno radim protiv izričite volje Božje, ja bih zapravo danas morao ostati napolju.



Nedavno sam čitao o Ljudevit selu u daruvarskom kotaru, koje ima samo četrdeset kuća i tristo stanovnika. Ti ljudi nikada nisu vodili ni jednu sudsku parnicu medju sobom, niti su se ikada zavadili.

Lijepo je ovo pročitati u vrijeme, kada su mržnja, podvale, neprijateljstvo i svadje ovladale svijetom, iako neprestano svi križevi upozoravaju na veliku ljubav.

Ne zaboravimo, braćo, da je Gospodin silno osjetljiv na zapovijed, koju je proglasio PRVOM I NAJVEĆOM. Amen.

6. nedjelja po Duhovima

## - DA LI ZBILJA MORAMO GLADOVATI

Glad - za nas ona počinje potkraj podne va, ali ne traje dugo. Medjutim postoje čitavi pro strani djelovi svijeta, gdje je glad - i to ona kronična - sastavni dio života. U stvari, neki su djelovi Indije živi sinonim gladi. Čak se nji hovi stanovnici gladni i radjaju, jer njihove ma tere gladuju dok ih nose.

Opet: svakog jutra treba u čitavom svi jetu poslužiti 80.000 doručaka više nego dan ra nije. Drugim riječima, razlika izmedju broja ro djenih i umrlih u svijetu iznosi svakog dana oko 80.000 u korist rodjenih. Stanovništvo zemlje bro ji danas oko dvije i pol milijarde ljudi. Medju tim, već oko godine 1980. živjet će na zemlji od prilike 3 milijarde i 600 milijuna ljudi, sudeći barem prema statističkoj prognozi, što su je ne-



davno objavili stručnjaci organizacije Ujedinje nih nacija. Hoće li zemlja za 20 godina moći na hraniti tu milijardu ljudi više, kad je već da nas 60% njezina stanovništva nedovoljno ishranje no, i kad svake godine umre oko 20 do 30 mili juna ljudi od gladi ili bolesti, koje su rezul tat nedovoljne ishrane. Hoće li novorodjenčad go dine 1980. naći u svojoj koljevci kartu za ra cionalno snabdjevanje?

Ovakva se pitanja često ponavljaju, a pogledi u budućnost puni su straha. Hoće li zem lja postati premalena za sve brojnije čovječan stvo i da li će sa svojim proizvodima zadovolji ti apetit svojih stanovnika? Na ova i mnoga dru ga pitanja dali su nedavno interesantne odgovo re svjetski statističari, ekonomisti, stručnja ci za probleme populacije.

Prema tvrdnjama ruskog akademika Rjabu škina, koje je iznio u svom referatu na medjuna rodnom kongresu antropogeografa u Rimu, zemlja bi mogla nahraniti čak i tri puta više ljudi ne go što ih danas ima. S te strane možemo biti mi-

rni - kažu učenjaci - svijet ne će biti gladan. Ne samo s obzirom na atomsku energiju, čije su rezerve neiscrpne, već i s obzirom na druge metode: nove vrste bilja, mogućnost da se pustinje neplodni tereni i zaledjena područja pretvore u plodne vrtove, iskorištavanje mora, što zapravo još nije ni počelo....

Uza sve ove izjave, velik postotak ljudi danas umire od gladi. Ne radi se tu o manjku namirnica, jer u Americi ne znaju što će sa pšenicom, pa posebnim kemijskim procesom prave od nje ploče, koje predstavljaju odlične izolatore za zvuk i toplinu, a ne mogu da nadju rješenje za viškove krumpira, maslaca i jaja.

Kristova su izjave nefaljive. Čovječanstvo je zaboravilo na onu: Tražite najprije kral-jevstvo Božje i pravdu njegovu i ostalo će vam se dodati. Bog bi svakomu od nas mogao više učiniti kad bi naša volja bila podložnija njegovoj volji. To je uvjet da otvori ruke pune blagoslova i darova. Vidite, sve radiostanice žele unijeti svoj program u našu kuću, ali ako ne u-



kopčamo aparat, ne ćemo ništa čuti. To ukopčavanje aparata predstavlja predanje Božjoj Providnosti, bez toga ne ćemo ništa dobiti.

Mnogo blagoslova i milosti dobivaju oni pojedinci i one obitelji, koje se čitavim srcem predaju području Božje ljubavi. U obitelji, u kojoj su materijalne brige na prvom mjestu, a Božja Providnost na drugom, ne možemo očekivati, da će je Bog obasuti onim darovima i znakovima svoje skrbi, kao u obitelji, u kojoj Providnost dolazi na prvo mjesto. Roditelji, koji se uzdaju u Boga, mogu crpsti na vrelu snage i sreće, koje nije drugim obiteljima otvoreno. Kao što nam ljudski prijatelji daju onoliko više, koliko se više u njih pouzdajemo, odnosno toliko manje, koliko je veće naše nepovjerenje, tako je i s Božanskim prijateljem. Oni, koji svojim pouzdanjem omogućuju Bogu, da im više pokloni, dobivaju takodjer više.

Zar nije potvrda ovoj tvrdnji i današnje evandjelje. Onih četiri tisuće slušatelja tražilo je najprije kraljevstvo Božje i u toj živoj

brizi zaboravili su na potrebe tijela i tri su dana ostali bez hrane, hraneći svoj duh Kristovom riječju. Ali Krist koji uvijek ostaje dobri Otac, koji se brine i za tijelo, jer nas je u Očenašu naučio moliti i za kruh svagdašnji, veli: Žao mi je naroda, jer su sa mnom već tri dana i nemaju što jesti. I jer su za njih potrebe duše bile na prvom mjestu, za Krista nije bio ni kakav problem, da onih 7 hljebova, s kojima su raspolagali, umnoži i nahrani masu od četiri tisuće ljudi.

Ako je nekome čitava ova stvar nevjerojatna, neka zna, da je i sam vidio mnogo ovakvih čudesa umnožavanja. Obnavljaju se ta čudesa svake godine na našim poljima, vinogradima, maslinjacima i vrtovima. Samo jedno zrno pšenice dovoljno je ubaciti u zemlju, da se dogodi čudo umnažanja - pretvori se u divan, puni klas sa 70 takvih. Samo jedno zrno kukuruza dovoljno je ubaciti u zemlju, da na njegovoj stablici izrastu klipovi prepuni žutih plodova. Zar to nije djelo bož. Vrtlara, djelo njegove svemoći, mudrosti i dobrote.



Nijedna druga žudnja ne muči tako kao glad. Pokušajte sebi reći: - Nemam cipela.... nemam češlja.... treba mi rupčić...., - a onda zašutite trenutak, udahnite duboko i recite: - Kruha nemam! - Odmah ćete primjetiti razliku. O svemu drugome može se mirno razmišljati, tražiti, birati, pa na posljetku čak i odustati, ali, čim čovjek spozna da žuri za ručkom, tad nema više ni časka za gubljenje.

Vjernici! Znajte, da ima dvije vrste gladi! Glad, koja se može utažiti komadom kruha i glad, koju materija nije kadra zadovoljiti. Glad, koju osjećamo u našem želucu, ograničena je i može je utažiti ono što je ograničeno. Glad, koja muči naše duše, neograničena je, jer dušu niposto ne zadovoljava samo dio ljepote, dobrote, i ljubavi, već sve to u potpunosti, a to nalazimo u Bogu.

Ovaj osjećaj duševne gladi nastaje uslijed čovječje želje za Beskonačnim. Sva naša dosada i nezadovoljstvo proizlazi iz spoznaje, da nismo ostvarili svoje želje. Možda u tom nezado-

voljstvu ne znamo što tražimo, ali u svima nama postoji čežnja za nečim nedostignutim. Osjećamo se lišeni nečega, što je moralo biti naše. Mi prolazimo svijetom ne toliko kao ljudi, koji ni su nikada ništa imali, nego kao kraljevi u progonstvu, koji su svjesni svoga iskonskog dostojanstva.

Ovaj osjećaj praznine još je veći, jer umjesto da težimo za pravom Beskonačnosti, koja je Bog, nastojimo se utješiti u bogatstvu, moći ili užitku. Budući da nas ništa od toga ne može zadovoljiti, bačeni smo opet natrag u sebe, bjedniji nego što smo prije bili. Pogreška je u tome, što mislimo, da taj beskonačni glad možemo utažiti zemaljskim kruhom, da tu beskonačnu žeđ naše duše za Bogom, možemo utažiti vodama ovoga svijeta. Amen.



7. nedjelja po Duhovima

LAŽ - KRUH NAŠ SVAGDAŠNJI

Kolikogod se mi busali u prsa i tvrdili, da iz naših usta izlazi samo istina, činjenica je, da je laž ušla u rječnik svih nas, da nam teče kao iz rukava. Riječ je o sitnoj laži, o svakodnevnom zaobilaženju istine, zbog kojeg ne osjećamo grižnju savjesti. Ne radi se tu o onoj krupnoj, opakoj, zlonamjernoj laži. Govorim o sitnim lažima, kojih zaista ima bezbroj. Zbog njih se, naravno, ne odlazi u zatvor, jer zakoni nisu tako sitničavi. Zbog njih se ne gubi milost, ali ipak su grijeh, ružna navika, koje se i ne pokušavamo otresti.

- Odgoju svoga djeteta zaista posvećujemomnogo pažnje - govori jedan muškarac svome susjedu u prepunu tramvaju. - Osobito mu nastojim utuviti u glavu, da je u životu uvijek po-

trebno govoriti istinu!

- Koliko godina ima vaše dijete? - upita mjereći pogledom bucmasta dječačića, rumenih obraza.

- Iduće će jeseni u prvi razred - reče ponosno otac. - Uskoro će mu biti šest!

Razgovor prekida kondukter tražeći karte. Oba prijatelja pokazuju svoje mjesečne karte.

- A za maloga?

- Njemu još ne treba - odlučno odgovara otac. - Još nema četiri!

- Ovako velik! - čudi se kondukter.

- Valjda ćete mi vjerovati kad vam kažem, zacrveni se "istinoljubivi" tatica. - Ili možda hoćete da vam pokažem izvod iz matice rodjenih.

Kako vidite, jedna laž, da bi se uštedio novac.

Laž o godini rodjenja stara je kao i ljudska taština. I ne služe se njome samo žene.



I mnogi muškarci veoma se rado "pomladjuju". Ima i snobovskih laži. Ako ih upitamo, gdje će ljetovati iduće godine, odgovorit će: "Oh, kao i uvijek - u Opatiji"! Koliko smo put čuli ovakav odgovor /s tom razlikom, što je možda bio spomenut Dubrovnik ili Bled, u svakom slučaju ne ko "devizno" ljetovalište/, premda je izišao iz usta ljudi, koji nikada u životu nisu bili u Opatiji, Dubrovniku ili Bledu. Ali ta im laž godi i oni uživaju u njoj.

Jedni lažu, kako bi se vidjelo, da se kreću u višem društvu: - Bio sam jučer s akademikom tim i tim, pa mi je ispričao to i to...Drugi opet, kako bi istakli svoj tobožnji život na visokoj nozi. - ... Oh, Venecija! Kad se samo sjetim onih kanala, gondola i palača...! Sjećanja su zaista živa, ali na temelju filma u koloru, što je ovih dana bio na repertoaru jednog našeg kinematografa.

Možda je svemu tome krivo mehanizirano mišljenje i poimanje današnjeg čovjeka. Oponašanje jeftinih "veličina", ovisnost o tome, što

ljudi kažu ili "što se danas nosi" - sve ovo silno smanjuje individualnost čovjeka, koji se time dade voditi. Zato se čovjek pokazuje danas onakovim kakav nije, veoma se rado kiti onim što nije njegovo - on laže, ali je ta laž vrlo prozirna. Bogati mladić može se siromašno odijevati, a ipak ćemo u njemu lako prepoznati bogataša. Siromašni mladić, koji želi, da ga smatraju bogatim, mora hiniti bogatstvo. Pravi učenjak ne mora govoriti o knjigama koje je pročitao, da bismo uvidjeli njegovu obrazovanost, ali student druge godine, koji želi pripadati visokoj inteligenciji, načičkat će svoj razgovor usklicima: "Što? Pa vi niste to čitali?"

Takovih laži ima dosta i u duhovnom životu pojedinaca: duša, koja se zaodjenula Kristom, ne treba moliti javno na trgovima, da upozori ljude na svoju pobožnost, kako to čine farizeji. Hvastavac uvijek pomno ističe osobinu, koje nema, sam sebi pravi reklamu, čuvajući pomno masku svoje mizerne nutrine.

Krist je jednom rekao, da je djavao "o-



tac laži", pa je stoga svaka laž prava kćerka ovog starog varalice. Ali ove sitne, male laži, koje su plod taštine, samodopadnosti, pogrešnog shvaćanja života, - mogu se nazvati bezazlenim ako se usporede s onima, koje upravo sukljaju iz usta "lažnih proroka": teški su to atentati na Kristovu istinu, na čisto sjeme njegovog naučavanja, smišljeno konstruirane klevete protiv misličnog Kristovog tijela. Zato je Krist i smatrao potrebnim, da nas ozbiljno upozori: "Čuvajte se lažnih proroka, koji k vama dolaze u ovčjem odijelu, a iznutra su grabežljivi vuci".

Duh današnjeg vremena traži, da zlu priznamo jednako pravo kao i dobru. On traži, da se krive ideje jednako šire kao i prave. On tvrdi, da je jedno vjersko stanovište istinito kao i drugo. Medjutim, ova se širokogrudnost ne proteže na područja izvan religije ili morala, jer i najtolerantniji agnostik postaje dogmatičan i pedantan u istini, ako je njegov račun kod trgovca dvostruko veći, nego što bi smio biti.

Gospodin je rekao, da se nijedna točka

njegove nauke ne smije izmjeniti. Kao što nastavnik zemljopisa ne dozvoljava, da se bilo koji grad osim Beograda smatra glavnim gradom FNRJ, isto tako postoje apsolutnosti u Božanskoj istini, koje mi ne možemo izmjeniti ili uništiti. A ipak, postoji mnoštvo religija, vjerskih sekta i etičkih sistema, koji su iznakazili Krista, odnosno njegovu nauku. Nije rjetkost, da nas njihovi eksponenti posjete u našim stanovima predstavljajući se kao nosioci svijetla, dok im u isto vrijeme vidimo u očima strahovitu tamu. Približavaju nam se s prijaznim smjehom na licu, ali on je usiljen, jer je iskren smjeh monopol samo pravog Kristovog apostola.

Istina, je, mi ne smijemo trpjeti laž ne nauke, ali moramo biti blagi i podnošljivi prema onima koji je šire. Odgovor na njihovu nasrtljivost može samo biti varijanta Gospodinove zapovjedi: mrzimo na grijeh, ali ljubimo grješnika. Ne zaboravimo, da sve religije, sve sekte, svi etički sistemi imaju veći ili manji luk kruga, koji se zove istina. Ne zaboravimo, da svi oni sviraju barem jednu pravu notu na kla-



vijaturi Božanske religije.

Jasno je, s onim lažnim prorocima, koji znadu čitavu istinu, a ipak je odbacuju, ne ćemo raspravljati. Lako ćemo ih prepoznati po njihovim plodovima, a Krist nam je naredio, da ih se čuvamo. Ali onima, koji ne znaju za istinu ili su u njoj krivo poučeni, pokazat ćemo, kako puna istina, koja se nalazi i čuva u pravoj Kristovoj crkvi, upotpunjuje onaj dio, što ga oni već imaju i ljube. Dobro, koje oni poznaju, možemo uvijek uzeti kao polaznu tačku, da se krug njihovog vjerovanja upotpuni istinom. Krivo je osuditi nekoga, što se strastveno zalaže za odlomak dobra i istine, koga već ima. Kršćanski je povećati njegov posjed, obogatiti njegovu uštednju, uzdigav-ši je u višu sintezu. /Sheen/

Kao što po gorkim i neukusnim plodovima lako prepoznajemo lažne proroke, tako bi trebalo, da nas, koji smo Kristovi, lako prepoznaju svi oni, koji su od njega daleko, po dobrim plodovima našeg djelovanja. Opomena Ofelije bratu Laertu u Shakespearevu Hamletu dobro stoji svima nama:

Al nemoj, brate
Da budeš kao grešni propovjednik,
Što u nebo nam put pokazuje
Trnoviti i vrletni, a sam
Ko bezobziran, nadut razuzdanik,
Po cvjetnoj stazi naslade koraca,
Ne mareć za svoj nauk rodjeni.

Laž je uvijek ogavna. Najstrašnija je u molitvi farizeja, kada i samog Boga pokušavamo uvjeriti, da naša nutrina odgovara hvastavim ri ječima. Ali, Bog se ne da prevariti, jer se nje govo oko nikada ne zaustavlja na maski, pa ne znam kako bila privlačna. Veoma je rizično za-varavati samoga sebe, još je rizičnije svoju o-kolinu dovoditi u bludnju, a najrizičnije je mi sliti, da sam Bog ostaje pri našim lažnim izja-vama..

Nedavno je upitana poznata novinarka EL-SA HAXWELL: "Jeste li ikada lagali?" Odgovorila je: "Nikada ne lažem. Istina je prekrasna, iako ljudi u to ne vjeruju." Amen.



8. nedjelja po Duhovima

"NEČUVENI PODVIG"

Netko je sigurno, prije nego sam počeo čitati evandjelje, ovako pomislio: Opet ista st var! Suhi i dosadni redi! Zar može to dvije ti-suće godina staro evandjelje pružiti nešto za-nimljiva?! Medjutim, - danas ste čuli izvještaj o jednom malom skandalu i to vas je sigurno pod sjetilo na mnoge novinske naslove: "Genijalni lo povski potez", "Nečuveni podvig", "Prepredeni lu pež"...

Ne kanim ponovno prepričavati, što ste netom čuli. Ukratko: radi se o genijalnoj lopov štini upravitelja. Lukavo je naveo zakupnike da i oni sudjeluju u njegovim pronevjerama - ima ih u džepu, jer posjeduje stare zakupne ugovore, i sigurno ne će imati snage, da ga odbiju, ako se do potrebe na njih obrati.

Zar nisu istinite zaključne riječi evandjelja: SINOVI OVOGA SVIJETA PAMETNIJI SU U SVOME NARAŠTAJU OD SINOVA SVIJETLA. Što se htjelo time kazati? Upravitelj je svakako varalica, ali imponira, kako rafinirano i energično ide svome cilju: nije skrstio ruke niti bespomoćno gleda, kako će čitava stvar svršiti: suprostavlja se dogadjajima, ne birajući sredstva, a sve to ZA ONIH PAR GODINICA, koje će još proživjeti; sve zato, da mu životna veče bude sigurna i bezbrižna.

Možda ću sada biti malo neugodan, jer ću vas, mimo običaja, obasuti pitanjima. Neka vam ne budu neugodna, jer su korisna.

Činimo li za svoju dušu onoliko, koliko čini političar, da bi spasio svoje ministarsko ili poslaničko mjesto? Jesmo li spremni radi svoje duše na nelagodnosti, kako je to trgovac spreman za svoju robu? Brinemo li se za svoju dušu onoliko, koliko se industrijalac brine za svoju tvornicu? Žrtvujemo li se za svoju dušu onoliko, koliko se suvremena žena žrtvuje za



svoju liniju? Odričemo li se radi svoje duše onako, kako se umjetnik odriče za svoju umjetnost? Izlažemo li se za svoju dušu pogiblima, kakvima se izlaže športaš, da bi stekao prvenstvo?

Pogledaj "sinove svijeta" kako marljivo proučavaju svoje nacrte, kako ustrajno spremaju svoje programe, kako točno organiziraju svoje planove, kako brižljivo proračunavaju i najmanje pojedinosti, poteškoće i sve što je možda nepredvidivo. Gledaj kako odlučnom, tvrdokornom, upornom voljom ostvaruju svoje nakane. Ništa im ne može oduzeti hrabrosti, ništa ih ne može obuzdati: nema poteškoće, koja bi im smetala, nema zapreke, koja bi ih zaustavila, nema prijetnje, koja bi ih plašila. Kako nevjerojatnim strpljenjem idu za uspjehom, puni nepokolebivog pouzdanja u svoju budućnost!

Mi, koji smo sinovi svijetla, - redovito postupamo kao sinovi svijeta. Kako smo samo spretni i sposobni, aktivni i uporni, kad treba učiniti ili pribaviti nešto, što nam se svidja.

Prelazimo preko svakog umora, svladavamo svaku zapreku, i preko radnog vremena radimo honorarno, da bi ostvarili svoje planove: što prije nabaviti televizor, "Fiću", ili bilo što, što će nam pružiti razonodu i život učiniti ugodnijim. Kako se onda povećava naša snaga i hrabrost! Kako odjednom postajemo razboriti i inteligentni!

Da li smo takovi i u dobru? Možda i ne znamo, gdje je naše dobro... U svom duhovnom životu gotovo smo uvijek improvizatori: bez dovoljne pripreme - površni. Lako se oduševljavamo, a još lakše se naše oduševljenje izgubi i raspline. Stvaramo bezbroj planova i krajnjom nestalnosti prelazimo s jednoga na drugi. Odmah se umaramo i zaustavljamo kod prve poteškoće ili jedva sasvim polako idemo naprijed. I ako dodje još koja zapreka ili neuspjeh - mi smo oboreni.

Kad bismo za svoj duhovni život činili barem polovicu onoga, što činimo za svoj fizički život. Koliko briga, nastojanja, troškova, rada i misli, da se održi život, koji će svakako jednom svršiti; da se nahrani i sačuva tijelo,



koje će svakako jednom propasti; da se makar još jednu godinu, mjesec ili dan uzdrži mladost, koja će brzo ocvasti.

Budimo doista lukavi: naučimo se jednom brinuti za svoje prave interese; naučimo se razboritosti špekulanta, tvrdokornosti industrijalca, strpljivosti radnika, hrabrosti pustolova, žaru političara, strogosti atlete, točnosti učenjaka i oduševljenju umjetnika. Živjeti u svijetlu ne znači odreći se života, nego oslobiditi se sjena; ne znači drijemati, nego živjeti u apsolutnoj stvarnosti; ne znači odreći se inteligencije, volje, akcije, snage i hrabrosti, nego sve ovo bogatstvo zgrnuti i povećati ne za grob, nego - ZA VJEČNOST.

Što mi zapravo riskiramo za svoj cilj i koliki su naši napori? Ako sve to omjerimo sa energijom djece "ovoga svijeta", onda je naša akcija bijedna. Stojimo na principu, da nas naš religiozni život ne smije mnogo stajati: tek par minuta za kratku molitvu, po mogućnosti jednom u tjednu poći na misu, razumije se - tihu. Kao da

je kršćanstvo nešto dosadno i neugodno, nešto što skoro ništa ne donosi.

Krist nas je danas proglasio SINOVIMA SVIJETLA. Divan naslov, koji izaziva vrtoglavicu; naslov, kojim bismo se morali ponositi! A kakvu ulogu igra to svijetlo na našem životu? Što smo sve učinili, da ovo svijetlo održimo i da uvijek sja?

Pazimo dobro, da se ovo svijetlo ne ugasi, jer onda nam je sudbina sigurna: IZ TAME - U TAMU! Amen.



9. nedjelja po Duhovima

## SUZE JEDNOG MUŠKARCA

Tko površno gleda na ovaj naš svijet, mogao bi vrlo lako pogrešno zaključiti, da su suze rijetkost, a posebno kod odraslog muškarca. Ne izgleda li, da se svijet pretvorio u jedan ogromni cirkus, gdje veći dio programa imaju klovnovi u svojim rukama. Svijet se smije, ali taj smijeh nije odraz zdravog nutarnjeg raspoloženja i mirne savjesti - taj smijeh je laž i kamuflaža.

Moje pastoralne dužnosti često me dovode medju onaj pravi DANAŠNJI svijet i mogu reći, da još nisam naišao na puni, iskreni i zdravi smijeh, jer čim se pojavi, odmah jedna crta bola pokvari njegov čar; dok sam naprotiv često puta sreo muškarce, koji su plakali: sreo sam muža, koga je napustila žena, i - on je plakao,

jer ju je volio; sreo sam mladića, čiji su planovi o budućem braku propali, jer je pošla s drugim, i - on je plakao, pomišljao na samoubistvo, jer ju je ljubio i mislio, da ga ljubi; sreo sam oca, koji je plačući tražio novac za svagdanji kruh svoje djece... Sreo sam mnoge muškarce sa suzom u oku... Bile su to suze, koje je izazvala bol, nevjera, nepravda, siromaštvo i razočaranje.

U očima mnogih suza je danas postala teatar. Fotografi love te ljudske suze i ništa im nije sveto, jer se time daju napraviti sjajni poslovi. U ilustriranim časopisima i tjednicima možete vidjeti, kako ljudi plaču nad grobovima, - i suza se otrcala i postala predmetom privrede.

I Krist danas plače... Moramo se zamisliti u ovu situaciju. On plače radi betoniranih srdaca svoga naroda.

Približio se Jeruzalemu. Njegov je dolazak bio najavljen, pa zato mu hrpimice dolaze



ususret. Oni su, kao na tekućoj vrpci, toliko to ga doživjeli prateći Isusa: ozdravljenja, umnažanje kruha, slušali Njegove zapanjujuće govore, i stotine puta im se nametnulo pitanje: je li on zbilja mesija ili treba drugoga čekati. Sad je, evo, došlo do toga, da mora doći Njegovo kraljevstvo, o kojem je toliko govorio u svim svojim parabolama. I kao da ih je obuzela grozničava vrtoglavica: aplauz, ovacije, skidaju svoje haljine i prostiru ih po putu, kojim on prolazi.

Gore na uzvisini vide se zlatni krovovi hrama, koji blistaju na suncu. Hram je njihova čežnja, njihov dom, njihov ponos, pojam svega nadanja. Više ne mogu obuzdati svoju radost i viču: Hosana Sinu Davidovu, blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje!!! I upravo u tom času Gospodin - GLASNO ZAPLAČE. Plače Bog, Onaj koji jednim pokretom ruke stišava oluju i ozdravljuje slijepca, Onaj koji tako energično užetom tjera trgovce iz hrama, Onaj koji farizejima bez straha dobacuje istinu u lice. On plače! On zna za suze! Neprodorna tajna!

On plače, jer je znao, da će ga razočarati i odbiti. Iako je znao za sve postaje svoga križnoga puta, ne plače nad svojom sudbinom, nad onim što mu predstoji. Suze su protekle radi povrijedjene očeve časti; radi ljubavi, koja je samu sebe sputala. Ovaj mali narod bio je odabran: sam Bog se lično mučio oko njih i učinio njihovu zemlju okvirom svoga otkupiteljskog djelovanja; mogli su ga vidjeti i čuti. Oni će ga, medjutim, odbaciti. Zato Gospodin plače.

Kako vidimo, dakle, može netko stajati u rijeci svježe vode, a ipak umrijeti od žedji. Može netko biti okružen samim putokazima, a ipak ne naći svoga puta. Iako sjaju reflektorska svijetla, možemo tapkati u tami. Bog može nekome sa svih strana pružiti ruke, a on će se ipak izgubiti. Sve ovo živo predočite i onda će vam biti jasno, zašto je Gospodin plakao.

Krist plače! Nijedan fotoreporter nije snimio taj prizor, a nije to bilo ni potrebno, jer Njegove suze ne spadaju u povijest, - njegov



plač traje do konca vremena. Židovi su tada bili u sebe upravo sigurni: imali su Mojsija, proroke, hram, obećanja i pisma. Mislili su da sve posjeduju, a ipak su propali. Mi kršćani imamo više nego oni: imamo otkupljenje, Krista u svojoj sredini, evandjelje i obećanje: vrata paklena neće je nadvladati! Ne upadamo li i mi u ovu sličnu sigurnost?! Mi moramo znati, da je s našim odabranjem povezana bezgranična odgovornost. Da li smo, u ovom našem vremenu, tu odgovornost spoznali? Nije li možda naša neodgovornost bila uzrokom Kristovih suza?!

Mi kršćani često postupamo kao i drugi ljudi: visimo na vanjskim uspjesima. Ponižena, progonjena i napadana crkva nije nam po ukusu. Ovo je naš ideal: Crkva velika i ugledna! Bez crkve nikakve odluke! Bitni utjecaj crkve na radio, film i zakonodavstvo! U parlamentu tolika mjesta, da se bez našega pristanka ne može donijeti nikakva odluka! To bi bilo nešto!

Uvjeren sam, kad bismo sve to imali, da bi Krist tek tada zaplakao, jer On jest i osta-

je onaj, koji nije imao na što svoju glavu naslonit i. On ostaje onaj razapeti i prezreni Krist i kao takav će vjekovima koracati u našoj crkvi.

Ali ipak - teško onima, koji ga razapinju!

Teško onima, koji su uzrok, da još i danas TEKU SUZE Boga-Čovjeka! Amen.



10. nedjelja po Duhovima

DVOSTRUKI ŽIRI

Dvostruki žiri morao bi danas ocjeniti posao dvojice ljudi, koji su se neovisno jedan od drugoga našli u hramu. Jedan će biti sastavljen od svih nas prisutnih, a drugi će sačinjavati jedna jedina osoba - sam Bog.

Ali, odmah moram upozoriti, da će naš s-ud biti problematičan, jer se radi o ljudskom gledanju i ocjenjivanju, koje je u većini slučajeva netočno i pogrešno, pa i onda, kad se tom poslu pristupa bez ikakve pasije. Za to ne bi bili potrebni dokazi, jer smo i sami bezbroj puta morali zaključiti: "Ja sam sasvim drugačije mislio - sasvim drugačije sudio!" Bili smo prisiljeni tražiti izvinjenje. Ali ipak:

"Vrlo interesantna kompozicija", tako

su ocjenili sliku, koja je bila izložena na nedavnoj izložbi apstraktne umjetnosti u Stockholmu. Nemalo iznenadjenje i blamažu doživjeli su kritičari kad su saznali, da je slika zapravo djelo malog majmuna, kojem je njegov vlasnik dao u ruke kist i boje, a zatim njegovu kompoziciju predao selektorima na izložbi.

Ljudski sud! Ljudsko gledanje! Ljudsko ocjenjivanje!

Još jedan slučaj:

Žiri izložbe modernog slikarstva, koja se održala u Los Angelesu, p r i h v a t i o je kao d o b r u stvar nekoliko slika, što ih je poslao neki anonimni slikar. Tek nakon otvaranja izložbe, slikar je odustao od anonimnosti. Tako se saznalo, da su slike nastale na taj način, što je slikar uhvatio nekoliko crva (ribičkih), umočio ih u vodene boje i onda ih pustio da plaze po papiru za akvarele.

Ljudski sud! Ljudsko gledanje! Ljudsko ocjenjivanje!

I još jedan slučaj:



Julien Green, mladi francuski pisac, čije knjige imaju izvanredno veliku tiražu, nije znao kakav bi naslov dao svojoj najnovijoj knjizi. Stoga je otvorio antologiju Victora Hugoa i naprečac našao naslov: "Chaque homme dans sa nuit" /svaki čovjek u svojoj noći/. Rezultat: Dobio je nagradu za n a j b o l j i n a s l o v, što se u francuskoj dodjeljuje svake godine.

Ljudski sud! Ljudsko gledanje! Ljudsko ocjenjivanje!

Pripazimo, da i ovog puta ne pogriješimo, kada moramo dati svoj sud o dvojici ljudi na istom poslu, sud o molitvi dvaju molitelja u jeruzalemskom hramu. Pripazimo, jer naše oko rijetko prodre iza olupine i farbe, - voli se zaustavljati na površini. Posebno pripazimo, jer kao da sve govori u prilog onoga, koji se približio svetištu. Svjestan je, da je "Božji čovjek", pa se zato nije ni zaustavio negdje u kutu. Kao da njegovo vanjsko držanje nije namješteno: odgovara stanju dubokog uronjenja u molitvu. A zar će i pred Bogom biti lažac? Zar će i Sveznajućega uvjeravati pun drskosti u svoju pravednost? Zar

će se i pred Njim hvalisati, da nije izjednačen sa ostalim smrtnicima, koji u sebi nose najogavnije poroke? Teško je to prihvatiti! Zar ne,naše su simpatije na strani "Božjeg čovjeka".

Mi ljudi gledamo olupinu, vanjski izgled i rijetko prodiremo u nutrinu. Bog, medjutim, svojim sveznanjem direktno zahvaća bit stvari i njegov je sud adekvatan i konačan. Stoga su njegove simpatije na strani čovjeka, koji se ne usudjuje učiniti ni koraka dalje prema svetištu; na strani čovjeka, koji nema hrabrosti niti da pogled digne prema nebu, jer je svjestan svoje krivnje. Ali, on u tom času obračunava sa svojim grijesima: "Tebi jedinome sagriješih!"Svoj "ja" kao i predmet njegove požude, - sve to u ovom času skrušene molitve gleda u božanskom svijetlu. Nema straha pred vremenitim posljedicama, on strahuje pred vječnim sudom, pa zato i moli tako usrdno: "Gospodine" milostiv budi meni grješniku!" On ne stvara velikih zavjeta za svu budućnost, nego samo čvrstu odluku za najbli-žu sadašnjost: izbjegavati ono, što ga prema njegovom iskustvu "vodi u napast". Zato Bog,koji uvi-



jek svaku stvar tako precizno postavlja na svoje mjesto, i ovog puta ispravno prosudjuje nutarnje stanje dvojice molitelja, pa veli, da je ovaj drugi /carinik/ "opravdan".

Pred našim i pred Božjim očima stoje dvije osobe na istom poslu, a ipak: zauvijek su postale poslovične kao dvije tipične vrste ljudi:

Oboje su vjernici. Jedan je u to duboko uvjeren, ali pogrešno; drugi se jedva usudjuje na to i pomisliti, pa zato ostaje sasvim po strani u kutu crkve.

Obojica idu u crkvu: za jednog je to v j e r s k a n a v i k a, a za drugog je to s m i o n i p o t h v a t, pa u svojoj poniznosti nema hrabrosti za ništa drugo osim za skrušeni vapaj, kojim traži milost i oproštenje.

Jedan zahvaljuje, ali ne za ono, što je Bog njemu dao, već za ono, što on Bogu daje.Drugi moli i to samo ono, što Bog najradije daje-m-ilost i pomilovanje.

Obojica su nešto dobila za svoju molitvu: grešnik opravdanje, dok je farizej napustio hram kao čovjek, koji vrlo loše stoji u Božjim očima.

Jasan je farizejev grijeh: zaboravio je "da smo svi grješnici i bez ugleda pred Bogom". Izvršio je svoju dužnost kao što i mnogi drugi misle, da su uredili stvar, ako su jedamput godišnje pristupili sakramentima i ako su nedjeljom prisustvovali sv. misi. Ali, Gospodin traži, da naša pravednost bude veća nego u farizeja. I nije dosta tražiti Boga samo onda kad to m o r a m o, nego i svaki put kadgod to m o ž e m o. Nije dovoljno dati Bogu desetinu svoga bića, on želi raspolagati čitavim čovjekom, sa svim njegovim posjedom.

Druga je fatalna pogreška farizejeva, što svoju nutarnju vrijednost nije mjerio prema ideaalu Gospodinove zapovijedi, nego prema drugom čovjeku, a to je i suviše lagano, posebno kad se radi o cariniku, koji je i sam priznao svoju bezvrijednost. To ga je dovelo do prevelikog uzdi-



zanja i precjenjivanja samoga sebe, do pretjerane sigurnosti, koja je osudjena. Nije problem naći čovjeka, čiji je život, kako to mi mislimo, gori od našega i kod toga zaključiti: hvala Bogu, što nisam takav. Lako je ukazivati na tudje pogreške i glasno negodovati, ali to nije dostojno čovjeka; i oni koji se nazivaju kreposnima ne bi smjeli kod sebe trpjeti tu manu.

Ko je dao pravo farizeju iz evandjelja kao i svima drugima suvremenim farizejima, da nad bilo kim lome štap. Kakvo je to stanje i ko ga posjeduje; kakav je to položaj s kojeg bi mogli suditi i prezirati bilo koga nakon što smo predhodno svjesni lošeg stanja u kojem se sami nalazimo. Što mi znamo o bilo čijem nutarnjem životu, o ćudorednim snagama, koje pojedinci posjeduju; o baštinjenim sklonostima, koje itekako utječu na moralni život; o napastima, kojima su naša braća izložena; o njihovim borbama i nutarnjim pobjedama, koje nam nisu na dohvat.

Na početku sam naglasio dvostruki žiri. Neka nas ne uznemiruju zaključci onog prvog, jer

je ljudski i prema tome pogriješiv. Takvi niti nemaju pravo na opstanak, jer je jedini Bog, koji ima pravo donositi sudove. Svatko može postići spasenje! Svatko može "dobiti novi duh", pa i onaj, koji se godinama protivio Bogu, koji je toliko puta prečuo njegove dozive i upozorenja. Treba samo iskreno zavapiti: "GOSPODINE, BUDI MILOSTIV MENI GRIJEŠNIKU!" Ostalo će Gospodin pro izvesti.

Kako je dobro bilo za carinika, što u svojoj dubokoj bijedi nije napustio naviku "odlaziti u hram na molitvu". Neka i nama, koji smo možda daleko od Boga, to bude opomena:

Ne napusti vjeru! Pusti, da te milost dosegne!

Ne ostavi crkvu, jer inače napuštaš vezu s Bogom!

Ne napusti molitvu, jer u njoj ti Bog može još govoriti!

On nije kao farizej, koji prezire molitvu griješnika. Samo njegov žiri je kadar prodrijeti u srž i sagledati pravo stanje stvari.



Samo za njegov žiri "NIŠTA NEMA SAKRIVENA, ŠTO SE NEĆE OTKRITI, NITI TAJNA, ŠTO SE NEĆE SAZNATI".

Samo Božji žiri zna za pravu vrijednost čovjeka, pa prema tome jedini donosi ispravne sudove. Amen.

11. nedjelja po Duhovima

## OTVORITI SVE PROZORE

Neki američki liječnik izvršio je ovih dana anketu, u kojoj je učestvovalo 30 osoba, koje su doživjele visoku starost - svoj stoti rodjendan. Upitani, čemu imaju zahvaliti ovako dugi život, svi su jednoglasno odgovorili i slo žili se u četiri najznačajnije točke: 1. smisao za šalu i humor; 2. umjerenost u jelu i piću; 3. situiran život; 4. neprestana radna akcija.

"Budite intelektualno aktivni, pa ćete i duže živjeti", glasi savjet, što ga na temelju rezultata dugogodišnjih naučno-istraživačkih radova daje njemački učenjak prof. Vogt. Drugim riječima: intenzivna duhovna djelatnost produžuje život.

Prof. Vogt smatra, da zdravlje i aktivnost čitavog organizma zavisi o zdravlju i aktivnosti mozga... Budući da je moderan život takav, da čovjek mora itekako mnogo misliti i razmišljati, može se to smatrati jednim od razloga, da današnji ljudi žive prosječno mnogo duže od svojih predaka. Vogt zaključuje, da će se prosječni ljudski vijek i dalje povećavati, pa će već uskoro doći vrijeme, kad će ljudi prosječno živjeti 120 godina.



Nedavno su se i francuski liječnici obratili muškarcima s pozivom: "Plačite svakog dana kad za to osjetite potrebu! To je u interesu vašega zdravlja! Suze produžavaju život!"

Bez obzira na to, hoćemo li te recepte ozbiljno shvatiti, ne bih htio crkvu pretvoriti u ambulantu ili liječničku ordinaciju i davati Vam upute, kako ćete produžiti život, koji ionako mora završiti. Pa i onda, kada čovjek svlada mnoge prirodne zakone, kada odsjedne na mjesecu, trebati će, da preživjeli kopaju grob za mrtvoga, jer čovjek nikada neće moći pobjediti smrt.

Moja je namjera danas sasvim druga.Istina, i ja bih vam htjeo produžiti život, ali ne onaj, koji je obučen u raspadljivost, i ne samo za jedno kratko vrijeme. Htjeo bih vam produžiti život za čitavu vječnost i u vječnosti vam osigurati sreću, za kojom čeznete.

Mi i naše društvo - bolesni smo. Zato bih želio iz našeg duhovnog organizma odstraniti sve uzročnike oboljenja. Želio bih nad svakim ljudskim okom, uhom i ostalim osjetilima izgovoriti Kristovom snagom: EFETA - OTVORI SE! Želio bih i nadodati: A TI, PROKLETI DJAVLE, UZROČNIČE SVAKE ZARAZE, ODLAZI, JER SE PRIBLIŽUJE SUD BOŽJI!

Njemački pjesnik HEINE prisustvovao je jednoj komediji, koja je prikazivala taštinu i glupost malogradjana. Videći kako se gledaoci tresu od smijeha, Heine uzviknu: "Nikada nisam mislio, da se ljudi mogu toliko smijati promatrajući se u ogledalu!"

Sebe promatrati, uočiti svoje gluposti, pronaći vlastita oboljenja i - ne smijati se, već



se ozbiljno podvrgnuti vječnim Kristovim receptima, - to je prava mudrost! Naše je oko bolesno: zarazio ga je film, pornografska literatura, reklame pred varieteima i barovima, ilustrirani časopisi, moda puna dekoltea. Više nije sposobno, da gleda prave vrednote. Zato bih danas htio izgovoriti nad svakim ljudskim okom: EFETA - OTVORI SE! Otvori se i uoči svoju vlastitu bijedu! Otvori se za bibliju i katekizam! Otvori se za molitvenik i kamene ploče, na kojima je ispisan Božji ustav! Otvori se za zvijezde i svemir i vidjet ćeš Boga! Otvori se za prirodu i savršeni red u njoj i naći ćeš Redatelja! Otvori se za veliku umjetninu svijeta i naći ćeš Umjetnika! Otvori se za sve dobro i pozitivno i naći ćeš izgubljeni mir!

Novinarska ELSA MAXWELL na pitanje:"Možete li nam reći jednu riječ, koja je u stanju zbližiti sve ljude?", odgovorila je: "LOVE! AMOUR! LJUBAV!"

Možda i nije mislila na prvu i najvažniju Kristovu zapovijed o ljubavi, ali to je zbi-

lja ono što zbližuje. Zato bih danas htio izgovoriti nad svakim ljudskim srcem: "EFETA - OTVORI SE!" Otvori se za tudju bijedu staraca u potkrovlju, koji nemaju nikoga, da bi im donio svagdanji kruh i flašu mlijeka. Otvori se za obitelj u podrumu, gdje šestero sitne djece blijede i neobučene vapi za zalogajem bilo koje hrane, jer im je pijani otac čitavu mjesečnu plaću ostavio u gostionici. Otvori se za slijepog prosjaka pri ulazu u crkvu i ubaci u poderani šešir nešto od svoje razonode, i - razonodit će te svijest, da si u svome životu ipak učinio nešto dobra.

Japan i SAD suradjuju na polaganju telefonskog kabela izmedju Havaja i Japana, najdužeg prekooceanskog kabela na svijetu, čija će dužina iznositi 3400 milja. To je za 600 milja duže od kabela, koji se sada polaže izmedju SAD i Velike Britanije.

Svijet se dakle povezuje telefonskim žicama. Kad to samo ne bi bila veza za riječ, koja može biti uvreda i protest, nepravda i neistina.



Zato bih danas htio Kristovom snagom izgovoriti nad voljom i razumom vodećih u svijetu: "EFETA - OTVORI SE!" Otvori se za pravdu i slobodu, da potlačeni mogu slobodno disati! Otvori se za ljubav, da već jednom prestane teći bratska ljudska krv! Otvori se za dobru volju, kako bi svijet našao zajednički put općoj dobrobiti! Otvori se za istinu i pravdu, jer se ta dobrobit samo na njima može zidati! Otvori se za kršćanski moral i dobru savjest, pa će prestati izmjene uvredljivih nota!

EFETA - OTVORI SE!

Htio bih to danas izreći Kristovom snagom nad svakim ljudskim uhom, koje je zaraženo tračem i vicem, šlagerom i psotkom.

Htio bih to danas izreći Kristovom snagom nad svakom ljudskom rukom, koja je uvučena u tudji džep i lisnicu, u ladicu i blagajnu.

EFETA - OTVORI SE!

Htio bih to danas izreći Kristovom sna-

gom nad čitavim čovjekom, nad čitavim svijetom. Neka duša čovjeka i duša svijeta otvori sve pro zore svoje, da u njih može ući Bog i Njegovo svijetlo! To je konačno pravi recept za produže nje života kroz čitavu vječnost; to je garancija, da će vječnost i beskonačnost biti svjedok stalne proslave naših rodjendana za nebo. Amen.



12. nedjelja po Duhovima

LJUBAV JE ALTRUIZAM

Pred par godina stajao je pred mikrofonom pariške radio-stanice poguren i nizak čovjek, 42 godine star, svećenik bez župe, odjeven u haljinu franjevca kapucina, bez stana: noćio je u najbjednijoj periferiji Pariza sa sakupljačima od padaka i onima sa dna društva. Stajao je pred mikrofonom i bez ikakve priprave govorio: "Olakšajte svoje novčanike, pa će vam i savjest biti lakša! Kako možete reći "laku noć!" čovjeku, koji bez kaputa spava na kamenu? Pomozite prijatelji! Noćas u tri sata nasred ulice smrzla se jedna žena... Svake noći ima u našem gradu 2000 takvih bez kruha, bez stana... Ujedinimo se svi! Nek se u nama probudi ono, što se zove dušom svih Francuza!"

Stajao je tog dana pred mikrofonom si-

romašni franjevac i zauzimao se za siromahe. Bilo mu je dozvoljeno govoriti samo 7 minuta, i kroz to kratko vrijeme uspio je razbuktati kršćansku ljubav i altruizam medju Parižanima. Već istog dana toliko je toga dobio za svoje siromahe, da je iskrsnuo novi problem: kako sve to smjestiti. Abbe Pierre probudio je savjesti svojih sugradjana. Nisu to proizvele riječi već ogromna kršćanska ljubav, koja se iza njih krila. "Čovjek ima dušu - rekao je on jednom - ali prije nego mu počneš govoriti o duši, moraš mu dati košulju i krov nad glavom. Istom onda mu počni govoriti, što se krije pod jednim i drugim."

Uspio je taj veliki misionar pariške periferije, jer je čovjeku pružio ono što mu najviše treba, pružio mu je - l j u b a v.

Uspio je milosrdni samaritanac našega stoljeća, jer je vinom i uljem kršćanske ljubavi zalio rane suvremenom čovjeku, koji reagira najprije na ono što je osjetno i opipljivo. Znao je, da treba početi od početka, od onog prvog i



najvećeg: "Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svom snagom svojom, i svim umom svojim, a svoga bližnjega kao samoga sebe." Uspio je, jer je bližnjega ljubio kao sebe, a možda i više nego sebe.

Čovjeku najviše treba ljubav. Ne treba mu toliko ni znanost, ni otkrića, ni umjetnost, ni industrija, koliko mu ona treba. I ondje, gdje nije dospjela elektrika ni radio, motor ni aparat, ljudi žive. Ali ne žive, gdje nema barem minimum ljubavi, jer ih inače uništava mržnja u bratoubilačkoj borbi. Još je na vrijeme, da se ljubavlju spasi čovječanstvo, jer bez nje može civilizacija svršiti u ruševinama i pepelu. Netko je rekao, da nam više trebaju dobri ljudi, nego veliki ljudi. S pravom je to rekao, jer je dobrota izraz ljubavi.

Bez nje su i najljepše kuće - prazne, najveće bogatstvo - nekorisno, najljepši parovi - nesretni. Ona nije lijepa riječ, nije roman, nije doživljaj. Ona nije ni simpatija, a pogotovo strast, sjetilni delirij: sve je to samo instinkt

i sklonost. Ljubav je djelotvorna volja za dobrobit bližnjega, pa makar mi bili lišeni udobnosti radi njega.

Ljubiti znači razumjeti, suosjećati i opraštati. Ne znaš li oprostiti, suosjećati i razumjeti, znači, da još ne poznaš čovjeka, a niti sebe: nisi još ništa shvatio od ljudskoga duha i zato doista ne možeš ljubiti. Istom onda, kada počneš upoznavati sebe i razumjevati druge, vidjet ćeš, koliko je svakom čovjeku potrebno, da bude ispričan i shvaćen.

Ljubav je altruizam ili uopće nije ljubav. Ako želite znati, dali vas neka osoba doista ljubi, onda ne vjerujte riječima, ne zanosite se obećanjima, već je iskušajte žrtvom, kao što je bio iskušan samaritanac iz današnjeg evandjelja. I ako dotični nije kadar podnijeti, stradati i trpjeti, onda možete biti sigurni, da ne ljubi vas, nego sebe. Danas mnogi prekrivaju svoj kruti egoizam etiketom ljubavi, a kad ona spadne, javlja se sebičnost sa svom svojom nezasićenosti i nestalnosti, a "velika ljubav"



završava napuštanjem i izdajom.

Moramo priznati, da nije lako uvijek i svakoga ljubiti, ali ljubiti iskreno, nesebično i općenito može se samo u Kristu, radi Krista i po Kristovom primjeru. Ne može se svakoga čovjeka ljubiti radi samoga njega, jer je u njemu tako malo onoga, što bi tu ljubav moglo probuditi. Nije teško pokazati ljubav prema onome, koji ti je simpatičan, s kojim te veže neka prirodna sklonost. Ali ljubiti sve i uvijek, ljubiti ih sa svima njihovim manama, sa svima njihovim fizičkim i moralno odvratnim crtama, s tako mrskim i nesnosnim karakterom, tako zatucana i nesredjena duha; ljubiti čak i onoga, koji je uživao, kad ti je mogao nanijeti zlo... - to samoj ljudskoj naravi nije moguće bez Onoga, koji je jači.

Ljubav nije zabava ni poezija, nije fiziologija ni retorika. Ljubav nije ljudska stvar već božanska, da je trebao sam Sin Božji doći, da nauči ljude ljubiti: "Ljubite se medju sobom, kako sam ja ljubio vas".

Bilo je to krajem 1944. godine. Nacisti su na sve moguće načine nastojali da oslabe svoje protivnike u ratu. Ubacivali su se u protivničku pozadinu i ubijali istaknute savezničke vojne rukovodioce. Tjedan dana prije nove godine EISENHOWER se vozio u svome žućkastom automobilu iz Reimsa u Versailles, gdje mu je bio glavni štab. Ubačeni Njemci čekali su kamuflirani njegova žuta kola na raskršću cesta za Pariz i Versailles. Što se dalje dogodilo priča Eisenhowerov šofer Mickey:

"Bili smo na 25 km od Pariza. Uz rub ceste opazili smo jednoga starca i staricu. Sjedili su zgureni i tužni. Starica je plakala. Eisenhower mi je odmah naredio, da ustavim kola. Pitao je starce što im se dogodilo. Kazali su da dolaze iz daleka, sa sjevera, da su pješačili čitav dan, da im je strahovito zima i da se boje, da po tom snijegu neće izdržati do Pariza, gdje im stanuje kći. Starica se zaista nije više mogla ni micati. Eisenhower im je rekao neka udju u kola, pa da će ih odvesti u Pariz. Namučio sam se dobro dok sam pronašao ulicu, u ko-



joj im stanuje kći..."

Izgleda to kao neka priča o milostivom velikodostojniku, koji se udostojao, da pomogne siromasima. Eisenhower, doduše, nije čovjek bez srca, iako je vojnik, no onaj mu je slučaj dobro došao. Da nije bilo tih staraca uz rub ceste, možda ne bi bio više živ. Kako se dogodilo, da ih na raskršću cesta Pariz-Versailles nisu dočekali Njemci? Odgovara šofer:

"Prije raskršća našli smo cestu, koja takodjer vodi za Pariz. Zbog staraca nam se jako žurilo, pa smo krenuli njome." Stvar je bila jasna: da je šofer vozio prema raskršću, kamuflirani bi Njemci ubili ondašnjeg generala, jer su čekali auto žućkaste boje. Kasnije su naišla slična kola, ali u njima nije bio general nego pukovnik s kaplarom, čije su leševe našli uz razbijena kola na raskršću. Lako se moglo dogoditi, da to budu leševi Eisenhowera i Mixkeya, samo da nije bilo presmrznutih i iznemoglih staraca.

Ne vidim, dragi vjernici, ovdje samo

slučaj! Jasno vidim promisao Božju i veoma brzo reagiranje Njegove dobrote, koja ne dopušta, da ni najmanje djelo učinjeno iz kršćanske ljubavi ostane nenagradjeno. Vidim milosrdnog samaritanca, koji veoma dobro pozna prvi i najveći zakon ljubavi prema bratu čovjeku. Vidim ratnika u čijem tijelu kuca veoma meko i milosrdno srce prema onome koji strada. Milosrdni Bog obdario ga krepošću milosrdja, a taj gest ljubavi spasio ga od zasjede - od smrti. Vjerujem i jasno vidim Boga, koji govori: "Blaženi milosrdni, jer će milosrdje postići".

Ljubav je altruizam ili uopće nije ljubav.

Pitam vas, dragi vjernici: Tko je bio bližnji onim starcima, kad su se našli u neprilici?

Odgovarate: Onaj, koji im se smilovao!

Završavam: Idite, i vi činite tako. Amen.



UZNESENJE MARIJINO -
Velika Gospa

DOBRO DOŠLA

Usudjujem se reći, da nema blagdana, koji bi tako prirastao srcu našeg naroda, kao blagdan Marijina uznesenja. Mi ga zovemo Velika Gospa i tako izražavamo snažnu ljubav prema Ženi, koja nam je donijela Isusa. I upravo na toj staroj vjeri, da ono tijelo, koje je nekoć nosilo Isusa, Bog nije prepustio silama smrti i raspadanja, rasplamsao se vjerski osjećaj ljubavi našega naroda kao i velika umjetnost, koja tu temu obradjuje u bezbroj varijanata.

Nema smisla, da na vjersku istinu Marijina uznesenja primjenjujemo mjerilo naše moderne znanosti, tj. da pokušamo govoriti o nekoj fizici i geografiji neba, kamo se je ona povratila.

Nema smisla mnogo pitati, gdje je to nebo, kako je veliko i široko, u kojim se uslovima

ondje odvija život, kako tamo prolaze njeni dani. Takova su pitanja donekle smiješna, jer pred stavljaju, da ne može postojati drugačiji život od ovog našeg malog života zatvorenog u naš eon, u naš trodimenzijalni svijet, koji je sputan prostorom i vremenom. Svakako, mi ne možemo predočiti, kako to izgleda, kad se raskinu okovi ovih triju dimenzija, i kad se otvori zatvor prostora i vremena, jer naša fantazija može raditi samo u tim kategorijama.

Na svaki način, moderna fizika ide u prilog teologije, jer je jasno pokazala problematičnost vremena i prostora, te nas upućuje, da mogu postojati i viši dimenzijalni prostori, da ima još mnogo mogućnosti, o kojima naša dosadašnja školska mudrost ne može ni sanjati. Nakon ovih rezultata moderne fizike teolog se našao u izvanredno povoljnom položaju. Dovoljno je znati, da ima još mnogo mogućnosti bivovanja ne samo za dušu, nego i za tijelo; mogućnosti, koje su onkraj ovoga svijeta, u kojem smo sada zatvoreni. Za nas je dovoljna vjera, da se je Majka Božja vratila u onaj drugi svijet svome Bogu.



Majka Božja se povratila, dok mi još uvijek živimo u ovom svijetu, koji, kao da se sve to više pretvara u pakao. Kao da je ovaj naš zemaljski život pravo padanje u bezbroj ponora, i tko zna, koliko nam takovih ponora još predstoji. Ali mi kršćani vjerujemo u VELIKI POVRATAK svome Bogu iz ove problematičnosti i lomnosti, iz ovog našeg siromaštva i trulenja. Tim je putem pred nama pošla majka našega Gospodina. Njezino je uznesenje za nas obećanje, da naš život neće svršiti u užasu. To je blagdan velike vjere i velikih nada; blagdan velikog optimizma, u koji se samo kršćanin može upustiti; to je dan pouzdanja u bolji svijet. Bez ove nade, zajamčene našom vjerom, ovaj život doista ne bi bio vrijedan života.

Bit će korisno, ako na ovaj dan u svojoj usrdnoj molitvi slijedimo Majku Božju na putu njenog povratka. Njen povratak je i naša stvar. Naš je i put, kojim ona ide; samo što ona tim putem koraca u triumfalnoj jasnoći, dok mi tek za njom hramljemo mučnim i nesigurnim koracima slabog i griješnog čovjeka. Ipak idemo dalje s velikom nadom u srcu, da će na kraju našeg pu-

ta biti isti Bog, koji je nju k sebi uzeo i dao joj krunu neumrlosti. To će biti i naš dar donesemo li samo sa sobom vjerno srce.

Možemo li naslutiti, što je vječni Bog rekao svojoj Majci pri njegom povratku. Naša ljudska fantazija teško može zamisliti onaj prvi dijalog izmedju majke našeg Gospodina i njenog Boga. Možda joj je nebeski Otac ovako govorio:

"O dobro došla, prvorodjena moja! Čekao sam te kao što otac čeka svoje dijete, svoj ponos! U početku svijeta latio sam se smionog pothvata s čovjekom. Nosio je u sebi duh i tvar, andjela i djavla, svetost i zvjerstvo. Pothvat je neuspio. Tako barem izgleda. Taj čovjek me je razočarao: trebao je biti moja slika, odraz moje ljepote i moje božanske slobode. Takav je morao proláziti zemljom, ali - on je zatajio. Njegovo lice, koje je trebalo mene odraziti, odrazilo je sve poroke i sav pakao, sve grijehe i sav užas. U svojoj divnoj slobodi okrenuo se protiv mene, stidio se mene i izdao me. Samo ti, o Marijo, nisi zatajila. Ti si takodjer bila čovjek. Morala si



prolaziti istim svijetom opterećenim prokletstvom. Ipak, ti si jedina ostala vjerna. Ti si jedina onakva, kako sam od početka zamislio čovjeka. Sva si lijepa prvorodjena moja, ponosu moj i radosti moja! O, dodji, da te okrunim!"

Može li naša ljudska fantazija zamisliti onaj dirljivi susret izmedju Majke i Sina? Možda je ovako glasila njegova dobrodošlica:

"O, dobro došla, predraga majko! O, dobro došla Ti, koja si smjela biti majkom vječnog Logosa! U betlehemskoj, kao i u drugim noćima šaputala si mi slatka imena, nad mojom koljevkom pjevala uljuljanke i uspavanke. Oprosti, Majko! Za vrijeme mog života na zemlji morao sam kadkada gotovo odbojno nastupati prema tebi. Nisam smio slijediti poriv svoga srca! Nisam ti smio pripadati kako sam želio. Pripadao sam svome zvanju, svojoj misiji, ljudima, križu i muci. Morao sam ti reći: "Zašto ste me tražili? Niste li znali, da meni treba biti u onome, što je oca moga?" Morao sam ti reći: "Ženo, što ja imam s tobom?" - Sada je zemlja utonula i sve je dovršeno. Hvala ti, što si pristala, da vje-

čni Bog od tebe uzme ljudsku narav, s kojom ćeš kroz čitavu vječnost biti povezana. Kao sjena slijedila si me vječno na svim putevima svete zemlje, koji nisu uvijek bili lagani. U tihoj sreći slušala si me na gori blaženstva. Drhtala si radi mene dok sam govorio protiv farizejske zlobe i ljudske gluposti. Stajala si na rubu ceste dok sam teturajući išao pod križem, u čijoj si sjeni ostala do zadnjeg moga časa priznavajući se mojom najkon. Hvala ti, Majko, na svemu! O, dodji, dodji, da te okrunim!

Može li naša ljudska fantazija zamisliti, kako je glasio pozdravni govor, kojeg je izrekao onaj, čija ju je snaga zahvatila pri njenom začeću. Možda ovako:

"O, dobro došla, zaručnice moja! Ja sam najdublja jezgra svake prave ljubavi na zemlji, sa koje dolaziš. Bio sam potajno u molitvama tvoje mladosti; bio sam prisutan u onoj riječi ljubavi, kad si se predala svome Bogu: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi Tvojoj!" Bio sam u tvome srcu, kad si u ljubavi slijedi-



la svoga Sina. Bio sam ti snaga, odvažnost i uporište, kad je tvoja Ljubav išla gorkim putem križa. Ja sam unutarnji smisao stvorenja, jer ja sam ljubav, koja svijet drži na okupu. Gle, Stvoritelj je stvorio ljude, a ja Duh Božji, Duh ljubavi morao sam uvijek, kroz sva stoljeća lebdjeti nad bezdanima mržnje i neshvaćanju ljubavi. Bio sam kao golub, koji nakon potopa grijeha traži suho mjesto i našao sam SAMO JEDNO! To je bilo tvoje srce, o Marijo. U tvom srcu smio sam izgraditi čudesno djelo moje: utjelovljenje i otkupljenje. O dodji, najljepša moja, zaručnice moja! Dodji, dodji, da te okrunim!

Ovo je jedinstven doček; doček spontani srdačan. Naša fantazija može teško predočiti sjaj ceremonije krunjenja MARIJE Kraljice, koju je obavilo samo Presv. Trojstvo. Tek svečana krunjenja kraljica na zemlji /nedavno kraljice Elizabete u Londonu/ pružaju nam vrlo blijedu slutnju o onome, što se danas zbilo na nebu. Možda samo mistik ima smisla za predodžbu vječnih dijaloga, za predodžbu ove divne svečanosti VELIKOG POVRATKA! Mi obični ljudi vrlo malo znamo o nebeskim pute-

vima, čvrsto smo se priljepili uza zemlju, ukliješteni smo u svu njenu rugob-u, u svu njenu realistiku.

Ipak nas crkva danas uzima za ruku i vodi nas iz ove opterećene zemlje u jasni Božji svijet. Kaže nam:

Ne zaboravi, da je to i tvoj put!
Natrag u svijetlo tvoga Boga! Amen!



13. nedjelja po Duhovima

## TRPLJENJE - NAJVRIJEDNIJA UNIVERZA

Čovjeka možemo promatrati iz dvije pozicije i kroz dvostruku prizmu. Gledan kroz prizmu spiritualnog svijeta iskrsava pred nama kao najsavršenija i najdivnija Božja tvorevina, kao najsavršeniji predstavnik svih živih bića od kojih se odvaja svojim osebinama, jer posjeduje razum, slobodnu volju i savjest, koja upravlja njegovim djelovanjem; jer posjeduje neumrli duh, koji se vanjskom svijetu predstavlja svojim razumnim i slobodnim činima. Iskrsava pred nama kao Božje dijete, koje ima puno pravo i na Očevu baštinu.

Gledan kroz prizmu materije, predstavlja nam se kao hrpa tvari, koja ima minimalnu vrijednost. Jer ako analiziramo čovjeka od 70 kg, onda na samu vodu otpada punih 47 kg, a navodit njezinu vrijednost nema nikakovoga smisla. Trebamo još raš-

članiti ostalu masu: ostaje još 20 kg ugljika, 2 kg kreča i 1 kg fosfora. Sve ovo zajedno sa vo- dom čini ukupno 70 kg ne baš tako dragocjenih ke mikalija. Ako bi htjeli još detaljnije analizira ti čovječje tijelo, onda bismo još morali nave- sti slijedeće sastojke: 200 grama klora, 175 gra ma natrija, 100 grama kalcija, 5o grama magnezi- ja, 7 grama fluora, 5 grama željeza, 3 grama si- licija, 3 grama magnana i 1 gram aluminija. K to- me treba dodati nekoliko čestica joda, arsena, ba kra, cinka i drugih metala. Na osnovu svega ovo- ga, a prema mišljenju kemičara, koji se pozivaju na indeks cijena, cjelokupna vrijednost ovih ke- mikalija iznosi 1000 do 1400 dinara.

Još su porazniji rezultati fizičara o v-rijednosti čovječjeg tijela. Jedan snažan čov jek poslije osamsatnog fizičkog rada, jedva da je učinak, koji odgovara jednom kilovatsatu elek trične energije. Prema tarifi električne centra le, to predstavlja malenkost, čiju cifru nema smi sla ni spominjati.

Ali nije sve zlo u tome, što čovječje ti



jelo ima tako malu vrijednost. Još je tragični- je, što ta masa, koja se zove čovječje tijelo, a ko želi egzistirati, mora vrlo skrupulozno pa- ziti, da u odredjeno vrijeme dodje do vode, da se noću prepusti snu, jer bez njega vrlo malo ljudi može živjeti preko 110 sati, da redovito u zima hranu. Iako bez nje, prema mišljenju liječ nika, može živjeti i 30 dana, iza toga termina sigurno nastupa smrt. Krhko je to čovječje ti- jelo. Bez disanja možemo maksimalno ostati oko 20 minuta. Ako se i dalje zapriječi pristup zra ka u pluća, nastupa svršetak.

Najtragičnije je opet to, što nepresta no mora živjeti u borbi sa milijunima bacila; što je žrtva tisuća najraznovrsnijih oboljenja. I ne ka samo za kratko vrijeme pokuša napustiti tu borbu, on je nastradao. Zato je i podignuto na tisuće bolnica, zato je u toj borbi angažirano tisuće liječnika i ostalog bolničkog osoblja.

E, to je teška baština rodjena od prvog grijeha. Zubi nam trnu od kiselog voća, kojeg su jeli naši oci. Tako je bilo u vrijeme Kristovo,

tako će biti do konca svijeta.

Udruženje američkih karikaturista objavilo je karikaturu, koja bi trebala predstavljati najprivlačnije lice na svijetu. Radi se, naravno, o kompoziciji, čiji su elementi ovako izabrani: čelo je engleske princeze MARGARET, oči SORAYE, nos GINE LOLLOBRIGIDE, usta BRIGITTE BARDOT, kosa ABBE LANE i brada američke prvakinje u umjetnom klizanju CAROLE HEISS.

Makar naše tijelo imalo najsavršenije linije manekena, makar imali najprivlačnije lice na svijetu, linije će se izobličiti, lice će izgubiti svoj čar, jer smo hereditarno opterećeni, jer smo od našeg praoca primili u nasljedstvo raspadanje i smrt. I nisu se samo u vrijeme Kristovo čuli bolni poklici za održanjem. I danas odzvanja iz usta tisuća patnika: "Isuse, učitelju, smiluj nam se!"

Isuse, učitelju, smiluj nam se! Mole tako danas milijuni, koje izjeda bolest atomskog stoljeća, bolest, koja stoji na prvom mjestu bolesti



čovječanstva - do sada neizlječivi rak. On je najčešći uzročnik čovječje smrti u čitavom svijetu, pa i kod nas. Tisuće liječnika, učenjaka, već godinama traže i ispituju uzrok te strašne bolesti. Samo u Zagrebu umire od karcinoma svake godine oko 600 osoba.

Isuse, učitelju, smiluj nam se! Molilo je tako u Kristovo vrijeme desetorica gubavaca. I onaj prvi Patnik shvatio je patnje svoje djece i očistio ih je, jer im je "pomogla vjera". Tu istu molitvu ponavlja danas 12 milijuna gubavaca, koliko ih ima na svijetu. Samo je njihova molitva usrdnija i glasnija, jer samo sto tisuća od ovog broja nalazi se u bolnicama, a to znači niti jedan od stotine. Samo tih 100 tisuća zna za ljubav braće ljudi, a ostali trunu i raspadaju se po svojim kućama i kolibama, ili po pustinjskim špiljama, ili su zatvoreni u logore i osudjeni na smrt.

Apostol gubavaca FOLLEREAU napisao je memorandum na Ujedinjene Nacije, u kojem opominje sav svijet: "Stotine tisuća ljudskih bića, naše

braće u Kristu, umire od glada, a nisu zaslužili, da baš od glada umru. Umiru od studeni, a nisu zaslužili, da se smrznu! U isto vrijeme mi mirno spavamo, jedemo i podpuno smo zadovoljni sa životom".

Ne znamo, što su Ujedinjene Nacije poduzele poslije ovoga apela. Medicina će sigurno mnogome od njih olakšati patnje, ali će kod većine ostati nemoćna, a mnogi će umrijeti prije nego se sretnu sa bilo kojim liječnikom. Uza sve to za tu bijednu Kristovu braću nema mjesta očaju. Onoj desetorici je pomogla vjera i Krist nije bio bešćutan na njihove vapaje. Možda Krist neće kod ovih proizvesti čudo ozdravljenja, ali ako budu htjeli, da im "vjera pomogne", proizvest će nad njima nešto više od toga, proizvest će čudo podpunog smirenja, usprkos neizdržljivim bolima. Sve na zemlji ima dvije strane. I najsretniji život zna za križ i nevolju. Ali i najbolniji križni put ima svoje radosne postaje, ako ga nosimo sa predanjem, i čvrstim uvjerenjem, da je tek vječno nebo bezazkena sreća, a vječni pakao muka bez radosti. Tko ima vjeru, vjera će



mu pomoći, pa nakar nad njim medicinska znanost o prala ruke. Tko ima vjeru razumjet će, naoko neshvatljivu, izjavu sv. Male Terezije: "Došla sam dotle, da više ne mogu trpjeti, jer mi je svako trpljenje slatko".

Trpljenje sa predanjem je visoka životna škola! Još više: najvrijednija univerza za svakoga, koji je u danima boli ispravno shvatio svoga Gospodina i Boga.

Malo je poznat liječnik i zubar MORTON, koji je pronašao anesteziju /eter/, ali koji je doživio teške dane, jer ga nisu priznavali, jer su ga klevetali i poricali mu sve zasluge. Slomljen otporom svojih kolega, umro je naglom smrću: izljev krvi u mozak. U maloj sobi gledao je šef bolnice pacijenta i blijedu ženu pokraj njega. Časak je vladala savršena šutnja, a onda se liječnik obratio studentima:

"Kolege, pred vama leži čovjek, koji je ublažio patnje bolesnika više no bilo ko prije njega. Čovjek koji je znanosti omogućio, da nadzi-

re ljudsku bol".

Vjernici dragi! Svi vi, koji se svijate pod teretom bilo kakve patnje! Pogledajte na ovaj križ! Na njemu visi čovjek, koji je ublažio patnje bolesnika. Ne samo ublažio, već - p o b j e d i o, jer je uspio dva kontradiktorna pojma bratski združiti: p a t n j u i u ž i t a k!

Patnja! Teška je to baština rodjena od prvog grijeha. Savija se pod njom naše krhko tijelo, tijelo čija je vrijednost minimalna. Ali to je samo njegova privremena sudbina. Jer ako bude mo htjeli, da nam vjera pomogne, jednom će biti - p r o s l a v l j e n o! Amen.



14. nedjelja po Duhovima

SENZACIJA NA TELEVIZIJI

"Svaka se ljubav po prirodi rado saopću je; božanska ljubav je k tome i stvaralačka. Ljubav je saočila tajnu svoje dobrobiti ništavilu, i to je bilo - stvaranje. Ljubav je stvorila nešto na svoju sliku i sebi slično, i to je bio - č o v j e k. Ljubav je rasipna u svojim darovima, i na taj način čovjek je uzdignut i primljen kao dijete Božje. Ljubav je uvijek u pogibli, da ne bude uzvraćena, jer ljubav je slobodna; ljudsko srce nije htjelo uzvratiti jedinom pravom ljubavi, da naime u času kušnje pokaže puno p o u z d a n j e". /Sheen/

Sazdani smo od materije i duha, ali nas, nažalost, materija preko osjetila više zaokuplja i priječi pogled duha, da zagleda u Božju ljubav, koja nas je iz ništavila porinula u život i pro-

glasila svojom djecom. Ne imati puno pouzdanje u
Oca, koji je ujedno i Bog, pa i onda, kada se ra
di o našem materijalnom uzdržanju, znači ne biti
svjestan Božjeg posinaštva i Njegove brige za nas,
koja iz toga proizlazi. Dok imamo puno pouzdanje
u oca, dotle sumnjičavo gledamo u Boga-Oca, koji
nam autoritativno govori: "Tražite najprije kra-
ljevstvo Božje i pravednost njegovu, a sve osta-
lo će vam se dodati". /Mat. 6, 33/.

Sumnjičavo gledamo na ovo Božje "dodava
nje", jer nemamo potrebne vjere, pa smo život ti
jela postavili na prvo mjesto, a duh zapostavili.
Kao da bi htjeli odgovoriti Bogu: Moram se ja u
sebe pouzdati, inače - loše! Loša je, medjutim,ta
naša računica. Istina, svojim radom mogu sazida-
ti kuću, ali nipošto ne mogu osigurati u njoj i
miran san. Istina, svojim radom mogu zasaditi vi
nograd, ali nipošto ne mogu osigurati i dobar u-
rod. Ali niti raditi ne mogu dokle hoću, jer u
slučaju bolesti sa zaradjenim novcem mogu kupiti
lijek, ali nipošto zdravlje. Ima, dakle, nešto
što je Bog rezervirao za sebe, da na taj način
otrgne čovječji pogled o materije i potakne ga



na puno pouzdanje. Zato nam uvjerljivo i govori:
"Ne brinite se tako za svoj život". /Mat. 6,25/

Ali, uza sav taj Božji apel, niti jed-
nog momenta ne prestaje mahnita trka, kako bi
sami sebi nešto "dodali". I ta trka se nepresta
no ubrzava nezasitnom željom: što više posjedo-
vati! I ta želja neće da nadje svoje zadovolje-
nje: prvi cilj mladog bračnog para jest udoban
stan, a u stanu najmoderniji namještaj.Razumije
se, ne izostaje radio aparat, to mora biti po-
sljednja riječ tehnike. Treba ići dalje: televi
zor je njihov cilj, a onda frižider i mašina za
pranje rublja, kako bi sačuvali svoj mir. Zatim
se pomišlja na auto, ali ubrzo dosadi ta vožnja
po prašnjavoj cesti i treba je nečim zamjeniti.
More! Jahta! To je novi ideal, kojeg treba os-
tvariti. I tako to poželjivanje i ostvarivanje
ide u neizmjernost /razumije se,kad bi dotični
mogao sve to ostvariti/ a da čovjek još uvijek
nije zadovoljan.

Jedva se po netko nadje, da nije ova-
kav. A kad se nadje, onda sve svjetske novine

smatraju potrebnim, da o tome pišu. Nedavno su sre li takovoga čovjeka i već smo sutradan o njemu u novinama čitali pod naslovom: "ŠTO JE POŽELIO ČOVJEK KOJEMU JE AMERIČKA TELEVIZIJA HTJELA ISPUNITI NAJVEĆU ŽELJU". Slušajte:

Svima poznati reporter američke televizije Billy Shark stajao je na uglu Pennsylvania strita. Tu on svakog mjeseca dočeka po jednog čovjeka, da ga intervjuira. U njegovoj blizini stoji vješto maskirani kamion američke televizije sa tehničarima i telekamerama. Na ovu emisiju, koja traje 15 minuta, čekaju milijuni gledalaca iz USA. Vrhunac je ove jednostavne igre pitanja i odgovora, koju reporter zapodjeva sa nekim od prolaznika, posljednje pitanje: "Imate li neku veliku želju? Učinit ćemo sve, da je ispunimo, ukoliko se nalazi u granicama ljudskih mogućnosti!" Takve se želje svakog mjeseca ostvaruju. Zanimljivo je promatrati kako se ljudi iz temelja promjene, kad pred sobom vide ostvarenje svoje najveće želje.

I te su večeri ljudi prolazili, a Billy ih je pažljivo birao. Neopazice je dao ugovoreni



znak tehničarima kraj telekamere: evo čovjeka kome će uskoro zavidjeti milijuni Amerikanaca. Približavao se čovjek sa nezapaljenom cigaretom u ustima. Zvao se JOHN MILLER. "Čekajte, dat ću vam vatre!" - zaustavio ga je Billy. Emisija je već bila u toku. Čovjek nije ni slutio, da scenu snimaju i prenose tri telekamere i da se njegov lik ovog časa nalazi na nekoliko milijuna američkih televizora.

Odgovarao je na reporterova pitanja, a onda je došlo i ono zadnje:

- Koja je vaša najveća želja? Što biste željeli posjedovati?

- Znači li to, da će moja želja biti ostvarena?

- Ukoliko je u ljudskim mogućnostima. Recimo zaželite ljetnikovac, put oko svijeta ili nešto slično.

John Miller u duhu je prešao i ispitivao sve što mu se u životu činilo važnim. Mislio je na kućicu uz obalu rijeke Bronx. Na vrt u kome su se prošle zime smrzle trešnje i breskve. Mislio je

na svoju ženu Peggy i sinčića Pata. Bio je svjestan toga, da ta dva bića za njega znače više od sviju dobara, koje mu američka televizija može pružiti. Dakle: put oko svijeta? Ali da podje sam? Bez Pata? S koliko radosti trči mu u susret, kad se vraća umoran s posla! Kakve divne dječje naivnosti u njegovim pitanjima! Kako je sve to malo što bi on mogao poželjeti, kad se usporedi s ovim što posjeduje. I John Miller nije našao ničeg što bi mogao nazvati svojom "najvećom, najživljom željom". On nije imao nikakvih materijalnih želja. Amerika je danima govorila o čovjeku, koji je tog momenta izjavio: "Ja nemam nikakve želje!"

Upravo kad je htio otići, reče: "Znate, ipak mi je nešto palo na um: htio bih jednu svjetiljku, jer je našu prije nekoliko tjedana žena poklonila u dobrotvorne svrhe. Ona nije ni slutila koliko će mi nedostajati. Uvijek kad sam lijegao u krevet, upalio sam na čas svjetiljku i gledao malog Pata kako spava. Gledao sam sav čar, svu ljepotu svijeta bez briga, svijeta vedre budućnosti, svijeta bez rdjavih slutnja".



I tako John Miller nije imao nikakve želje, nego da pod svijetlom jedne simbolične svjetiljke promatra svog sinčića kako spava svoj dječji san.

Što je poželio čovjek, kojemu je američka televizija htjela ispuniti najveću želju!? Ništa nije poželio! Htio je, da ostane sve po starom. Znao je vrlo dobro, da sve želje, koje jednom mjesečno izriču ljudi pred televizijskim kamerama, zapravo nemaju nikakve veze sa srećom. Nijedan nije znao da sačuva svoju sreću; stjecajem žudjenog posjeda svi su postajali siromašniji nego su ranije bili, jer su se poslije ispunjene želje pojavile mnoge druge.

Ništa nije poželio. Htio je da ostane sve po starome. Htio je sačuvati mir dobrog oca uz ljubljeno čedo. Htio je sačuvati sreću u toplom obiteljskom domu u kojem se skrivalo najveće blago svijeta: vjerna supruga i plod njihove velike ljubavi.

Tko god želi, da ga meterija usreći — promašio je! Zato je Krist i naglasio: "Ne bri-

nite se tako za svoj život!" Htio je reći: Ne budite gramzljivi, jer vas ništa na tom svijetu nije kadro usrećiti, pa makar ne znam koliko toga posjedovali.

Istina je, da je prva čežnja ljudskog srca - čežnja za životom. Njemu se predajemo bezuvjetno kao najvećoj dragocjenosti. Sve bismo dali, da možemo sačuvati ovo najbliže i najpoželjnije dobro. Istinkt, kojim pružamo ruku, dok u mraku tapkamo, dokazuje, da bismo rado žrtvovali neki ud svoga tijela, nego izgubili ono što nam je najdragocjenije - život. Ali moramo znati, da je taj isti život utoliko vrijedan, ukoliko najprije tražimo kraljevstvo Božje i njegovu pravdu. Imati sve, a ne posjedovati u isto vrijeme mir savjesti, znači: ne imati ništa!

Zar nije imao pravo John Miller, kad je izjavio, da nema nikakve želje, jer je svoj mir i savršenu sreću našao u svome jednostavnome domu.



Hoćete li mu zamjeriti, što se smatrao najbogatijim, dok je pod svijetlom simbolične svjetiljke promatrao sinčića kako spava svoj dječji san. Amen.

15. nedjelja po duhovima

BIJELI LJESOVI

Nije rijetkost sastati dugu i tužnu povorku, koja se po nečem razlikuje od drugih sličnih: u njoj ima najviše mladih ljudi, najviše suza, najviše cvijeća i najviše sućuti: u njezinoj sredini četiri dobra čovjeka u crnim odijelima nose bijeli lijes. U njem je mladi čovjek, čija je smrt nemalo iznenadila te mlade ljude, jer: još nije bilo vrijeme!

Nije rijetkost sastati tužnu povorku sa **b i j e l i m  l i j e s o m!**

Potresni su to momenti, kad rascvjetala mladost, prije nego je donijela plod, mora uvenuti. Potresno je ovo što priča mladi američki avijatičar:

"Bili smo stalno zajedno. Nerazdruživa



trojka. Sva trojica mladi majori: JIME, JACKI i JAMES. Voljeli smo se, a voljeli smo i avijaciju... Uzletjeli smo jednoga dana na visinu od 3000 metara i uzorno formirali traženu vježbu. Najprije sam sišao ja, a za mnom Jacki. Mirno smo očekivali da aterira i Jim, koji je bio tik nad pistom. Tada se dogodilo o n o...... Ni sanitetska ni vatrogasna kola nisu mogla više pru ž i t i pomoć - Jim je bio m r t a v.

Uskoro zatim bili smo prebačeni u Koreju. Jedne večeri otišao sam ranije u krevet nego inače. Okrenuo sam radio i slušao muziku. Iza toga su slijedile vijesti. Trgao sam se, kad je spiker govorio o transportnom avionu. Pretvorio sam se u uho: Taj dobri, snažni, visoki Jacki, čijoj sam se vještini i sam toliko puta divio - bio je m r t a v.

Njegova smrt me je potresla još više. Izgubljen je i drugi član našeg nerazdruživog trolista. Stvorio sam čvrstu odluku: napustiti avijaciju. I podnio sam molbu - uvaženi su moji razlozi. Civil, opet ću biti civil! Vraćam se u USA!

25. oktobra, münchenske "Večernje novosti" su javile: Danas ujutro oko 8 sati, gradski kamion naletio je na američki "Cabriolet". Vozač "Cabrioleta", američki major James, bio je tako teško ranjen, da je p r e m i n u o još prije nego je dopremljen u bolnicu. I James je bio - m r t a v.

Potresni su to momenti, kad rascvjetala mladost, prije nego je donijela plod, mora uvenuti. "ZATO I VI BUDITE SPREMNI, JER U ČAS,U KOJI NE MISLITE, DOĆI ĆE SIN ČOVJEČJI". /Mat,24,44/

Nije rijetkost sastati tužnu povorku sa b i j e l i m  l i j e s o m. Sastao ju je danas i Krist pred naimskim vratima. I u njoj je bilo najviše mladih ljudi, najviše suza, najviše cvijeća i najviše sućuti. Da tragedija bude veća, u bijelom lijesu ležao je - j e d i n a c. A da tragedija bude najveća, bio je to jedinac - u d o v i c e iz Naima.

Dok ljudska srca plaču i govore da su plemenita, zar će najplemenitije i najbolje srce,



ostati bešćutno? Ljudska sudbina dira Isusa. Do njega se uvijek diže bol čovječanstva, do njega je sada doprla bol shrvane majke. Gledao je prizor života zgnječena nedokučivom smrti. Izričito je rečeno, koliko ga to dira: - "sažali mu se". I dok su drugi mogli samo plakati i suosjećati, On je mogao nešto više, mogao je smrt povratiti u život, mogao je reći: "MLADIĆU, KAŽEM TI: USTANI!" I ustao je jedinac. Dogodilo se čudo, koje ima i tu moć, da nam pokaže svijet u drugačijem svijetlu, nego što nam se on obično javlja. Za jedan tren Spasiteljevoj ljubavi postaje ljudsko srce odlučno središte velikih dogadjaja.

Zanimljiv je odgovor na pitanje,kako zapravo izgleda ljudski život. U neizmjernom prostoru kruži sitno, neznatno tijelo nazvano zemlja. Na njenoj površini uhvatila se tanka kora nazvana polje, a sitna bića, imenom ljudi, životare na njoj. Sve traje samo kratki časak,a onda je sve svršeno.

U sveukupnom pogledu na svijet stvari doista tako izgledaju, a nije uvijek lako obrani-

ti se od sumnje, da je svako drugo mišljenje va ravo. Ali kad se dogodi čudo, kao ovo danas, slika se mijenja i onda vidimo, da su ova neznatna bića, raspršena na golemoj zemaljskoj površini, Bogu važnija od neizmjernih prostora i od Mlječne Staze, i da je kratko vrijeme u kojem se život odvija i završava, važniji od beskonačnog niza godina, kojima računa astronomija.

Čudo nam otkriva kako Bog vidi svijet: iz nutrine čovječjeg srca, koje Njemu neodoljivo teži, iz čovječjeg cilja, kojeg mu je On postavio.

Povraćanjem života umrlome, htio je Krist naglasiti prisutnima, da postoji život, koji ne može umrijeti, te da nije vrijedno toliko žaliti za ovim, pa makar bio ubran u cvijetu, ukoliko smo ga proputovali gledajući na onaj, čiji široki putevi ne poznaju kraja - na život u vječnosti.

Povraćanjem života umrlome, Krist se je predstavio prisutnima kao gospodar života i smr



ti, predstavio se kao Bog, koji će jednom kao sudac odvagnuti naša djela učinjena kroz kratki period naše smrtnosti.

Zato se posebno obraćam vama, mladi ljudi, koji mislite, da je svršetak još daleko: "BDIJTE, JER NE ZNATE, KAD ĆE DOĆI GOSPODAR OD KUĆE, U VEČE ILI U PONOĆI ILI U PJETLE ILI U JUTRO, DA VAS, KAD DODJE IZNENADA, NE NADJE GDJE SPAVATE. A ŠTO VAMA KAŽEM, KAŽEM SVIMA: BDIJTE! /Mk, 13,35/

Mladiću, kažem ti: ustani! Jednom je to Krist izgovorio nad jednim mladim čovjekom; on je poslušao i - ustao. Danas to Krist govori tisućama živih, koji su izgubili vjeru, a oni i dalje ostaju ležati. Mrtvi su poslušniji od živih: živih tijelom, a umrlih duhom. Varaju se oni: njihova nevjera proizlazi iz moralnih, a ne intelektualnih motiva. Žele opravdati svoje "iskustvo", uživati lažnu radost tobožnje "slobode" unatoč šestoj zapovjedi. I kad je duh zaronio u gustu magluštinu sjetila - jer se dao svladati nagonom i tako izgubio slobodu - onda u njega ne prodire više svijetlo nadnaravnog života. To je drama sv.

Augustina. On je postavio moralnu dijagnozu svih mladića svoje dobi, svih mladića, koji će doći poslije njega. Njegova povijest pomalo je i naša povijest. U kritičnom času, kad se narav oglasi, otupljuje u nama sposobnost zamjećivanja duhovnih stvari, a može i iščeznuti. Navika na grubo udovoljavanje instinktima ubija tankoćutni unutarnji osjećaj. Mladića ne odvraća razum od Boga, nego užitak. Nevjera mu samo pruža isprike i izgovore, da može dalje ostati ležati.

Zato ga ŽIVOT i dalje pozivlje na život: "Mladiću, kažem ti: ustani!

Ne zaboravite, da nije rijetkost sastati tužnu povorku sa bijelim lijesom!

Zato: "BDIJTE, MOLEĆI SE U SVAKO DOBA, DA BUDETE DOSTOJNI UTEĆI OD SVEGA ONOGA, ŠTO ĆE SE ZBITI..." /Lk, 21,36/ ako i dalje ostanete ležati. Amen.



16. nedjelja po Duhovima

## SAD ME VIDIŠ - SAD ME NE VIDIŠ

Ne obmamljuje čovjeka samo vino, narkotici i droge. Češći je slučaj, da ga obmani njegova tobožnja "veličina", jer bezbrižno živi uz svoje milijune; jer samodopadno sjedi na katedri visokog položaja i uživa u tamjanu servilnosti njegovih podredjenih; jer uz skladne linije svoga tijela prezirno gleda na one, prema kojima "priroda" nije bila tako darežljiva; jer će u bliskoj budućnosti sjesti u svemirski brod i godišnji odmor provesti na mjesecu; jer je otkrio mnoge prirodne zakone i svladao sile, koje su donedavno vladale svijetom. Svjestan je taj čovjek svoje "veličine", te cinički škilji na Boga, kojeg je stvorila fantazija zaostalih.

Jedan je Amerikanac obišao čitav svijet, a da ništa nije vidio. Imao je crnom mas-

kom pokrivene oči. GUTH, tako se je zvao, sudjelovao je u natjecanju američke televizije u emisiji "Istina ili posljedice". Na jedno pitanje u natječaju nije kazao istinu, i odredjena mu je kazna: put oko svijeta zavezanih očiju, a on ju je prihvatio. Sjeo je u avion, koji je iz Los Angelosa letio za Evropu, spustio se u Parizu, Ženevi, Rimu, Ateni, a zatim je preko Bombaya, Colomba, Bankoka, Manille i Tokija stigao opet u Los Angelos. Putovao je pod nadzorom stjuardese, koju je televizija angažirala za taj posao. Punih 80 sati, koliko je to putovanje trajalo, nije smio pogledati iz aviona, a niti gledati u avionu.

Nije to, nažalost, jedini čovjek, koji zatvorenih očiju putuje svijetom. Mnogo je takvih, kojima raznovrsne crne maske priječe jedan dublji pogled u svijet, a on bi im jasno govorio o Bogu. Crnu masku zamjenile su novčanice, pa ne vide, da postoji jedna mnogo vrijednija valuta, koju treba sabirati: da postoji "blago na nebu, gdje ga ni moljac ni rdja ne ništi". /Mt, 6, 20/



Crnu masku zamjenio je tamjan karijere i slave, pa ne vide, da u kući našega Oca ima mnogo stanova, gdje možemo zauzeti svoj položaj, gdje će "pravednici sjati kao sunce" /Mt, 13, 43/, i nitko neće biti kadar, da ih sa tog položaja makne.

Crnu masku zamjenila je "znanost", koja se usudjuje tvrditi, da ne može živjeti zajedno s vjerom, pa mnogi neće da vide Boga, koji je proizveo ono, što ljudi tek danas otkrivaju. Kao da nemaju smisla za veoma jednostavne zaključke: Nikada se u povijesti čovječanstva nije pojavio ni jedan zakon, a da ga nije stvorio zakonodavac. Nitko i nikada nije naišao na red, a da nije od nekoga postavljen.

Mnogo je toga što su ljudi sebi prilijepili na oči, jer njihovoj "veličini" ne dolikuje, da bi vidjeli išta drugo osim sebe, a najmanje Boga i njegovu istinu. I svi ti tobožnji razlozi, koji priječe pogled na Boga, kojeg je inače veoma lako naći i vidjeti, mogu se nazvati jedinim pravim imenom: O H O L O S T!

Mnogi mrze istinu iz duhovne oholosti, koja neće priznati, da stanovište jednom usvojeno može biti krivo. Iz oholosti izbija ljutnja, kad im protuslovimo ili dokažemo, da imaju krivo. Toliko vise o svome stanovištu, da neće ni čuti o drugome. Dapače odbijaju istraživati vjersku istinu, da se ne bi pokazao krivi tok njihovih misli. Ovakav stav dovodi s vremenom do predrasuda i fanatizma, u kome mržnja zakrčuje put istini.

Iz oholosti mrzimo istinu i pred njom zatvaramo oči, jer, ako je prihvatimo, morali bismo napustiti i svoja zla djela. "O TVOJIM PUTEVIMA NE ŽELIMO NIŠTA ZNATI". /Job, 21, 14/. Mnogi ljudi, koji se nazivaju sretnima i pritom stavljaju tu sreću u isti red sa sjetilnim užitkom ili egoističnom požudom, gledaju u nosiocu istine prijetnju svojoj tako zvanoj sreći i zato ga mrze. Kao što pijanac mrzi istinu, da mu alkohol razara život, i da ga se stoga mora okaniti, tako možemo mrziti i istinu, koja je u Kristu i njegovoj Crkvi, jer ona traži takav životni način, koji se protivi sadanjem griješnom životu.



Raznovrsni su ti privjesci crnih maska na našim očima, koji nam priječe pogled na Boga. Oholost ih je nalijepila. Ali jednom moraju pasti. Ako nitko drugi, to će proizvesti patnja ili vrijeme, koje će pojesti novac, oduzeti ljepotu, ugrabiti položaj, sruštiti neistinu.

Za GRETU GARBO je napisano: "Kad izidje iz Metropolitana na redu je jedna mala šetnja pješice. Hoda tik uz zidove, a pogled njenih očiju uperen je u zemlju. Ni uspjesi, ni slava ni sačuvani mit "božanstvene" nisu uspjeli pobjediti tugu. Ali to je bespomoćni plač i jadikovka za prošlošću, koja se ne može vratiti."

Da, napustit će čovjeka jednom prijatelji njegove mladosti. Biti će sam i ništa ne će priječiti njegov pogled, koji će slobodno obuhvatiti svijet. U starosti će progledati i - vidjeti Boga. Vidjet će ga, ako bude htio, u beskrajnom prostoru, kamo su smještene brojne galaksije, a 200 milijuna od njih je moguće fotografirati. Vidjet će ga u savršenom redu, po kojem se kreću i putuju ta nebeska tjelesa. Vi-

djet će ga u mudrim zakonima, po kojima se uprav lja svijet. Vidjet će ga u bistrini dječjeg oka, iz kojeg odsjeva božanska nevinost i dobrota. Osjetit će ga u glasu svoje savjesti kao strogog čuvara moralnog reda. Naći će ga u životu njegove crkve, koja je sazidana na ljubavi i milosrdju. Otkrit će ga u Lurdu i drugim svetištima kao zdravlje bolesnih. Naći će ga na bolesničkim kre vetima, gdje je očaj pretvorio u savršeni mir, jer je dao puni sadržaj ljudskim patnjama. Vidjet će njegov čarobni smješak na usnama čiste mladosti. Naći će ga u svakom živom biću kao savrše nog konstruktora i tehničara. Da, vidjet će ga svugdje, ako budu htjeli gledati; naći će ga svu gdje, ako ga budu htjeli tražiti.

Ovako se je jednom Krist izrazio u svojoj zahvalnoj molitvi: "SLAVIM TE, OČE, .... ŠTO SI OVO SAKRIO OD MUDRIH I RAZUMNIH, A OBJAVIO MA LENIMA." /Mt, 11, 25/. Ako bi htjeli protumačiti ovaj tekst sv. Pisma, onda bi izraz "mudrih i ra zumnih" trebalo staviti pod navodne znakove, jer označuje one, koji nisu niti mudri niti razumni, već se samo takovima drže. I obmaljeni svojom



"veličinom", proglasili su sebe bogovima. Ali kad čovjek zbaci lažna odlikovanja i ordene, ostaje o nakav kakav jest: malen i sitan, podredjen i ovisan. Njegova malenkost ugledat će Božju veličinu, uzviknut će još jače od Tome: "GOSPODIN MOJ I BOG MOJ!" /Iv, 20, 28/.

Tko hoće da bude velik, mora najprije po stati malen, jer je malo podloga velikome. I kad, za Božje pojmove, postane velik, tj. kad zbaci cr nu masku obmane, iz perspektive istinske veličine ugledat će Boga, koji govori:

"KOJI SE PONIZUJE, UZVISIT ĆE SE!" Amen.

MARIJINO RODJENJE
(Mala Gospa)

## SRETAN RODJENDAN

I po nekoliko puta godišnje nadje se na zajedničkom obiteljskom stolu torta sa izvjesnim brojem utisnutih svijeća: netko od članova slavi dan svoga rodjenja, kada je ukućane prvi put pozdravio svojim djetinjim plačem; dan kada mu je majka nakon porodjajnih boli, koje je ubrzo zaboravila, prvi cjelov utisnula na čelo. Sve je toga dana svečano: čestitke domaćih i prijatelja čiji dolazak neprestano najavljuje električno zvonce; crveni karanfili u vazama u svakom kutu sobe za primanje; darovi na stolu tako ukusno pakovani; duže i kraće čestitke citirane od male djece i odraslih, koje vrve dobrim željama, a posebno onom: "ad multos anos" - "na mnogo godina!" Svečar se ugodno s eška i čvrsto odgovara na svaki stisak ruke. To je njegov dan!



To su obiteljske svečanosti, kada se svakom članu pokaže odgovarajuća pažnja. A kad srce obitelji - majka slavi svoj rodjendan, onda je sve angažirano: otac je već rano ustao, da je zamjeni u prvim jutarnjim poslovima. On joj jutros, iako nespretno, servira kafu na krevetu, koju je sam kuhao, a ona je s posebnim zadovoljstvom prima i hvali njegove dobre kuharske osobine, pa i onda kada baš i nije ukusna. Pred par dana djeca su podigla sav novac sa štedne knjižice u školi. Sakupljala su ga za ovaj dan, da mamicu iznenade darom, kojim će ju najviše razveseliti. I ona je razdra*gana! Ne toliko onim što joj je poklonjeno, razdragana je nad pažnjom, i ljubavlju, kojom joj je poklonjeno, razdragana je nad pažnjom i ljubavlju, kojom joj sve to poklonilo njeno dijete.

Ako još imate majku, onda pomislite na njen zadnji rodjendan. A ako je već prestala slaviti rodjendane, jer se rodila za drugi svijet, onda ćete još bolje razumjeti, što želim kazati. Uspomena na dane njenih svečanosti još će nas dublje zahvatiti. Taj dan bio nam je svet, jer je ta

da počeo onaj život, koji je u svom jednostavnom vršenju dužnosti bio potresna služba Bogu; taj dan je počela živjeti ona, koja u svim svojim brigama i radostima nije poznavala ništa drugo osim svoje djece. I nestašna djevojka, i najskromniji mladić uozbiljit će se i osjetiti sveto poštovanje pred tim tihim životom majčine žrtve. U dubokoj zahvalnosti, svaki put na njezin rodjendan, vinula se iz našeg srca čestitka: želim ti, majko, da uvijek u životu budem tvoja radost!

Danas je rodjendan VELIKE MAJKE. Velike, jer je rodila Boga; velike, jer je pod križem svoga sina postala majkom svih ljudi. U kući Joakima i Ane danas se čuo plač djeteta, koje je zbog svoje jedinstvene misije sasvim čisto došlo na ovu grijehom opterećenu zemlju. Ovo je rodjendan majke, kojoj zahvaljujemo na onom, što je u nama najvrijednije, - na našem duševnom životu. Mnogi se više ne raduju njenom rodjendanu, jer nemaju razumjevanja, kad se govori o duhovnom majčinstvu. Ali vi, očevi i majke, koji znate za zbilju života i za svu težinu životne borbe, vi



posebno trebate biti svjesni, da u duši mora postojati jedan dublji život, te da bi bilo žalosna, kada vaša svakidašnjica i svakidašnjica vaše djece ne bi imala drugog cilja, osim da proživite par bijednih godina iz kojih po mogućnosti treba što više izbiti. Možda ste i vi, mladići i djevojke, kraj svih svojih zabava i razonoda, kraj svega nemira vašeg života, ipak osjetili u izvjesnim trenucima, da je život tako plitak i besmislen, ako u duši nema radosti zbog posjedovanja milosti.

Ko to razumije, taj će danas sa posebnom zahvalnošću slaviti Marijin rodjendan, jer je upravo Ona vjerno stajala uz Isusa u njegovom velikom djelu otkupljenja; stajala je sve do onog časa, kada nam je u dubokoj boli na Golgoti, zajedno sa svojim sinom, taj život darovala.

Danas mi mala djeca Velike Majke slavimo dan, kada je počeo njen život, koji je tako jedinstveno provela u službi Božjoj, i koji je, dakle, temelj naše najdublje životne radosti.

Majko! Puni svetog strahopoštovanja pred
tobom, te puni duboke zahvalnosti izričemo ti
svoju rodjendansku čestitku: <u>Naša je želja, da</u>
<u>uvijek u životu budemo tvoja radost!</u>

U kući Joakima i Ane danas se čuo plač
djeteta. Jedna mala obitelj dobila je novog čla
na, kojem su dali ime Marija.

Jedna velika obitelj - naša Crkva, za-
jednica svih kršćana na zemlji, onih koji su
kršćanski preminuli i nalaze se u mjestu očišće
nja, te velikih preobraženih duša pred Božjim
prijestoljem, po svakom krštenju dobije novog čla
na. Nijedna zajednica, nijedan narod i nijedna o
bitelj nije svojim članovima toliko poklonila, kao
što poklanja velika Božja obitelj - naša Crkva
svojoj djeci. Mnogi podrugljivci, nepromišljeni
brbljavci i nezadovoljni ljudi danas bi se ipak
morali sjetiti, da duguju beskonačnu zahvalnost
obitelji, u kojoj su rodjeni po krštenju; zahval
nost na životu, kojeg nam roditelji nisu mogli
pokloniti, jer dolazi izravno od Boga, - na ži-
votu milosti; zahvalnost na dragocjenom blago-



slovu, koji struji iz svih molitava njenih sveta
ca, iz sve pokore njenih samostana; zahvalnost na
riječima olakšanja "ja te odriješujem", koje ni-
tko na zemlji ne može izreći osim opunomoćenika
te iste sv. obitelji; zahvalnost na miru i sreći
nadanja u vječni život, na uskrsnuću onkraj gro-
ba i smrti.

Uostalom, dugujemo joj zahvalnost na mno
go čemu, što je sasvim neznatna sitnica prema
vječnim dobrima, koja smo već nabrojili. Ipak,
mnogima to treba reći, da im se otvore oči:

Svi smo dobili odgovarajuću naobrazbu. A
da li je svima poznato, da je Crkva, ta Božja o-
bitelj, unijela škole u našu zemlju. Tvoju sobu
krase ulja i akvarele. Znaš li, da je crkva uni-
jela umjetnost u naš narod. U jeseni voćnjak oko
tvoje kuće obilno urodi bogatim plodovima. Znaš
li, da su samostani tvoje crkve kod nas uveli i
unaprijedili voćarstvo. Bio si bolestan i osje-
tio si kršćansku ljubav u bolnici i kod kuće. Znaš
li, da je crkva uvela njegu bolesnih, slabih i
starih, te da pod njenom zaštitom možeš mirno

ići ususret posljednjim danima.

Odkada smo po krštenju rodjeni u ovu Božju obitelj, imamo mnogo razloga, da budemo na nju ponosni, jer nijedna obitelj i nijedan narod nema tako svetu prošlost kao naša crkva. Mi se ne bojimo, kada netko ističe tamne točke njezine povijesti. Čovjek mora dobro tražiti, da ih nadje. Takodjer mora imati veoma zlu i opaku volju da zatvori oči nad svim onim neiskazanim dobrom, što ga je ta obitelj učinila za blagoslov svijeta. Tu su mučenici, najčišći borci za slobodu, koji su nam pribavili pravo, da smijemo slijediti svoju savijest. Tu su djevičanski sveci, koji su nama slabim ljudima pokazali da ne moramo popuštati porivima i nagonima krvi, da ih Božjom milošću i našom dobrom voljom možemo pobjediti. Nema smisla nabrajati tolike junake kršćanstva, koji su svojim životom punim plemenitog rada i odricanja našli snagu za tihu, a ipak veliku hrabrost u svojoj vjeri. Gdje još uvijek zbilja postoji kršćanstvo, možemo još uvijek na njega biti ponosni. Inače to nije kršćanstvo, nego bezvrijedni krsni list, koji nam je stalna optužba



kao i onoga, koji nosi visoko ime, a vlada se kao skitnica.

U kući Joakima i Ane danas se čuo plač djeteta. Jedna mala obitelj dobila je novog člana, koji će nas zajedno sa svojim sinom, kao su otkupiteljica čovječanstva, po milosti roditi za veliku Božju obitelj - našu crkvu.

Moja majka darovala mi je život tijela. Moja druga Velika Majka darovala mi je život duše po milosti.

Uvjeren sam, Majko, da ćete prigodom Tvoga rodjendana najviše razveseliti obećanje, kojeg smo već ranije dali u obliku rodjendanske čestitke: SVE ĆEMO UČINITI, DA UVIJEK U ŽIVOTU BUDEMO TVOJA RADOST! Amen.

17. nedjelja po Duhovima

FAKIR ILI BOG

Ima još mnogo povijesnih dogadjaja, koje znanost mora osvijetliti na temelju izvora i kazati o njima posljednju riječ - nejasni su. Takodjer ima mnogo povijesnih ličnosti, o kojima bi trebalo nešto više znati. Zato se i pišu tolike znanstvene radnje i vode žive rasprave.

Rijetko se je o kome više govorilo, pisalo i raspravljalo, kao o Kristovoj osobi, ali ne zato, što njegova povijesna ličnost ne bi bila jasna, već stoga, što Krist kao Bog svojom naukom zasjeca u intimni život svakog čovjeka. Počelo je to onog časa, kada je on sam postavio farizejima pitanje: "ŠTO VI MISLITE O KRISTU?" /Mt. 22, 41/.

I nitko do sada nije prošao nezaintere



siran mimo ovog pitanja. Padale su razne izjave o Njemu. Nazivali su ga najpametnijim čovjekom onoga vremena, socijalistom, komunistom, fakirom..., iako je jasno iz povijesnih knjiga Novog Zavjeta, koje su napisane od osam ljudi očevidaca, da je on "KRIST, SIN BOGA ŽIVOGA". Neki niti ne dozvoljavaju postaviti pitanje: "Što vi mislite o Kristu?", jer što bi mislio o nekome, koji nikada "nije ni postojao".

Nedavno se smatrao pozvanim neki djak VIII razreda osmogodišnje škole, koji je tek navršio 13 godina, da kaže svoju "autoritativnu" riječ o povijesnoj Kristovoj opstojnosti, pa je njegova izjava štampana u novinama: "Krist? To je bila izmišljena osoba u religiji kršćanstva. Tako ja zamišljam. U njega su vjerovali neki religiozni ljudi". Obzirom na to: tko govori i što govori, stvar ne bi bilo vrijedno niti spominjati, jer joj je mjesto ispod kakve humorističke rubrike. Htio sam samo naglasiti, kako i u ovo naše vrijeme nitko ne može biti indiferentan prema Kristu.

Povijest je načistu sa Kristovom osobom. Pitanje njegove opstojnosti ne poznaje problema. Postoji jedan drugi problem, sadržan u ukoru, kojeg je On uputio apostolima: "TOLIKO SAM VRIJEME S VAMA, PA ME JOŠ NE POZNATE". /Iv. 14, 9/. To je ujedno i ukor ljudima ovog našeg vremena, koji su skloni raspravljati o najtežim teološkim pitanjima i davati konačne sudove o Kristu, a da nikada u svojim rukama nisu niti imali sv. Pismo, a pogotovo ga nisu pročitali, a najmanje proučili! Taj ukor sasvim dobro stoji svima nama.

Ako ne poznamo nekog velikog pisca i ako nismo pročitali ni jedno njegovo djelo, to nije veliko zlo. Nećemo ustvrditi, da književnost nije jedno dobro, ali nije ono dobro, koje mi zapravo tražimo. Ako ne poznamo kojeg velikog učenjaka, to nije veliko zlo, jer je znanost samo dio dobra, a ne DOBRO. Ako ne poznamo današnje velike umjetnike, političare, sportaše, razvikane "zvijezde" i reklamirane gospodare svijeta i burze, to nije veliko zlo, jer nas nitko od ovih ne može spasiti i usrećiti. Razumije se: spasiti i zadovoljiti kao ljude, a ne kao životinju, koja



je sasvim smirena, čim se je najela i naspavala: ne kao potrošača ili proizvodjača, ne kao gradjanina ili radnika, ne kao učenjaka ili umjetnika, jer prije svega ovoga svaki je od nas čovjek tj. biće, koje traži apsolutnu sigurnost, sreću i neumrli život. A nitko nam od ljudi ne može sve ovo dati.

Ima samo jedan, koji to može, a mi ga možda - ne p o z n a m o. Mnoge od ljudi nećemo nikada moći upoznati, jer su mrtvi. Ali ovaj jedan uvijek živi: živi u povijesti, živi u Crkvi, živi na našim oltarima. Bolje je, da mnoge i ne poznamo: razočarali bi nas. Nema ni jednoga čovjeka, koji ne pokazuje svoju slaboću ili bijedu, kad ga jednom intimno upoznamo.

Krist, medjutim, nije razočarao nikoga. Svi oni, koji su ga d u b o k o upoznali, ostali su njegovi zauvijek. Da upoznamo velike ljude moramo putovati, učiti, tražiti poznanstva i veze, kako bi bili primljeni u audijenciju, čekati za-kazani datum, čekati u čekaonicama, čekati... I poslije svega toga može se dogoditi, da te

krivo razumiju, osumnjiče i odbiju. A Njega možemo naći gdje hoćemo: u našoj sobi, pa bila ne znam kako neugledna, - On je tu; pri našem poslu: tu je, da pomogne i blagoslovi; na ulici: tu je kao otac, čuvar i kontrolor; u crkvi: tu je realno prisutan, bez ikakvih komplikacija možemo k njemu - On nas poziva.

Ljudi misle o sebi, da su veliki, takvima se i nazivaju, a zapravo su tako sitni: uzvisuju se publicitetom, potrebne su im akademske titule, počasti, razni laskavi atributi, a to baš zato, jer samo njihovo ime tako malo govori. Kristovo, medjutim, ime kaže sve. Nazvali su ga Isusom, a to znači Spasitelj. Mnogi, koji znadu mnogo toga, ne znaju, tko je On.

"Nazivaju Krista velikanom, a ne znaju, da ga time umanjuju. Zovu ga prorokom, a ne znaju, da ga time snizuju. Zovu ga mučenikom, i time ga ograničuju. Nazivaju ga reformatorom, filantropom, a ne znaju, da ga time omalovažavaju. Krist nije mudrac, On je Mudrost. Nije velikan, - On je utjelovljeno Veličanstvo. Nije mučenik, - On je Žrtva ljudi. Nije filantrop ni reformator, - On je Spasitelj čovječanstva. On nije samo čovjek, - on je očovječeni Bog. Nije povijesna osoba, - On je živa Vječnost. Nije veliko sjećanje, - On je Jedini, uvijek aktuelan". /C. Albanese/.



Nitko i ništa ne može nas spasiti bez Njega; a mi često poznamo igrače svih timova, biografije svih glumaca i glumica; poznamo sve jeftine veličine, a ne poznamo Njega. I danas može On mnogima od nas ponoviti staru žalbu:

Ja sam s v i j e t l o, a vi me ne vidite!

Ja sam p u t, a vi me ne slijedite!

Ja sam i s t i n a, a vi mi ne vjerujete!

Ja sam ž i v o t, a vi me ne tražite!

Ja sam u č i t e l j, a vi me ne slušate!

Ja sam g l a v a, a vi mi niste pokorni!

Ja sam B o g, a vi me ne molite!

Ja sam vaš p r i j a t e l j, a vi me ne ljubite!

Ako ste dakle nesretni, ne prekoravajte mene - sami ste krivi!

Pitam vas, dragi vjernici: "ŠTO VI MISLITE O KRISTU?" Da odgovorite na ovaj upit, ne trebate niti otvoriti usta. Prekontrolirajte samo svoj život i svoje djelovanje, i ukoliko sve to odgovara Božjoj volji, mučke ste dali veliko priznanje: "TI SI KRIST SIN BOGA ŽIVOGA!"

Jednom je Krist postavljao ruke na opsjednute, da ih ozdravi. "I djavli su izlazili iz mnogih vičući i govoreći: TI SI SIN BOŽJI". /Lk. 4, 41/.

Zar ćemo biti crniji od njih, pa čak i to ne priznati?! Amen.



18. nedjelja po Duhovima

## NARKOMANI

Ako bi se postavilo pitanje o najvećem zlu današnjice, onda bi sigurno najveći postotak anketiranih ustvrdio, da je to atomsko naoružanje. Ljudi su toga svjesni i strepe pred njim. Zato svi prijatelji mira apeliraju na vodeće, da nadju neku vrstu sporazuma, kojeg svijetu nameće logika povijesti, ako se ne želi, da dodje vrijeme, kada više neće biti povijesti, jer neće biti ni ljudske rase da je čita.

To je ono najveće zlo, kojeg se ljudi pribojavaju.

To stoji, ako se rješavanju ovoga pitanja pristupi površno i ako smo samo materijalistički raspoloženi, jer je atomsko naoružanje prijetnja samo materijalnom svijetu. Ali, ako će

ljudi na ovo pitanje odgovoriti kao duhovna i religiozna bića, onda će se sigurno složiti sa Pijom XII, koji je rekao, da je najveće zlo današnjice, što su ljudi izgubili pojam o grijehu. Tendencija je mnogih, da iz svakog riječnika izbace ovaj pojam. Htjeli bi izjednačiti pojmove pravde i nepravde, istine i neistine, dobra i zla, ljubavi i mržnje. Htjeli bi tim opriječnim pojmovima dati jednaku vrijednost. Ali to je samo tendencija, koja se ne može realizirati. To je samo želja, koja se ne može ostvariti. Jer makar mi ne znam kako crnim tušem precrtali riječ "grijeh" u svim riječnicima svijeta, ostaje taj pojam kao meta naše savjesti i ona uvijek reagira, kada se po njemu naruši čudoredni red u našoj duši.

Jedan slavni engleski pisak /Sir ARTHUR CONNAN DOYLE/ bio je nadaleko poznat ne samo po izvanrednim pustolovinama svojih junaka, već i po duhovitim i uspjelim dosjetkama.

Jednog dana izabrao je medju svojim prijateljima d-vanaestoricu, koji su uživali glas savršeno poštenih i ispravnih ljudi i svakome od



njih poslao brzojav slijedećeg sadržaja: "Sve je otkriveno. Smjesta bježite!"

U roku od dvadeset i četiri sata, dvanaest nesretnih "uzora Kreposti", na vrat- na nos, napustili su Englesku. Njihova ih je okolina smatrala kreposnima, a možda je i na njihovim licima zapazila mir kao plod dobre savjesti. Ali njihova je savjest bila krivotvorena. Mir je lijepa riječ, ali i ona ima jedan pravi i jedan krivi smisao. Pravi mir je dar Božji, a lažni mir smo mi sami uspostavili. Pravi mir raste tim više, što je veće naše prijateljstvo s Bogom, a lažni mir se izlegao kad smo Boga zaboravili i sebe postavili na Njegovo mjesto. Pravi mir se, uza sve ranije grijehe, koje smo okajali, čvrsto uzdaje u Boga, a lažni mir sa strahom uzmiče pred pomisli na Boga, jer neće da prekine sa sadašnjim grijesima.

Lažni mir je produkt krivotvorene savjesti. Ali u danom momentu osjetimo svu težinu grijeha, koji tišti naše duše.

U jednoj od posljednjih američkih raketa, koje su puštene u svemir, ugradjena je televizijska kamera, koja će tokom svoje putanje snimati zemlju, i u odredjenom vremenu, pomoću automatskih naprava, opet biti povraćena na zemlju.

Kad bi bilo moguće konstruirati takvu televizijsku kameru, koja bi bila u stanju snimiti duševno stanje svih nas u kakvom se ovoga momenta nalazimo, te sve to odmah reproducirati, da se svi drugi mogu uvjeriti o stvarnoj nutrini pojedinaca, mislite li, da nas ne bi obuhvatio veći panični strah od onoga, koji je natjerao onih dvanaest "savršeno poštenih i ispravnih ljudi" da odmah napuste Englesku.

**Ne smijemo se uvrijediti,** ako se poslužim **Kristovom** slikom i ustvrdim, da smo često puta "objeljeni grobovi", svojoj se okolini predstavljamo kao religiozno izgradjeni ljudi dotjeranog karaktera. A kad bi naša okolina mogla posuditi Božje oči i prodrijeti u naš najintimniji život, - razočarala bi se, jer možda nema Božje zapovijedi, koju tokom života nismo oskvrnuli, a možda smo i potpuno uništili obje ploče Njegovih zapovijedi. Tamni fenomen grijeha tišti mnoge ljudske duše, koje uza sve to pokušavaju vanjskim izrazom lažnog mira govoriti o svojoj neporočnosti.



Danas u svijetu ima na stotine tisuća narkomana. Opij, hašiš i koka, te tri glavne vrste opojnih droga, postale su ogromno zlo,koje uništava fizičke i duševne sposobnosti milijuna ljudi. Interpol je ustanovio, da je najveći potrošač krijumčarenih narkotika Sjeverna Amerika i Kanada, a zatim dolaze neke evropske države: Francuska i Italija. Na stotine tisuća ljudi opija se ovim drogama, koje mu s vremenom postaju nužni zahtjev organizma, tako da nema zločina, kojeg narkoman nije kadar učiniti,samo da te droge pribavi.

Na stotine tisuća ljudi opija se danas grijehom. Čovječanstvo živi u jednom općem pijanstvu i neće da se otrijezni. Čovjek omamljen grijehom pokušava samoga seve uvjeriti,da

je grijeh /posebno seksualni/ zahtjev njegove na ravi. Pokušava oboriti sve moralne principe, kako bi u isto vrijeme uništio i crva, koji izjeda njegovu nutrinu i ne da mu mira. Ali, taj je crv neuništiv, to je satelit grijeha, koji ga neprestano prati.

Istina je, da je najveće zlo današnjice, što je čovjek izgubio pojam o grijehu ili ga pokušava izgubiti. Grijeh uopće je najveće zlo. To je direktni napad na samoga Boga. Prekršaj bilo koje Božje ili crkvene zapovijedi predstavlja metak ispaljen na najveće Dobro i tu leži težina ovog najvećeg zla. Ali Krist je jednom podnio smrt ne samo za grijehe učinjene prije Njega i za grijehe svojih suvremenika, već i za svaki grijeh, koji će biti učinjen do onog časa, kada će se "sile nebeske pokrenuti". Zato ne može više biti ubijen: svaki metak upućen na Njega, povraća se na nas.

Bila je to i sudbina "uzetoga, koji je ležao na postelji". /Mt. 9,2/. Bila je to i sudbina čovjeka iz današnjeg evandjelja. Sudbina je



to svih nas, koji pucamo na Boga, a gadjamo sebe. Sve zlo, koje se survalo na suvremenog čovjeka u obliku najraznovrsnijih bolesti, teške gladi, siromašstva, bijede - sve to nije volja Božja, već volja naša; sve smo to sami sebi pribavili kao posljedicu grijeha. Sami smo krivi, što se "OTKRIVA GNJEV BOŽJI S NEBA NA SVAKU BEZBOŽNOST I NEPRAVDU LJUDI, KOJI NEPRAVDOM POTLAČUJU ISTINU". /Rim. 1,18/.

Teret, kojeg smo sami postavili na ledja moramo sami i nositi. "BOG SE NEDA RUŽITI, JER ŠTO ČOVJEK POSIJE, ONO ĆE I ŽETI". /Gal. 6, 7/. Moramo jesti gorke plodove sa stabla, kojeg smo sami zasadili i pomnjivo zalijevali svojim krivnjama.

Ako će netko optuživati Boga zbog zla, koje od vremena do vremena prepušta kao posljedicu grijeha, onda bih ga potsjetio na riječi, koje stoje napisane na vratima suca za prekršaje u Memphisu: "Ne žalostite se! Sjetite se mnogih globa, što ste ih zaslužili, ali ih niste nikada platili". Bog ne kažnjava na licu mjesta. Kad bi to

bilo tako, onda bi čitav svijet bio jedna ogromna kaznionica, u kojoj svi izdržavamo kaznu. Tek katkada nas preko patnje upozori, kao i uzetoga iz današnjeg evandjelja, da je Bog pravde. Ali kao takav ne može dugo izdržati, jer, eto, i tudja ga vjera može sklonuti, da ubrzo postane Bog milosrdja, pa veli: "UZDAJ SE, SINKO, PRAŠTAJU TI SE TVOJI GRIJESI... USTANI, UZMI SVOJU POSTELJU I IDI SVOJOJ KUĆI". /Mt. 9,2 i 6/.

Tudja, dakle, vjera potiče Krista, da ozdravi uzetoga i da mu oprosti grijehe, iako je "PLAĆA ZA GRIJEH SMRT". /Rim. 6, 23/.

Što je tek kadra postići naša lična vjera kod milosrdnog Kristovog srca, koje je uvijek spremno, da nas oslobodi najvećeg zla - grijeha, jer ne želi smrti grješnika: hoće, da se obrati i živi. Amen.



19. nedjelja po Duhovima

## TVRDOGLAVI ALBATROSI

U ratu na Pacifiku, kod otočja MIDWAY, odigrala se odlučna bitka: Amerikanci su ondje postigli veliku pomorsku pobjedu. Ali to strateško mjesto postalo je danas poprište jedne druge bitke, u kojoj se američka armija i mornarica nalaze u prilično nepovoljnom položaju. To je bitka protiv morskih ptica a l b a t r o s a. Kad se ima na umu, da je Midwey važna karika u lancu američke radarske službe, te da na nj moraju slijetati vojni avioni, onda je jasno, kakve su posljedice te pernate prenaseljenosti.

Vojni krugovi žele otjerati ptice, ali ne uspjevaju. Potvrdilo se ono, što je o njima rekao stari stanovnik otoka: "To su ptice, koje se ne daju ničim smesti". Najprije su pokušali, da ih sa aerodroma potjeraju dimom. Ispaljeno je

lo alarmnih raketa i njihov se dim raširio iznad 130 crnonogih albatrosa, ali ni jedan se nije maknuo. Za nekoliko dana zapalili su gumu, da bi ih otjerali smradom paljevine, ali se zbog topline pomaknuo samo jedan, pokraj kojega je guma gorjela. Pokušali su zatim djelovati na njihov sluh i čitav jedan odred strijelaca pucao je iz mužara, ali su ptice i dalje mirno spavale. Drugog dana ispaljeno je 50 hitaca iz bazuka. Iako im je struja zraka naješurila perje, ostali su dalje sasvim nepomični.

Tvrdoglava su to bića i ne možemo im zamjeriti, što neće da napuste svoje omiljelo prebivalište, jer nisu svjesna, da osim sredstava za zastrašivanje, postoje sredstva i za ubijanje. Ali moramo zamjeriti samima sebi, koji uza sve Božje opomene i poticaje, još uvijek ostajemo na nedozvoljenom mjestu i u nedozvoljenom položaju, uporno se boreći protiv njegova utjecaja. Izbjegavamo knjige, koje su vjerskim duhom napisane; klonimo se ljudi, koji bi nam mogli govoriti o Bogu i tražimo svaku prigodu, da nešto prigovorimo religiji.



Kad osjetimo prve porive Božje milosti, koja nas od naše bijede poziva miru, sliježemo ramenima i tvrdimo, da taj poziv na predanje ne dolazi od Boga - to je samo slaboća naše ljudske naravi. Ali kad bi ti porivi dolazili jedino od naravi, ne bi sama narav dizala nož protiv sebe. A opet, kad Božji poriv takne dušu, on je potiče da se vlada protivno svojim prijašnjim bilo svjesnim, bilo nesvjesnim planovima. To ne bi moglo biti, kad ne bi postojala neka Sila izvan nas, jača od nas, a ipak sila s kojom možemo suradjivati.

Bog se može poslužiti ljudskim posredstvom, kada hoće, da se s Njim sjedinimo i da se klonemo grijeha, ali u tom slučaju ljudi su samo olovka u pisarevoj ruci i Bog se njima služi, da napiše poruku nekoj drugoj duši. Njegovo djelovanje ne isključuje vanjsku pomoć, koju možemo naći u nekoj propovijedi ili religioznoj knjizi. Bog se može poslužiti tim sredstvima kao nosiocima svoje milosti.

Iako se Bog služi i vanjskim sredstvima,

da bi potaknuo našu volju na dobro, ipak nam najčešće pristupa razgovorom, koji nijedna druga duša ne može čuti. Njegovo je djelovanje uvijek upravljeno nama kao pojedincima. On ne radi s mnoštvom, već želi pojedinačnu i skrovitu vjernost svake duše. Imenom zove svoje ovce. Ostavlja ih devedeset i devet, koje su osigurane, da nadje jednu, koja je izgubljena; a kad je nadje, onda joj govori kao prijatelju u drugom licu: "Još danas ćeš biti sa mnom u raju".

Stari stanovnik otoka je rekao: "To su ptice, koje se ne daju ničim smesti". I za nas bi se mogla ponoviti slična tvrdnja: To su ljudi, koji ne reagiraju niti na Božju srdžbu, kada nas oštro opominje preko fizičkih zala, da moramo tražiti drugo prebivalište i promjeniti svoj način života. To su ljudi, koji ne reagiraju niti na Božju dobrotu i ljubav, kada nas blago prima za ruku i pokušava odvesti u stanove svoje milosti, da nas usreći. To su ljudi, koji ne reagiraju na riječi Božjih službenika, jer k svemu što miriše na religiju, pristupaju sa predrasudama. To su ljudi, koji ne reagiraju niti na širokogrudno Bo



žje gostoprimstvo, kad nas poziva: "... SVE JE GOTOVO. DODJITE NA SVADBU!"

Ali za nas često puta postoje interesantnije stvari od svadbe na koju nas Krist poziva. Dogodi se, da vrlo lako predpostavimo nedjeljnoj i blagdanskoj sv. Misi: izlet, matineju ili bilo koju sportsku priredbu, iako nam je poznato, da se radi o teškoj obavezi. Nemamo hrabrosti, da gostu, koji nas je posjetio upravo u času, kada smo se spremili, da podjemo obaviti blagdansku dužnost, uljudno saočimo sa izvinjenjem, kako u prvom redu moramo obaviti ovaj sveti posao. Tisuće malih, sitnih razloga donosimo, kada se treba ispričati od vršenja bilo koje vjerske dužnosti: prezamorenost, glavobolja, živci..., dok sve to ništa ne znači, ako se radi o zabavi ili bilo kojem drugom poslu.

Silno smo bešćutni na Božju dobrotu, koja preko tisuću djelujućih milosti, hoće da nas dovede na pravi put, koji k Njemu vodi. Neoprezni smo do skrajnosti, jer se izlažemo opasnosti, da izgubimo ono za što smo stvoreni. Dopu-

štamo, da nas primami glas sirene pijući slatki sok iz razbludnog pehara, dok u isto vrijeme grijeh pije krv iz naših žila. Zatvaramo uši pred Božjim glasom, koji govori: "EVO DOLAZIM BRZO, I PLAĆA MOJA SA MNOM, DA DAM SVAKOMU PO DJELIMA NJEGOVIM". /Otkr. 22, 12/.

Dr LITTLE iz Washingtona izmjerio je stepen opreznosti "živih bića" prilikom prelaženja ceste u vremenu jednog sata. Njegova ispitivanja dala su porazne rezultate za čovjeka. Po opreznosti na prvom mjestu stoji guska, a onda svinja i mačka. On je tek na četvrtom mjestu.

Neoprezan je taj čovjek i kad se radi o održanju njegovog tijela, za kojeg se toliko bori. Stoput je neoprezniji, kad se radi o duši. Neoprezna je dok prelazi ovu životnu cestu, na kojoj mora obaviti svoj najvažniji posao osiguranja vječnog života za koji smo i stvoreni. Ne samo da ne izbjegava tisuću opasnosti, koje dnevno prijete njegovom spasenju, već ih traži i želi kontakt s njima. Traži sumnjiva lica, s kojima bi se mogao zabaviti, i tu grijeh-zabavu plaća novcem, koji nije njegov. Dok novcem kupuje grijeh, dotle mu možda gladna djeca plaču za svagdanjim kruhom, jer im ga je očev grijeh popjeo. Dok novcem kupuje grijeh, dotle mu blijeda i iscrpljena supruga, iz koje očito progovara neizdrživa bol i bijeda, ne može niti izići iz stana, da uprosi za djecu kruha, jer je oskudno odjevena.



Neoprezan je taj čovjek dok prelazi ovu životnu cestu, jer svugdje traži zakutak, koji će mu pružiti nedozvoljeni užitak. Traži noć, koja mu otvara vrata barova, da ga unutra zarobi i opljačka, da mu ogoli tijelo i dušu. Ta noć! Kolikim je djevojkama ugrabila nevinost. Ta noć! Kolikim je mladićima ofurila ljiljan mladosti, koji se rascvao na suncu njihovog proljetnog života.

Bog to vidi i ponovno kuca i ponovno pokušava djelovati sa svojom milosti. Ali ljudima se više svidja ta, naoko, ukusna hrana, ali bez korisnih životnih sastojaka, nego Kristova gozba, na koju nas poziva.

Svaka djelujuća milost je Kristov poziv na obraćenja. Nažalost, malo je onih, koji se odazivaju, tako da je On sam morao konstatirati, kako je "MNOGO ZVANIH, A MALO ODABRANIH". /Mat. 22 14/.

Vjernici dragi! Krist nam nikada ne će dirati u našu slobodnu volju, kojom se možemo odlučiti i za zlo. Ali njegovo milosrdje i ljubav pokušava potaknuti našu volju, kako bi prihvatila poziv na njegovu gozbu. Svakako mislimo na to, da služeći se slobodom, možemo doći i do mjesta, gdje će biti "PLAČ I ŠKRIPA ZUBIMA". /Mat.22,14/. Amen.



20. nedjelja po Duhovima

## JE LI ATEIZAM MODA

Ono što je moderno ne živi dugo. Svake godine velike modne premijere lansiraju nove modele u odijevanju, koji ubrzo s premijerske pozornice izidju na ulicu. Ono što se nosilo pred kratko vrijeme kao suvremeno, sada treba preraditi ili otpremiti u kakvu komisionu trgovinu. Gotovo svaka godina donosi nove, moderne oblike u arhitekturi, moderne oblike u kućnom namještaju, u načinu života uopće. Ali ta trka za najnovijim, najljepšim i najmodernijim nije zahvatila samo područje našeg vanjskog, materijalnog života, već se protegla i na unutarnji život, pa postoje modernosti u načinu mišljenja, u pogledima na život, u odnosu na religiju.

Tako je za mnoge ateizam postao moderan nazor na svijet. Križ o vratu djevojke za mnoge

je znak, da ju je vrijeme pregazilo. Prisustvovati bilo kojoj vjerskoj manifestaciji, za mnoge znači: mirisati na staro vrijeme, koje se davno preživjelo. Vjersko odgajanje djece predstavlja jedan povijesni skok u srednji vijek.

Pogrešno je to mišljenje, da i obzirom na religiju možemo biti moderni. Istina ostaje uvijek istinom i ona ne pozna evolucije. Kad se radi o principima, onda se ne može govoriti o modernome, jer oni su uvijek isti, uvijek jednako vrijedni, uvijek jednako važni, kako za špiljskog čovjeka, tako i za čovjeka ovog našeg stoljeća. Modernost, dakle, ne može biti razlog ateizma, jer kad se radi o religiji, ne može biti niti govora o moralnoj slobodi njezinog prihvaćanja ili odbacivanja. Sama pojava čovjeka kao bića sastavljenog od materije i duha, zahtijeva religiju, koja ga kao duhovno biće vodi njegovom odredjenju.

Mnogi, dakle, hoće biti moderni, pa se priznaju ateistima, iako im razum i tisuće objektivnih razloga govore za vjerovanje. Za svoju okolinu, koja je još uvijek "nazadna", pokušavaju



naći opravdanje svoje nevjere, pa vele: "Vjerujem samo ono što vidim". To je varijanta onog starog ukora, kojeg je Krist uputio kraljevskom činovniku: "NE VJERUJETE, AKO NE VIDITE ZNAKOVA I ČUDESA". /Iv. 4, 48/.

"Vjerujem samo ono, što vidim". To sigurno još nitko nije izgovorio nakon dubljeg razmišljanja, da bi se tu izjavu moglo nazvati zaključkom ozbiljnog proučavanja vjere. Tako je rečeno, jer nešto treba reći. Ako bi se dotični zamislio u ono što je rekao, brzo bi došao do zaključka, da je znanje jedan pojam, a vjerovanje drugi. Jer za ono što vidim, z n a m da postoji. Što ne vidim, v j e r u j e m, radi nečijeg autoriteta, da postoji. Ako bi neki ateist zaista bio uvjeren u ovu tvrdnju, onda bi zbilja bio smješan, jer vjeruje i ono, što mi jednostavno znamo.

"Vjerujem samo ono, što vidim". Dok ovo govori i ne pomišlja, kako je čitav naš život zasnovan na vjeri. Može se dogoditi, da onaj isti koji ovako govori, mora poći do liječnika, jer je obolio. Pregledao ga je i uspostavio dijagnozu. Do-

tični vjeruje, da je tako, iako nema nikakvog dokaza za to. Liječnik je napisao recept, ovaj jednostavno bulji u njega, jer nema pojma što je napisano na tom komadiću papira, ali ipak vjeruje, da će mu povratiti zdravlje. Sa receptom je stigao u apoteku i zuri u mnoge bočice poredane pred njim. Nema pojma o njihovom sadržaju, a ipak uzimlje ono što mu je na temelju recepta pripravio apotekar, a da niti malo ne strahuje, da će biti otrovan. Vjeruje, da je sve u redu, zbog liječnikova i apotekarova autoriteta.

Tako je to i na području geografije. Rijetki su od nas prešli granice svoje zemlje i posjetili bilo koju evropsku državu. Još su rjedji, koji su obišli sve kontinente svijeta. A nitko od nas nije bio član niti jedne ekspedicije na Antarktik. Nitko od nas nije pratio Hilarya i Tensinga, kada im je uspjelo, da se popnu na najveći vrhunac svijeta Mont Everest. Mi ipak vjerujemo, da osim naše zemlje postoje i druge. Mi ipak vjerujemo, da osim našeg kontinenta postoje i ostali. Vjerujemo, da je na vrhu Himalaje bio jedan Novozelandjanin i jedan Nepalac. Ako ćemo



ostati kod tvrdnje: "Vjerujem samo ono, što vidim", onda bi bilo logično, da sve ovo zaniječemo. Medjutim, to nitko ne čini, jer vjerujemo autoritetu drugoga, koji nam za sve to jamči.

Ali kao da nitko tako očito ne govori o besmislenosti ove tvrdnje kao povijest, jer i dalje ostati pri ovakovom stavu, znači zanijekati svaku povjesnu činjenicu, a to iz jednostavnog razloga, što ni jednoj nismo kumovali. Tako je to na području atomske fizike, na području kemije, na području svih znanosti, jer na koncu-konca svugdje moramo vjerovati autoritetu, jer autoritet svugdje ne možemo biti.

Jedan je fizičar rekao: "Čitavo se naše povjesno znanje zasniva na vjeri u vjerodostojnost izvora. Cijela naša eksperimentalna znanost temelji se na vjeri, da su drugi stvar zaista vidjeli i prenijeli nam samo ono, što su vidjeli. Napokon, cijela naša psihologija, ukoliko se ne odnosi na jednog jedinog individua, predstavlja vjeru u duše drugih ljudi. I što bi ostalo od našeg cjelokupnog znanja, kad bi ta vje-

ra otpala? Ako znanosti oduzmemo vjeru, ona će samo propasti".

Nitko od vas ne traži, dragi vjernici, da zatvorenih očiju kleknete pred Boga, kojega ne poznajete. To bi bila uvreda Onome, koji nas je stvorio. Nije nam dao razum, da ga držimo iza zatvoreničkih rešetaka, a niti nam je dao mozak, da ga konzerviramo u špiritu kao mozak faraona u vatikanskom muzeju. Razum nam jasno govori o Bogu i o vječnosti. Čim smo s tim na čistu, onda nemamo što prigovarati, kad se od nas traži, da vjerujemo neke vjerske istine o kojima razum šuti. Jer ako vjerujemo čovjeku radi njegova svjedočanstva, pogotovo moramo vjerovati Bogu, koji ne može prevariti.

Znate li, u čemu zapravo leži razlog nevjere?

Dok živimo nevino, ne mislimo ni izdaleka na to, da posumnjamo u vjerske istine. Vjera nam nije ni dosadna, ni mračna, ni teška. Kad se naprotiv srce počne kvariti, onda počinjemo bje-



sniti na vjeru, onda prihvaćamo sumnje, odgovara nam misao, da Bog ne postoji, da je vječnost ludost, a sud Božji strašilo, koje spada u svijet sanja.

Poričemo "Credo", jer ne ćemo, da slušamo Dekalog! A do toga dolazi, jer su vjerske istine najuže povezane s voljom. Nisu to apstraktne ili spekulativne istine: sve one idu za tim, da postanemo bolji. Tko se, dakle, ne odupire napadima, tko neće podvrći svoju volju dobru, tko ne bježi od poroka, taj će prije ili kasnije stresti sa sebe neudoban jaram i poći kraćim, iako ne baš originalnim putem, koji se diči naslovom "bezvjerstva". /Albanese/

Jednom su od Krista tražili "znakove i čudesa", da mogu vjerovati. A današnji ih se čovjek boji, da ne bi morao vjerovati i nakon toga po vjeri živjeti. Dokaz je za to Lurd i antilurdska propaganda.

A Krist je danas pokazao, kako su divni učinci vjere. Što se dogodilo nakon što

"POVJEROVA ČOVJEK ISUSOVOJ RIJEČI"? /Iv. 4, 5o/. Brzo se uvjerio, da su Kristove riječi "SIN TVOJ ŽIVI" zaista stvarnost.

Tko želi živjeti vječnim životom, - mora V J E R O V A T I! Amen.



21. nedjelja po Duhovima

ČAS PRAVE VELIČINE

Za razliku od svake druge životinje, čovjek može biti svjestan nečega. Svjestan je opstojnosti svoje okoline, predmeta oko sebe. On je jedini stvor, koji čak može i sebe spoznati, promatrati svoje misli kao u zrcalu. Ali nas je nažalost, vrlo malo, koji tu mogućnost ostvarujemo. Mi znamo, koliko smo slični drugim ljudskim bićima i koliko se prilagodjujemo njihovom načinu odijevanja i mišljenja, ali rijetko kada mislimo o sebi kao o jedinstvenoj ličnosti, različitoj od drugih osoba, o tome, u kakvom odnosu mi sami stojimo prema Bogu.

Ako želimo saznati na kojem se dijelu puta savršenosti nalazimo, onda moramo prihvatiti neko mjerilo izvan nas samih, jer ne možemo reći, da nam ura ide napred ni natrag, ako ne

postoji druga ura, s kojom je možemo usporediti,

Kao mjerilo spoznaje samoga sebe "ne možemo uzeti općenito prihvaćeni pravilnik vladanja našeg doba, jer u njemu je uvijek izražen način, kako ljudi žive u nekom odredjenom mjestu i stoljeću, ali ne i kako bi oni m o r a l i živjeti"./Sheen/ Bog je, dakle, jedino mjerilo prema kojem možemo omjeriti svoje vlastite postupke.

Omjerimo danas našu ljubav prema Božjoj ljubavi! Omjerimo, koliko je naš smisao za p r a š t a n j e!

Kad bi se u stupnjevanju moglo govoriti i o Božjim atributima, onda bi trebalo reći, da je Krist bio N a j v e ć i u času, kada je viseći na križu izgovorio: "OČE, O P R O S T I IM, JER NE ZNADU, ŠTO ČINE!" /Lk. 23, 34/. Mislim,da ćete se i vi, dragi vjernici, složiti sa ovom tvrdnjom. Ukoliko mislite, da to nije tako, onda probajte učiniti jedan pokus. Predstavite sebe,kako visite na golgotskom križu umjesto Krista.Odmaknite se malko i promatrajte sami sebe iz daljine



kao objekt. Zapažate li, kako se pjenite od bijesa, što ste nemoćni pred onom ruljom, koja vas je razapela. Čujete li, kako umjesto riječi oproštenja izgovarate psovke. Bol, nemoć, mržnja i bijes iznakazili su vaše lice, na kojem nema ni traga Kristove blagosti i smirenosti. Ta bol nije pomutila vašu misao o osveti, samo kad bi tu misao mogli realizirati. Misao o praštanju tako vam je tudja, mrzite je i odbacujete kao tešku napast. Zar ljubiti onoga, koji me mrzi? Zar moliti za onoga, koji me razapeo? Zar oprostiti onome, koji me ubija?

Ima li netko, tko bi iposlije ovoga pokusa ustvrdio, da Krist nije bio najveći u času kada je s križa praštao?

Čitav naš život kao skup djelovanja,govora i mišljenja, jest primjer za našu okolinu. Taj primjer može biti dobar i zao, prema tome, da li su dobre ili zle naše misli, riječi i djela. Kristov primjer je uvijek bio samo dobar,jer je On samo Dobro, pa stoga On jedini od ljudi može zahtjevati, da ga u svemu kopiraju. On i

od nas traži da praštamo, iako je to velik zahtjev za našu ljudsku narav, koja je uvijek spremna, da na mržnju uzvrati još jačom mržnjom.

Nitko se od nas ne smije nazvati kršćaninom, ukoliko ne zna opraštati. Ova tvrdnja nalazi svoje opravdanje u Kristovoj prvoj i najvećoj zapovijedi ljubavi, koja se mora protegnuti i na neprijatelje. I upravo tu leži veličina kršćanstva i kršćanina. Tu leži naša snaga, s kojom se ne može omjeriti nikakva fizička sila. Stoga naša Crkva, ta Petrova ladja, mirno plovi kroz povijest, jer je naoružana ljubavlju.

Prevaren je svatko ko misli, da može biti pobožan i u isto vrijeme mrziti. Takvi su već davno osudjeni riječima: "AKO PRINESEŠ SVOJ DAR NA OLTAR I ONDJE SE SJETIŠ, DA TVOJ BRAT IMA NEŠTO PROTIV TEBE, OSTAVI ONDJE SVOJ DAR PRED OLTAROM I IDI PRIJE TE SE POMIRI S BRATOM SVOJIM, PA ONDA DODJI I PRINESI SVOJ DAR". /Mat. 5, 23/. Gospodin, dakle, ne prima ništa iz prljavih ruku. On je sebe poistovjetovao sa braćom ljudima, i svaka nepravda učinjena bilo kome,u-



činjena je i - Njemu. Zato najprije traži izmirenje, a tek onda prepušta darivanje.

Krist je zapovijed ljubavi proglasio "prvom i najvećom". Logično je onda, da svaki,koji ovu prvu i najveću zapovijed prekrši, čini i najveći grijeh. Stoga su sva naša dobra djela, sve naše molitve i sve naše žrtve, koje smo u tom grijehu učinili - paralizirane.

U malom, sasvim malom stanu živio je bračni par sedamdesetih godina i jedna žena polovicu mladja od njih. Odnosi su bili hladni,sustanarski, netrpeljivi. Jednog je dana žena dovela nekog muškarca s kovčegom. Starac je upitao djevojku: "Koga ste to vi doveli i smjestili u stan bez moga znanja?" - To se vas ne tiče..... Ako ste toliko znatiželjni, mogu vam reći,da je to moj budući muž!"

Otada je život postao još teži, nesnošljiviji.

Jednog dana, nakon svadje u zatvorenoj

sobi, muškarac je izišao s kovčegom i tresnuo vratima. Prevarena, uvrijedjena djevojka, postajala je iz dana u dan sve bješnja, tražila je svadju, zaborav... Starcu je dozlogrdilo i predbacio joj je... Ona kao da je dočekala taj trenutak, dohvatila je stolac, zamahnula i bacila. Odveli su ga u bolnicu. Odležao je dva mjeseca i vratio se kući s rukom u gipsu.

Čitava je stvar svršila pred sudom. Na dan rasprave starac se osjećao neugodno i uvjeravao suca, kako je to prvi put u sedamdeset godina, da se našao u jednoj ovakvoj sobi... Onda je gledao djevojku, onu, koja mu je često zagorčavala život i koja mu je stolcem prelomila ruku, pa se opet sreo s pogledom "svoje stare".

"Dakle, još jednom vas pitam, postavljate li odštetni zahtjev?", čuo se sučev glas. Advokat je već bio sračunao visinu odštete.

"Ne postavljam, slavni sude... Otkuda njoj novac, sirota je."



Poslije toga, u jednom malom, sasvim malom stanu dalmatinskog gradića, živio je bračni par sedamdesetih godina i jedna žena polovicu mladja od njih. Odnosi više nisu bili ni hladni, ni sustanarski, ni netrpeljivi.

Krist je dao veličanstveni primjer o proštenja. Nadje se još po netko, tko na kamenje uzvraća kruhom, ali za većinu još uvijek vrijedi praviloä "Oko za oko, zub za zub". Težak je to porok, što ga ljudi nose u sebi,kao kakvu nasljednu bolest. Još pogdjegdje naidjemo i na krvnu osvetu, to ozbiljno zlo sazdano od primitivizma i krivo shvaćenog junaštva,ko je vuče korijen iz davne prošlosti. Ima li tko medju nama, koji bi, ako ga netko udari po desnom obrazu, pružio i drugi. Ima li tko medju nama, koji bi, ako netko hoće da njegovu košulju uzme, prepustio mu i kabanicu?Osjećam, da je malo tako hrabrih i kršćanski izgradjenih. A to su ipak Kristove direktive, čak i zahtjevi. Ako ih nismo kadri prihvatiti, onda smo kršćani samo po imenu, a to značiz izjednačiti se sa poganstvom. Naš je znak raspozna-

vanja: l j u b a v, i ona je znak, da smo Kristovi učenici, kako se je to i On sam izrazio.

Možda svakog dana nižemo svoju krunicu. Ispred svake desetke molimo očenaš, a u očenašu "otpusti nama duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim". Ne izazivajmo Boga! Nije to molitva za pomilovanje, to je očiti izazov Božje srdžbe, jer ako On zbilja bude postupao prema nama, kako mi postupamo sa svojom braćom, onda se možemo nadati da će biti "predani mučiteljima, dok ne isplatimo svoga duga".

Dok je vrijeme pred nama, naučimo opraštati!

Ne bih htio prijetiti i zastrašivati, ali moram naglasiti riječ Gospodnju koja ne prolazi: sve vas čeka sudbina nepravednog sluge iz današnjeg evandjelja, "AKO SVAKI OD SVEGA SRCA NE OPROSTITE SVOMU BRATU". /Mat. 18, 35/. Amen.



22. nedjelja po Duhovima

SVAKOME SVOJE

Tko misli, da je Krist bio samo ljuvazni filantrop i ozbiljni učitelj bez ikakvog ljudskog temperamenta, neka prouči današnje evandjelje, u kojem će ubrzo otkriti sarkastičan ton u Isusovu odgovoru i veselo žmirkanje Njegovih očiju, dok hvata farizeje i političare u stupicu, koju su sami postavili: "ŠTO TI MISLIŠ, JE LI SLOBODNO PLAĆATI CARU POREZ ILI NIJE?" /Mat. 22,17/. Držali su, da im ovaj put ne će umaknuti. Odgovori li "ne", mogu ga tužiti, da podjaruje na pobunu i uskratu poreza. A kaže li "da", pokazao se pred nacionalistički raspoloženim puku kao loš Izraelac, koji puzi pred poganskim okupacionim vlastima.

Bila je to stupica, iz koje bi možda obični smrtnik teško izmaknuo. Ali za vječnu Mu-

drost, koja je prozrela perverzne namjere farize ja nije bio nikakav problem dati odgovor na ovo dobro i lukavo smišljeno pitanje. Odgovorio je stvorivši poslovicu, koja još i danas zvuči kao klasično životno pravilo: "DAJTE CARU CAREVO, A BOGU BOŽJE!"

Dajte Bogu, što je Božje! U najdubljem smislu sve je Božja svojina i ništa mu se ne može oduzeti. Zato ne možemo nikada kršćanstvo pretvoriti u neku nacionalnu ili političku stvar, jer je ono općenito i svi su narodi pozvani u Kristovo stado. Kristova crkva daje zakone, koji vrijede za sve zemlje, a njena vječna načela sasvim su neovisna od bilo kojeg društvenog poretka. Sve je Božje i zapravo ne postoji uopće ništa svjetovno. To je znao jedan jedini narod u povijesti: Izrael. Zakoni Svevišnjega ravnali su svime, tako da je i najjednostavniji gradjanski čin Židova bio religiozni čin. Takve religioznosti, koja bi sve promicala i svime vladala, nije otada više bilo. Kršćanski srednji vijek sanjao je, doduše, o ostvarenju Kristova Kraljevstva, u kome bi Božja volja, po Kristu objavljena, ravnala životom



čitavog naroda kao i pojedinaca; ali to se nije nikada podpuno ostvarilo.

Pogledajmo, da li doista dajemo Bogu što je Božje.

Ako Kristova crkva hoće postojati, mora vršiti službenu vlast. Zato možemo nedjeljnu dužnost, koju je Crkva uvela, nazvati jednom od njenih najgenijalnijih uredaba. Time je sačuvala i samu Crkvu, da ne postane samo svećenička u stanova, čiji zaredjeni službenici vrše svoje funkcije samo pred malim, ekskluzivnim krugom vjernika. Ne, svi su vjernici za to odredjeni, i Crkva obavlja svake nedjelje i blagdana službu Božju kao zajedničku liturgiju svećenika i vjernika, kako to i odgovara njenom katoličkom karakteru. Božja čast i postojanje naše religije ovise i o tome, da li slušaš Božju zapovijed, koja ti nalaže, da nedjeljom i blagdanom pobožno prisustvuješ misi. I moramo biti sretni, što nam je crkva nametnula tu dužnost, dok su naši vlastiti porivi i dobra volja i suviše mlitavi, jer ćemo na sudnji dan lakše moći odgovoriti na pitanje: Kako

si moj dan posvetio?

Uz dužnost pohadjanja nedjeljne i blagdanske svete mise imamo još jednu sasvim praktičnu obavezu, a to je doprinos crkvi. Ovaj doprinos dugujemo Bogu i zato "daj Bogu, što je Božje!" Znam, to nije nikakav pobožan, ni uzvišen, ni dubok misterij. Ali ni državne porezne tražbine nisu onako idealne kao ljubav prema domovini, a ipak su i te kako potrebne.

Ne ćemo mnogo o tome govoriti. Naša nas religija obvezuje, da uzdržavamo njene svećenike i hramove. Kako možemo primiti hostiju, koju su drugi platili. Kako se možemo obratiti svećeniku, da nas odriješi, dok ga drugi uzdržavaju. Gdje na putovanju naidjemo na razvaljene hramove, zaključujemo, da je neka religija propala. Kako uzdržavamo svoju crkvu, tako uzdržavamo i svoju dušu. I crkveni doprinos nije nikakav dobrotvorni dar nego dužnost, koju nam crkva nameće.

Spomenuo sam samo dva područja, gdje mo-



ramo dati Bogu ono što je Božje. Ali kada god izvršimo bilo koju Njegovu zapovijed ili nešto učinimo u duhu Kristovih blaženstava ili u bili čemu zadovoljimo Božjoj volji i volji Njegove Crkve, zadovoljili smo prvom dijelu odgovora, kojeg je Krist uputio farizejima.

A sad moramo nešto reći i o drugom dijelu: "DAJ CARU, ŠTO JE CAREVO!" I svjetovni život stavlja na nas zahtjeve. Nije nikakva susretljivost s naše strane, što sudjelujemo u društvenom životu, vršimo svoj posao i zauzimamo svoje mjesto. Naše zalaganje u tom pravcu je nešto, što "svijet" vidi, a po našoj spremnosti i zauzimanju u radu on ne prosudjuje samo nas, nego našu crkvu i Boga. Pretpostavljeni prosudjuju katolicizam po kvaliteti našega rada, po osvjedočenju, kojim ga vršimo, po energiji, koju u rad ulažemo. Javnost ne stvara svoj pojam crkve prema procesijama i čudesima, već prema tome, koliko se katolici pokazuju kao valjani i savjesni ljudi na svojoj dužnosti.

Lijeni, nastrani, nesposobni katolici mogu naškoditi ugledu religije i odbiti one duše, ko-

je Boga traže. S druge strane mogu na svakom položaju pokazati, koliko mi cjenimo svoju dužnost i svjetsko djelovanje, ako ga na neki način vršimo kao svetu službu u očima Božjim, - a to može neko od onih, koji su izvan Kristova stada, pr-ivući Bogu.

Kad god vršimo pozitivne zakone društva u kojem živimo, dajemo caru ono što je carevo. U protivnom slučaju nanosimo uvredu Bogu, koja je jednako velika kao i onda, kad uskraćujemo Bogu, što je Božje.

Prije nego je Krist dao onako mudar odgovor, tražio je od farizeja razjašnjenje: "ČIJA JE OVO SLIKA I NATPIS?" /mat. 22, 2o/. I te riječi neće biti izgovorene samo jedamput. Bit će izgovorene na svakim ljudskim srcem, jer će ta konstatacija biti od presudne važnosti. O odgovoru će zavisiti strahoviti "odlazite" ili blagi "dodjite".

"Čija je ovo slika i natpis?" - upitao je Krist <u>nakon što je bio kušan.</u>



"Čija je ovo slika i natpis?" - upitat će Krist <u>nakon što nas je kušao.</u>

Velika umjetnička djela su često stvarana kroz dugi niz godina, i stvorili su ih oni, koji su imali inspiraciju kao i sposóbnost, da izvedu ono, što im je inspirirano. Bog je svakog od nas stvorio kao gotovog umjetnika i naša je dužnost, da kroz ovo vremensko razdoblje našega života na platnu naše nutrine izradimo lik Kristov. Jedamput je taj lik bez naših zasluga bio utisnut u dušu, kada je voda krsnog studenca oprala tamne mrlje, koje su posljedica istočnog grijeha. I dogodilo se jedanput, da smo crnim tušom naših osobnih grijeha taj lik sasvim prebrisali. Tim nam nije oduzeta naša umjetnička sposobnost. Moramo započeti iznova i neumorno raditi, jer nam prije vremena može biti postavljeno pitanje: "Čija je ovo slika i natpis?" I ako u tom času ne budemo mogli odgovoriti: "Tvoja, Gospodine", promašili smo život, jer nismo sačuvali ili bar restaurirali lik Kristov u duši, a to je bila naša životna zadaća.

Naša je duša - slikarsko platno.

Prvi umjetnik, koji je na njemu radio - Krist.

Motiv - Njegov vlastiti lik.

Kistovi - voda krsnog zdenca.

Ova je, dakle, umjetnina Božje vlasništvo. I snosit ćemo tešku odgovornost, ako Bogu ne damo ono, što je Božje i to u onom stanju u kakvom smo i primili. Amen.



23. nedjelja po Duhovima.

PROPOVJEDAONICA NA LEDJIMA

Vrlo su slikovita mjesta, koja je Krist birao, kada je htio navještati vijest vječnoga života. Jedamput je Njegova propovijedaonica bila Petrov ribarski čamac, a drugi put opet prepune jerihonske ulice; jedamput zlatna vrata hrama, a drugi put opet Jakovljev zdenac, kod kojeg je dijelio piće, nakon kojeg se ne može više ožednjeti. Sve su mu ove propovjedaonice bile dobre do onoga časa, kada nam je imao posljednji put progovoriti. Sada je potražio jednu, koja će - kao i Njegove riječi - dovijeka ostati u sjećanju.

U petak prije Uskrsa, na podnožju stepenica Pilatove palače, bila je na Kristova leđa položena jedna čudna propovjedaonica, koju je prihvatio na ramena i ponio prema Golgoti. Bio je to - k r i ž. Čim je stigao na vrhunac brežuljka,

predao se svojim krvnicima. Njegove ruke, otvrdnule u stolarskom radu i Njegove noge, koje su koracale zemljom samo da dobro čine, bile su prikovane. Nakon što je križ uzdignut, Spasitelj je otvorio svoju zadnju propovjedaonicu.Križ već sam po sebi govori! A kako je tek rječito govorio tada, kada je bio okrunjen Riječju Vječnog Života!

Ne vidimo li u kalvarijskom križu savršeni izraz ljubavi jednog nadasve savršenog Bića, čiju podpunu poniznost i predanje nije tražilo ni nebo ni zemlja, nego ih treba zahvaliti jedino Njegovoj vlastitoj nedokučivoj ljubavi,koju sada propovijeda sa propovjedaonice križa.Ako je On doista Bog, ako je ljubav dosegla svoj vrhunac u otkupljenju čovječanstva, onda ljudi ne mogu više reći: "Bog me prepušta mojim mukama, koje Njemu samome ne mogu naškoditi".Oni ne mogu više reći, da Bog nema osjećajno srce, jer je Njegovo Presveto Srce iskusilo, što znači biti ostavljen od Boga i ljudi, kad je viseći između neba i zemlje trpio. Sada zaista možemo reći, da je sama Ljubav za nas umrla, jer "NITKO



NEMA VEĆE LJUBAVI OD ONOGA, KOJI DAJE SVOJ ŽIVOT ZA SVOJE PRIJATELJE"ä...

Tema Njegove golgotske propovijedi bila je: l j u b a v! Njegova posljednja propovjedaonica bila je svjedok skrajnje žrtve. Od tog momenta križ je postao simbol najsavršenije ljubavi i on šutke neprestano o njoj govori. A uza sve to mnogi "ŽIVE KAO NEPRIJATELJI KRISTOVA KRIŽA". /filip. 3, 18/. Ova najveća žrtva potpunog predanja ništa ih se ne doimlje. Dok su na križu visjeli razbojnici, dotle su u križu vidjeli samo dva obična komada drveta unakrsno postavljena. A odkada je Krist bio na njemu prikovan,križ je postao veličanstveni znak, koji je čitav svijet razdijelio u dva tabora i križ je postao kamen o koji se mnogi spotiču. Postao je predmet neograničene ljubavi Kristovih sljedbenika kao i predmet neograničene mržnje potomaka kalvarijske mase.

"GDJE SAM JA, TU ĆE BITI I MOJ UČENIK" /Iv. 12, 26/. Krist je jednom visio na Križu, - visjeli su i njegovi učenici. Krist je jednom

trpio na križu, - zbog križa trpe njegovi sljedbenici.

Učitelj i učenik našli su se zajedno u nevolji zloglasnog logora Dachau, gdje je preko tisuću katoličkih svećenika našlo svoju smrt, jer se križa nisu htjeli odreći. Slušajte što priča svećenik dr Ferdinand Schönwalder o događaju, koji se tamo zbio:

Svakodnevno polazili su na radilište uz ostale zatvorenike i svećenici. Put je vodio mimo jednog poljskog k r i ž a, kojeg je silno mrzio neki mladi stražar, koji je često puta po vorku pratio na rad. Bila mu je najveća radost, kad bi prolazeći mogao čizmama udariti križ. Drvo je pri zemlji bilo trulo i pucketalo kod svakog udarca. Kao da je poljsko raspelo stenjalo pod brutalnim udarcima tog čovjeka, koji je Boga mrzio.

Jednog dana, dok je kažnjenička kolona po običaju mirno prolazila, izdvoji se iz prvih redova neki mladi kažnjenik i podje prema križu.



Pod rukom držao je tri kolca. Odmah se dao na rad: sa dva je učvršćivao križ, sa trećim zabijao potpornje.

Kad je "kulturtreger", kako su to ironično nazivali mladog stražara, shvatio o čemu se radi, poviče glasom, kao da će svijet propasti: "Stani!" Svi stanu... Stražari i kažnjenici ukočeno su gledali čovjeka pod križem. Smatralo se pokušajem bijega, ako je netko za vrijeme marša stupio iz reda, i svaki je stražar mogao odmah pucati. Ako pogodi, dobije tri dana dopusta, 20 maraka i znatnu količinu cigareta.

Svi stražari naninaše, ali nijedan ne odapnu. Već je bio prvi kolac zabijen u mekanu zemlju, kad "kulturtreger" kao bezuman zariče: "Natrag svinjo, ili ću te smjesta ustrijeliti!" Nasrne zatim prema križu i podigne nogu na udarac. Tada istupi mladi kažnjenik i odlučno reče: "NE DOZVOLJAVAM, DA NETKO U MOM PRISUSTVU OSKVRNE KRIŽ!" Stražaru zataji jezik. "Gospodine komandante", obrati se starješini, "to je očita pobuna". U tišini, koja je nastala, mladić još

jednom jasno ponovi: "JA SAM KRŠĆANIN I NE DAM OSKVRNUTI KRIŽ!" Stražar je lamatao svojom puškom, naslonio je na lice, nanišanio, pa opet odložio i pri tom rikao kao bjesomučan.

Čit-av dan radilo se šutke. Stražari nisu gonili kao inače - bilo je sve tiho. Za podnevnog počinka pozva komandant "buntovnika". Zapiše njegovo ime i broj, a onda upita:"Što ste po zanimanju?" - "Student teologije!" Komandant slegne ramenima i zašuti. A onda reče:"Ja moram podnijeti prijavu, a vi znate, da se pobuna kažnjava smrću. Žalim vas, što radi takve gluposti morate umrijeti. Odstup!"

Navečer je odveden zapovjedniku logora. Svi su svećenici molili za njega. Pa i molitve za umiruće. Kad je zadnja molitva utihnula, otvore se vrata barake, i - pojavi se klerik sjajući od smijeha.

"Ti - živ? Što se dogodilo?" Sto pitanja zapljušti na klerika. "Ah, ništa, Zapovjednik me sve ispitao. Onda je izbacio "kulturtre-



gera" i mi smo ostali sami. Ja sam ga onda osvjedočio, da mi kršćani moramo braniti križ do smrti. Slušao je i na koncu rekao: "Da mi se to više ne dogodi! Razumijete li? A sutra potražite još dva čovjeka i podjite onamo sa stražarom. Križ se mora popraviti!"

Taj križ stoji obnovljen još i danas na starom mjestu. Već je 18 godina preživio "tisućgodišnji rajh".

Pobjeda križa - pobjeda Raspetoga! /Iz knjige Christus in Dachau/.

Oprostite, dragi vjernici, ako sam možda bio dosada iznoseći ovaj primjer kršćanskog herojstva iz vremena prošlog rata. Htio sam sve reći o tom dogadjaju, jer sam uvjeren, da ovako svijetao primjer više govori od bezbroj najbiranijih riječi. Htio sam naglasiti, kako nas Gospodin katkada stavlja pred odluke, koje nam potresaju dušom u največoj dubini. Tada zauzimamo stav, odredjen našim općim držanjem prema Bogu. Najvrijedniji je stav bezuvjetno predanje Bogu.

Onda On preuzima našu odgovornost, kako je to u činio i u slučaju ovog mladog klerika, velikog prijatelja Njegova križa.

Nitko ne mrzi križ kao znak - mrze ga kao propovjedaonicu. Rječito govori, a da ni jedne riječi ne izgovara. Govori o najvećoj ljubavi Boga-Čovjeka prema čovjeku i o obavezama čovjeka prema Bogu. Odatle proizlazi mržnja, jer taj govor križa budi savjest prolaznika, koji ih uvjerava, da na ljubav treba odgovoriti ljubavlju, a to znači preudesiti život i uskladiti ga sa zakonima - križa.

Kad se ne prizna, da je Onaj, koji je na križu visio bio Bog, onda se bogom proglašuje trbuh. A takvih je "svršetak propast", kako nas uvjerava sv. Pavao u današnjoj poslanici.

Bog - Čovjek je jednom visio na križu kao žrtva za naše krivnje i odonda je križ postao sveti znak na čiju obranu moramo uvijek ustati, jer čujte riječi sa ove posljednje Kristove propovjedaonice: "NE BOJTE SE ONIH, KOJI UBIJAJU TIJELO, I POTOM NE MOGU NIŠTA VIŠE UČINITI ... BOJTE SE ONOGA, KOJI, POŠTO UBIJE, IMA VLAST BACITI U PAKAO". /Luk. 12,4/. Amen.

Posljednja nedjelja po Duhovima

REVIDIRAJMO KALENDAR

U sloju kremena, koji se nalazi ispod velike naslage željezne rudače u jednom rudniku u ONTARIJU /Kanada/, otkrili su fosilizirane alge, gljivice i neke druge, nekada žive organizme. Dva profesora Wisconsinskog univerziteta smatraju, da se prvi život pojavio na zemlji otprilike prije 3 milijarde i 500 milijuna godina.

Mogućnost propasti svijeta i prestanka svakog života zaokuplja fantaziju čovječanstva od najranijih početaka. Mnogi astronomi i biolozi postavili su mnogobrojne hipoteze, koje su veoma često jedna drugoj proturječne. Mogućnost, da dodje do propasti svijeta uopće, iz perspektive moderne nauke, veoma je mala, osim ako je jednoga dana ne izazovu sami ljudi. "Za-



liha goriva", koju nam daje sunce, dovoljna je za najmanje 10 milijardi godina. Poslije ovog vremenskog razdoblja, koje nam se čini upravo neshvatljivo dugo, možda će se sunce ohladiti i konačno ugasiti, kako se to već dogodilo nebrojenim drugim zvijezdama. Tada bi se na cijeloj zemljinoj kugli stvorila debela naslaga leda, pod kojom bi zamro svaki život.

Tako to tvrde neki današnji učenjaci.

Medjutim, za nas nije važno, kada je nastao prvi život, niti je to itko kadar točno utvrditi, kako se to vidi i iz strahovite razlike u brojevima godina, koje nam serviraju razni učenjaci. Do danas nije nikome uspjelo, da laboratorijski mrtvu materiju pretvori u živu. Zato je za nas važno, k a k o se to prvi puta dogodilo. I ne nalazimo drugog izlaza, već da to oživljavanje prepustimo prvom Pokretaču, kojega nitko drugi nije pokrenuo - Bogu.

Isto tako za nas nisu važne prognoze o

svršetku svijeta i života. Mi možemo saslušati učenjake i možda su njihova predvidjanja točna. Ali to je tako samo dotle, dok se pred njih ne postavi Božja svemogućnost, koja u svako vrijeme može direktnim zahvatom proizvesti ono, što je najavešteno u današnjem evandjelju. On svakog momenta može na svemirsku autostradu postaviti stop-znak i reći "dosta je" svakom živom Biću.

Bivši ministar vanjskih poslova Kanade LESTER PEARSON, govoreći u parlamentarnoj debati o obrani, rekao je, da Istok i Zapad nagomilavaju atomske bombe, ma da raspolažu snagom nuklearnog oružja, većom nego što bi bilo dovoljno, da se učini kraj života na našoj planeti.

Ljudi, dakle, mogu uništiti svaki život na zemlji. Pogotovo to može onaj, koji je tu snagu postavio u atom. I Bog može prepustiti slobodnome čovjeku, da bude drugotni uzrok svršetka svijeta, da u svojoj ludosti dokonča svaki život.



Najnovije statistike su pokazale, da je snaga svih potresa u jednoj godini jača od snage, koju mogu razviti 4,000.000 atomskih bombi. Zar se Bog ne može i ovime poslužiti, da učini svršetak svemu?

Svršetak će svakako jednom doći čitavom svijetu kolektivno, kao što svakome čovjeku dolazi pojedinačno. To je Kristova riječ. A On je za nju rekao: "NEBO ĆE I ZEMLJA PROĆI, ALI NEĆE PROĆI MOJE RIJEČI".

Ali taj svršetak nije za nas toliko značajno ono, što iza njega dolazi. Taj svršetak ne znači nirvanu i ništavilo. Taj svršetak života u vremenu predstavlja i početak života u vječnosti, koji može biti dvostruk. I zato je važan onaj čas, kada će se iza katastrofe svijeta "POKAZATI ZNAK SINA ČOVJEČJEGA NA NEBU" i sva će plemena vidjeti kako "DOLAZI S VELIKOM MOĆI I SLAVOM".

Posjetit će nas tada Krist po drugi put i taj dolazak neće imati karakter posjeta jednog državnika prijateljskoj zemlji. Pojavit će se me-

dju nama kao triumfator, kao vrhovni sudac svojih podložnika. Jednom se je Njemu sudilo, a sada će suditi On. Jednom je nad njim izrečena osuda: "Adcrucem ibis - ići ćeš na križ", a sada će on izricati: "Odlazite prokleti!" Jednom je On došao da trpi, jer je to Providnost htjela, a sada će mnogi trpjeti, jer su to sami htjeli.

Pojavit će se tada medju nama kao Sudac i provest će reviziju svih ljudskih sudova, koji su izrečeni od početka svijeta. Pojavit će se kao p r a v e d n i Sudac i zadovoljit će povrijedjeno pravo, jer On kao vrhovna Ingeligencija i utjelovljena Pravda ne može pogriješiti.

Sudska je atmosfera uvijek neugodna, pa makar mi bili u sudskoj dvorani kao obični promatrači. A ako je netko nekada sjedio na optuženičkoj klupi, onda ga ne treba u to mnogo uvjeravati, pa osjećao se on krivim ili pravim, jer se katkada pojave i krivi svjedoci, koji dovode u bludnju i same suce. Medjutim, kod o-



vog posljednjeg suda "pravednici će sjati kao sunce", jer nema opasnosti krivog svjedočanstva: Sudac je ujedno i jedini svjedok svega našeg djelovanja.

Nedavno je u gradu Ceseni, u tamošnjoj stručnoj školi, bila za vrijeme sata talijanskog jezika pozvana pred katedru šesnaestogodišnja djevojka RAFFAELLA CROCIATI. Kad joj je nastavnica postavila pitanje, pala je na pod. Pozvan je hitno liječnik, koji je ustanovio smrt od jake emocije Valjda se osjećala nepripravnom i strah je prouzročio smrt.

Bio je to strah pred pitanjima čovjeka, strah pred lošom ocjenom, koja se da mjenjati. Jednom će pitanja postavljati Bog i poslije njegove presude, koja je konačna, nema priziva, jer apelacioni sud ne postoji. U nama počiva nagon za održanjem života, grčevito se borimo protiv smrti, kojoj ne možemo umaći. Mi bi htjeli svoj život produžiti kroz čitavu vječnost. To produženje je i stvarnost: za dušu odmah nakon smrti tijela, a za tijelo nakon uskrsnuća na koncu svijeta. Ali

pravi smisao života jest život u s r e t n o j vječnosti, a za to postoji uvjet: DOĆI PRIPRAVAN NA ONAJ KONAČNI ISPIT.

Budući da taj datum konačnog ispita nije izvješen na nijednoj oglasnoj ploči, razboritost nam nameće opreznost i neprestano pripravno stanje.

Ured belgijskih zračnih linija u New Yorku našao se u vrlo neugodnoj situaciji zbog vlastite kalendarske griješke:

Priličan je broj američkih putnika predbilježio putovanje avionom 31. septembra. Bili su zavedeni reklamnim kalendarom tog ureda, koji je tiskan na pet jezika. Ali u SEPTEMBRU NEMA TRIDESET PRVOGA DANA.

Revidirajmo naš životni kalendar i kontrolirajmo, da možda nismo uslijed iluzija svoje konačno putovanje predbilježili za 31. septembar. Znajmo, da u našem životnom septembru trideset i prvi dan ne postoji, te da će poziv za



polazak doći možda mnogo prije nego smo mislili. A u stanju, u kakvom smo se toga časa našli, zavisit će i konačna presuda na svršetku svijeta. Amen.

Krist Kralj

TAJNA ČEŽNJA

Nedavno, jednog jutra, zajedno sa ostalim radnicima avionske tvornice u Kaliforniji, bacio je u automat svoju radnu kartu i mladji čvrst čovjek, neki novajlija za većinu radnika. Ubrzo se medjutim saznalo, da je to bivši rumunjski kralj Mihajlo - onaj, koji je sjeo na prijestolje, kad mu je otac, kralj Karol, morao napustiti zemlju... Odonda je prošlo mnogo godina. Rumunjska je danas republika, kralj Karol je umro u izgnanstvu, a njegov sin dospio u tvorničke radnike.

Sudbina je to Faruka, Petra i ostalih monarha, koji su morali napustiti kraljevski dvor i kraljevinu, te negdje u emigraciji živjeti od uspomena....

Za ovaj novi svijet kraljevski naslo-



vi zvuče nekako čudno...

Ipak, naša Crkva danas slavi jedan mladi kraljevski blagdan - blagdan Krista Kralja. Možda je neprikladan za nečije pojmove, jer mu naslov nije suvremen. Crkva, medjutim, i u danima republika govori o svome Kralju, koji je još uvijek tu, svome Bogu daje ovaj stari naslov. Zar ne, čudno?!

Ma kako ovo bilo čudno ova je svetkovina osvojila srca vjernika kao i stari, časni blagdani. Ona je dirnula u tajne strune kršćanske duše i postala izraz religiozne zbilje, religioznih potreba, te prave i duboke ljubavi prema našemu Gospodinu Isusu, koji se u tajni ovoga blagdana slavi kao kralj srdaca.

Ne želim se upuštati u jeftini optimizam, ali sam siguran, da Kralj i danas mirno hoda preko valova svjetske povijesti, kako je nekoć hodao preko visokih valova Genezaretskog jezera; da On i danas ima odgovor na mucajuća pi-

tanja filozofije, kao i na pitanja svakog ljudskog srca da On i danas mirno i prebujalom snagom korača kroz nevolje, ratove i seobe naroda 20. stoljeća. I najdublje sam proniknut pouzdanjem, da će On iz ruševina naših dana sagraditi novu katedralu, u kojoj će čovjek opet naći domovinu, jasnoću i ljubav. Uvjeren sam, da to samo On i jedini On može učiniti, te da će budućnost pripadati Kristu.

U okružnici, kojom je uveden ovaj blagdan, kaže se medju ostalim, da je Krist Kralj ne samo time, što je savršen i što nadmašuje svako stvorenje, nego je uistinu Kralj, koji ima svaku pravu vlast. U tom smislu On je Kralj nad ljudskim razumom, jer je On istina, kojoj ljudi služe; On je Kralj nad voljom ljudi, jer je tu volju podložio unutarnjim vodstvom; On je putem ljubavi kralj nad svim srcima, nad svim stvorovima, i sve je podložno njegovoj vladavini. To doduše ni je kraljevstvo od ovoga svijeta; On ne ugrožava zemaljsku vlast u njenom području, ali je sva svjetska sila podložna njegovoj vlasti i njegovu



sudu.

Slutim kako mnogi moji slušaoci sada misle, da sam sanjar, da sam izgubio tlo pod nogama, i nehotice ih obuzimlje hladna sumnja i zabrinutost: Pa na kojoj planeti žive ti teolozi, koji su suradjivali na papinoj enciklici o blagdanu Krista kralja? Na kojoj zvijezdi stoluje taj papa, kad se usudjuje takav manifest proglasiti našemu svijetu? Čita li on novine i pozna li život današnjeg čovjeka? Ovome svijetu trebalo bi napisati encikliku o tehnici, koja je, kako neki misle, već davno aktuelna. Trebalo bi govoriti o kraljevstvu čelika, benzina i raketa. Ali Kristovo Kraljevstvo? Govoriti o Njegovoj vlasti nad čitavim svijetom znači samo priznati, da se čitav svijet buni protiv toga kraljevstva, te da je ovaj Krist Kralj najnestvarniji od svih kraljeva, najzapušteniji od svih zapuštenih, najnemoćniji od svih nemoćnih okrunjenih glava. A zar se i mi kršćani ne bunimo protiv Krista, protiv Njegova kraljevstva? Ne znači li svaki grijeh pobunu i ustanak protiv njegove kraljevske volje.

Ali, slušaoci, ipak ne izgleda, da je onaj papa, koji je proglasio ovo kraljevstvo, neki sanjar, svijetu sasvim tudj. Kao mladi svećenik on je stajao na crkvenim vratima, kad su ih buntovnici htjeli razbiti; on je vodio prvu ekspediciju na vrhunac Monte Rosa; kao nuncij spustio se u rovove ugljenokopa u Gornjoj Šleskoj; kao milanski nadbiskup osjećao je oko sebe žarki dah modernog velegrada i osjetio sve njegove miazme i svu propalost; kao papa stupio je u dodir sa svim vlastima i mogućnicima zemlje. On nije bio nikakav čudak, nikakav Dalaj-Lama, koji se zatvorio u najskrovitije odaje sredovječnog grada, da ondje nesmetano sanjari. Možemo biti uvjereni, da se u Vatikanu zna, gdje ljude tišti cipela, koji grčevi savijaju zemlju, koji je grozničavi deliriji muče. I ne samo to: ondje po znaju sve lijekove protiv tih bolesti, - znadu sve to mnogo bolje, nego koji nastrani učenjak ili ludi filozof.

Ovaj jedini lijek zove se uvijek i opetovano: Krist. Nema drugog sredstva za poboljšanje svijeta, nego da ljudi, moćni i nemoćni, mali i tako zvani veliki, priznaju Kristovu vladavinu; da u njihovu djelovanju ne odlučuje samo privreda, industrija i moć, i ko zna kakve druge pohlepe i poroci - nego gorska besjeda.



Ne izgleda li, da ova spoznaja sve više krči put? Ne dogadja li se, da tu i tamo nekoga obuzme tajna čežnja za Kristom?

Kad u jednoj srednjoj školi mladi ljudi izjavljuju: "Htio bih konačno znati, ima li Bog i da li život ima neki smisao!" - onda je svakako strašno ovo vjersko neznanje, ali je ujedno i utješno, kad u toj mladeži izbija glad za istinom. A taj glad konačno ipak znači Onoga, koji je o sebi rekao: Ja sam Istina! Svaki svećenik mogao bi navesti slučajeve, kako ljudi, koji su još jučer i prekjučer odbacivali kršćanstvo kao neku priču za djecu, i za koje je Krist bio samo neki stari Židov, - odjednom svom snagom osjećaju, da je Krist jedini put Bogu, ali i jedini put vlastitoj sreći, put miru u vlastitom srcu i u svi-

jetu.

I u ovo naše vrijeme svetkovina Krista Kralja ima svoje pravo mjesto; tim više, što se ne radi o kralju, koji je do jučer u oholosti i raskoši dvora bio uvjeren, da je Bog na zemlji, a danas živi negdje u emigraciji od tudje milosti ili kao tvornički radnik od rada svojih ruku. Ova svetkovina i danas ima svoje pravo mjesto, jer je njezin smisao konačno i pravo rješenje teških problema ovog našeg doba. Amen.



Svi sveti

## "DAN BORACA"

Veliki majstor "lieda" JOHANNES BRAHMS već u mladim danima bio je opsjednut nekom unutrašnjom melankolijom i sva su njegova muzička ostvarenja nosila pečat tuge i sjete.

- Tako to ne ide, prijatelju moj - reče mu jednoga dana nakladnik. - Vaš stil nikada se neće svidjeti: publika želi čuti življu, veseliju glazbu. Poslušajte moj savjet i potražite nov način izražavanja.

Nekoliko dana kasnije mladi muzičar pruži mu sav sretan posljednji plod svoje inspiracije.

- Pokušao sam, da budem što veseliji - reče on uvjereno. - Nadam se, da ćete sada biti

zadovoljni.

Nakladnik otvori nestrpljivo partituru, a zatim se sav očajan uhvati za glavu. Novi "lied" Johannesa Brahmsa počinjao je riječima: "VESELO SILAZIM U GROB".

Danas je DAN BORACA naše Crkve, kada ona kolektivno odaje počast svima svojima velikanima duha: svojim registriranim kao i neznanim junacima, koji su, za razliku od ostalih smrtnika, veselo sišli u grob.

Veselo silaziti u grob, ili bolje: veselo isčekivati taj skori silazak! Ne pomišlja li čovjek pri ovakvoj tvrdnji na fanatizam ili na kontradikciju u terminima. VESELJE i Grob! - dva mimoilazna pojma, jer nad grobovima se ne vidja smijeh, i pri smjehu se ne pomišlja na grob! Ipak: ako ne smijemo isključiti mogućnost veselog polaska u smrt za ideale domovinske ljubavi i slobode, - ne smijemo isključiti mogućnost prolaska kroz portal vječnosti, koji vodi u Život, jer taj vječni život ne poznaje smrti.



Čvrsto uvjerenje o istini vječnog života stvorilo je bratski odnos izmedju veselja i smrti; jasno, uvjerenje, koje je neprestano praćeno praktičnim prihvaćanjem smjernica, koje je Krist dao svijetu u jedinstvenom govoru na gori. U govoru, gdje je žalosnima obećao utjehu; onima, koji gladuju pravde - zadovoljštinu, milosrdnima - milosrdje, čistima - gledanje Boga, mirotvorcima - posinovljenje, progonjenima - kraljevstvo pravde i smirenja.

Misao i uvjerenje, da će se sva ta obećanja dana od Onoga, koji ne pozna laži, jednom realizirati, učinila je, da su najbolji sinovi Crkve s veseljem silazili u grob.

SHAKESPEARE je bio autor, koji se u svojim djelima služio najbogatijim riječnikom: upotrebljavao je 35.000 različitih riječi. Slijede CERVANTES sa 25.000 i DANTE sa 13.000 riječi. Najoskudnijim riječnikom od klasičnih pisaca navodno se služio MOLIERE, koji je upotrebljavao svega 1000 riječi.

Jedno pleme u Patagoniji služi se najlakšim jezikom na svijetu. Njega sačinjava tek stotinjak riječi, a gramatičkih pravila uopće nema.

Teško je reći sa koliko se riječi služio Krist pri svome naučavanju, ali je sigurno, da je služeći se samo sa 59 riječi izrekao, prema općem priznanju, jedan od najljepših govora u povijesti retorike, kada je promulgirao svoja BLAŽENSTVA.

Posjedovati obilje riječi važno je za jednog literata, i možda se prema tome cijeni vrijednost njegovog književnog djela.

Ali: nisu uvijek potrebne mnoge riječi, da se izraze velike misli. Veliki duhovi s malo riječi mnogo kažu. U početku stvaranja Stvoritelju svijeta bila je potrebna samo jedna riječ "FIAT" - "neka bude" i svijet je po Božjem planu bio realiziran. Niti ta mala riječ nije bila potrebna - dostatan je bio jedan čin božanske vo-



lje za ovu velebnu umjetninu svijeta.

Iako se je Krist poslužio samo sa 59 riječi u svome govoru na gori, dao je čovječanstvu najzdraviju i jedino ispravnu životnu filozofiju: to je filozofija žrtve, filozofija svladavanja, odricanja i samoprijegora. Blaženima je proglasio sve one, koji imaju smisla za ovaj, istina, ne laki posao, a on zahtjeva mnogo dobre volje i milosti Božje, koja našu dobru volju uvijek prati. Blaženima ih je proglasio već unaprijed, jer ovaj neugodni put sigurno vodi u kuću, koja ima mnogo stanova.

Ovaj put, ako ga prihvatimo, već ovdje počinje preobražavati onaj naš niži "ja", kojeg nosimo u sebi. Svaka naša žrtva jest udarac vlastitog dlijeta po neizradjenoj masi vlastite ličnosti i mnogo takvih udaraca stvorit će od nas umjetninu dostojnu da bude postavljena bilo gdje, umjetninu, koja će časno zauzeti svoje mjesto u vječnim prostorima Božjeg prebivališta.

Potrebno nam je naše vlastito preobraže-

nje.

Svako jutro pred milijunima zrcala,već stoljećima, milijuni žena otpočinju jedan tajanstveni ritual: sa bijelim, crnim, crvenim bojama - one se preobražavaju.

U 1957. godini Francuskinje su potrošile 17 milijardi za uljepšavajuće proizvode.Amerikanke 100 milijardi. To je jedina institucija, koja ne trpi od kriza, jer je osnovana na jednoj opsesiji. Pojmu ljepote pridružuje se uvijek i pojam mladosti. Ravnajući se prema tome, industrija kozmetičkih preparata razvila se do gigantskih razmjera. Da bi se stvorio dojam vječne mladosti, razne kreme dobivaju ovakva imena: "Lice andjela", "Vatreni žar", "Gutljaj mladosti" itd.

Ukoliko svrha svega ovoga posla nije zla, onda nitko nema ništa protiv toga, jer u svima nama živi, više ili manje skrivena,težnja, da budemo ljepši i draži. Upravo zato padaju teške milijarde: pokušavaju se izravnati bore što



ih godine sa sobom nose, licu dati življi ten, a sijedoj kosi mladenački sjaj. Želimo sačuvati svježinu mladih dana - pokušavamo se preobraziti.Ali: maska s našeg lica jednog dana mora pasti, jer nitko nije kadar da zaustavi vrijeme, koje polako izjeda mladost, ljepotu i svježinu.

Treba se dakle naučiti pravoj mudrosti od junaka Crkve čiju uspomenu danas slavimo.Svoje preobraženje treba otpočeti iznutra. Sav taj posao može se svesti na poziv: "Pripravite put Gospodnji, poravnajte njegove staze. Svaka dolina neka se ispuni, i neka se slegne svaka gora i brijeg. Neka se ispravi što je krivo, i hrapavi putevi neka postanu glatki. I svi će ljudi vidjeti spas Božji". /izai. 40, 3, 5,/

Poravnati, dakle, bore našega duha. Molitvom, žrtvom i Božjom milošću izgladiti sve ono što je hrapavo, duhovnom bljedilu dati življi ten, da jače otskoči lik Kristov u nama - to je onaj rad "iznutra" čiji plodovi imaju vječnu vrijednost. To je ona krema, istina, bez mirisa,koja formira iz nas "lice andjela". To je ruž, ko-

ji našem duhovnom organizmu daje "vatreni žar" proizveden ljubavlju prema Bogu i Božjem. To je ne samo "gutljaj mladosti" već čitava mladost, vječna mladost, koja ne pozna kraja. To je i ostvarenje, ako BLAŽENSTVA Kristova žive u nama.

Braćo! Molim, da me shvatite! Ne želim Vas poslati niti u pustinju niti u samostan. Ostanite samo na svome mjestu. Odatle primite na svoja ledja kamene ploče Božjih zapovijedi. Istina, težak je to teret, ali predano primljen brzo isčezava. Ostanite samo na svome mjestu i neka na tim mjestima, pa ne znam koja i gdje bila - u Vama žive Kristova blaženstva.

U svako doba ostaje na snazi Kristov poziv: Budite savršeni! Sve do danas nisu te riječi izgubile svoj zapovijedni karakter, pa makar ovo naše doba nosi na sebi karakteristične crte općeg progresa. Progresivan je samo onaj, koji je teoretski i praktični sljedbenik najdublje i najkorisnije životne filozofije izražene sa 59 riječi u Kristovom govoru na gori.



Pred kratko vrijeme bio je upitan od jednog novinara filmski režiser i glumac VITTORIO DE SICA:

- Koja je Vaša najveća želja?

- Učiniti nešto dobro u životu... nešto vrijedno što ostaje zauvijek.

Braćo! Neznam, koja se misao krije pod ovim izrazima, ali, ja bih im htio dati punu i pravu vrijednost: Učinimo ne samo nešto, već mnogo dobra u životu, mnogo toga što će zbilja ostati vrijedno zauvijek.

Zar vas nakon ovog razlaganja moram uvjeravati, da ćemo tada zaista Veseli sići u grob i poslije toga "vidjeti spas Božji" pridruživši se konačno i zauvijek našoj svetoj Braći. Amen.

Dušni dan

## NAŠ FINALE

Svake nam godine neugodni novembar oduzme ukras naših vrtova, parkova i šuma. I kao da je kivan na zelenilo, koje daje mnogo čara ovom, inače, tužnom svijetu, bez milosrdja malja listove stabala u žuto, da ih odmah zatim sruši dolje i stavi pod noge pješacima, koji danas idu na groblje. Sablasno u novembru strše grane stabala i mjesto zelenog lista i ploda ovija ih siva magla čineći ih još tužnijima.

Kao da je u novembru sve stilizirano. Zajedno sa požutjelim listovima kestenova, koji tužno padaju pred žive prolaznike i govore im uvjerljivo o skorom svršetku svakog života; zajedno sa sivinom dana obučenih u melankoliju, donosi nam svake godine taj sjetni mjesec jedan sjetni dan, koji je kadar, da puno boli po-



hrani u svakom osjetnom srcu. Dan je to m r t v i h, dan uspomene na one, čiji gubitak ne možemo prežaliti.

I kao što nam svaki važniji datum nosi sa sobom posebne osjećaje i nameće posebne dužnosti, tako je i ovaj donio osjećaj bola i svijest dužnosti da - p o m o g n e m o!

Teško je tu u gradu doživjeti pravi dojam Dušnog dana. Tek na Mirogoju gore osjetimo dah prolaznosti. Dok dole život teče dalje svojim vrtoglavim tempom, tek tu i tamo prolaznici nose vijence i bijele krizanteme u ruci, koje nas podsjećaju na grob. Treba poći na selo, gdje čitavu noć tužno jecaju zvona za mrtvim stanovnicima ispod bijelih ploča, i mute san onih koji će poći na ranu misu.

U maloj seoskoj crkvi u svakoj ruci izgara voštanica za spokoj duša, i od njihovog dima tek se nazrijeva svećenik u crnoj odori na oltaru. Ali zato se bolje čuje turobni glas sta-

rog svećenika, koji dirljivim koralom misne prefacije pokušava utješiti vjernike, na čijim se očima spremila suza da kane: "PREMDA NAS ŽALOSTI UDES UMIRANJA, IPAK NAS TJEŠI OBEĆANJE BUDUĆEG USKRSNUĆA. JER TVOJIM SE VJERNICIMA, GOSPODINE, ŽIVOT MIJENJA, A NE ODUZIMLJE, I KAD SE RAZORI KUĆA OVOG ZEMALJSKOG BORAVKA, PRIPRAVLJA SE VJEČNI STAN NA NEBESIMA".

To je najrječitija propovijed o sudbini naših pokojnika, kojima se život nipošto nije oduzeo već samo promjenio, da se u mjestu čišćenja spreme za onaj divni finale, koji je ujedno i početak jedinstvenog života bez križa.

I mi se ne srdimo zbog ustanovljenja ovog mjesta muka, koje su prolazne, jer i ljudi, koji imaju mnogo manje smisla za pravdu, tako postupaju, kada kažnjavaju zločine i pobunu protiv volje zakonodavca. Mi nipošto čistilište ne možemo nazvati mjestom, gdje bi Bog "ispoljavao svoje sadističke pasije" mučeći te bijedne duše. Štaviše, to je mjesto, gdje se očito manife-



stira neizmjerna ljubav Boga prema čovjeku, jer prije nego dodjemo k njemu, u mjesto savršene čistoće i svetosti, treba zadovoljiti njegovoj pravdi: učiniti pokoru za prestupke i osloboditi se i malih krivnja. Ljubav je, dakle, Božja pronašla ovaj način trpljenja, kako bi se duše naših pokojnika pripravile za "vječni stan na nebesima".

Kao da im je ovo htio reći svećenik svojom pjesmom, a oni uvjereni u istinitost ovih tvrdnja zaore turobno svoj "Dies irae":

U dan onaj, u dan gnjeva
Ognjem svijet će sav da sjeva:
Sa Šibilom David pjeva
..................................

I nizali su redom dirljive verse misne sekvence, a onda pošli k tužnom, najtužnijem dijelu obreda Dušnog dana: odriješenje na groblju u čijoj se sredini nalazi crkva.

Zora još nije prispjela, da osvijetli dan

mrtvih. Kao da je zakasnila jutros, jer je taj dan po sebi tužan i ne želi oduzeti njegov karakter. Na bijelim kamenim pločama grobova u crninu zavijene osobe mješaju suze sa blagoslovljenom vodom. Isprekidani jecaj stotina ljudi pretvorio se u svečani "Requiem". Dobro srce starca svećenika hoće da i ovdje, kao dobar pastir, nadje ublaženje za ranjene duše, pa im otpjeva drugu molitvu crkve: "JA SAM USKRSNUĆE I ŽIVOT, KOJI VJERUJE U ME, ŽIVJET ĆE, AKO I UMRE, I NI JEDAN, KOJI ŽIVI I VJERUJE U MENE, NEĆE UMRIJETI DOVIJEKA".

Slušala te riječi starca svećenika petogodišnja djevojčica sa strane, kojoj je pred mjesec dana umrla mama i ostavila je samu."Dakle, i moja mama živi, jer je vjerovala u dragoga Boga i mene učila moliti". Ova ju je misao ponovno učinila sretnom. Bila je uvjerena, da nije više siroče, jer je mama samo za kratko vrijeme otputovala i oni će se opet naći.

Prisutni su je gledali sa strane. Iz svog malog cekerića izvadila je nešto. Bilo je



to malo janje od čokolade umotano u staniol. Postavila ga je na grob. Bio je to njezin dar preminuloj mami.

O zlatna, nevina dječja dušo! Nisi ni slutila, kako se velika misao krije u tvom daru mami na ovaj dan mrtvih: Krist, Janje Božje na grobu naših pokojnika! Patnički Krist tješi patničke duše!

Ali što se to tamo zbiva izvan groblja?! Na jednoj njivi kamenjem dalmatinskog krša ogradjen prostor, a nad njim dvije suhe borove grane u obliku križa. To je grob stranca,mladog vojnika, koji je za prošlog rata život ostavio u tudjini. Majka mu jutros takodjer negdje tamo daleko upalila svijeću i u očaju tražila grob poginulog sina. Nije ga našla. Slomljena je pala pred veliki križ usred groblja i u zemlju zadjela svijeću. Oh, da je samo tu, pa makar ga zemlja krila!

Utješi se, tudjinko majko! U ovoj župi

ima dobre djece! Eno ih mnogo jutros nad grobnim humkom tvoga čeda! Eno ih tamo na njivi izvan groblja i brojnim svijećama krase njegov grob, svježim cvijećem kite grobni mu humak. Tudjinko majko, ne plači više kod velikog križa, tog mučnog simbola neznanih grobova, jer ta djeca poznaju majčinsku ljubav, iako ne poznaju tebe.

Polako je svitala zora Dušnog dana. Donijela je ne samo svijetlo oku, - donijela je svijetlo duhu prisutnih, koji su spoznali, da se život njihovih pokojnika samo promjenio, a ne oduzeo, da se samo razorila kuća ovog boravka, kako bi im se preko muka čistilišta pripravio vječni stan na nebesima.

I mi ćemo sada pred crnim odrom na sredini crkve moliti: Izbavi me, Gospodine, od smrti vječne...

Molite djeco s crkvom: Izbavi, Gospodine, iz čistilišnih muka roditelje moje!

Molite, roditelji, s crkvom: Izbavi, Gos-



podine, iz čistilišnih muka djecu moju!

Molite svi: Daj, Gospodine, pokojnicima našim što prije mjesto mira i svjetlosti! Neka ih u raj odvedu andjeli! Neka ih na dolasku prime mučenici! Neka ih još danas odvedu u sveti grad Jeruzalem!

Neka molitva danas zatomi našu bol, jer je patnički Krist uvijek spreman, da utješi patničke duše.

Pravo je imala djevojčica, kada je postavila janje na grob preminule majke... Amen!

Papin dan

## OTAC SVIJETA

Nakon što se ugasilo jedno veliko svijetlo, koje je bilo putokaz čitavom čovječanstvu, u osobi Pija XII, - pojavio se na vrhuncu svijeta novi svjetionik u osobi Ivana XXIII.Pape umiru, ali ne umire papinstvo: Petar se opet povratio i zauzeo svoje mjesto na komandnom mostu crkve, jer mu je Krist prorekao vječnost u njegovim nasljednicima, jer je on jedina istina koja se ne gasi, jer je on Božji pečat na ljudskim putevima. Uz njega su prolazili vjekovi i nestalo ih je, a on je još uvijek tu, na svojoj vječnoj pećini.

Kardinali, njih 51 na broju, nakon smrti Pija XII, ušli su u konklave, da pod vodstvom Duha Svetoga izaberu novog Oca svijeta,novog nosioca primata, kojeg je Krist predao Pe-



tru i njegovim nasljednicima.

Čitavi svijet je sa neobičnim interesom iščekivao rezultat konklava, dok se nije 28. listopada 1958. u 17,07 sati pokazao, nakon jedanaestoga glasanja, bijeli dim iznad sikstinske kapele. Bio je to toliko očekivani znak izbora novog pape.

Još dan prije, milijuni ljudi govorili su o kardinalima kao ljudima, svakako uglednima i pobožnima, ali kao o ljudima sa svim ljudskim osobinama. Medjutim, bio je dovoljan bijeli dim, da se jedan od njih, bilo koji, pojavi kao nešto posve drugo: kao utjelovljenje vjere i poniznosti, kao neosporivi tumač životnog shvaćanja, uz koje pristaje pola milijarde ljudi, kao onaj, u koga s poštovanjem gleda cijelo čovječanstvo i smatra ga čvrstom točkom svijeta.

Još sat ranije bio je kolegij kardinala najviši organ crkve, ali od 17,07 sati onog značajnog dana neopisiva odgovornost počiva na le-

djima jednog čovjeka. Jedan, koji je bio njihov brat, postao je najednom njihov otac i otac cijelog svijeta.

Već u subotu, uoči Krista Kralja, kad su kardinali unišli u konklave, pojavio se talijanski "Il Giorno" sa velikim naslovom: "Roncalli, Valeri, Agagianian sono i piu probabili". Predvidjanje se obistinilo, Roncalli je izabran za papu, jedan od kardinala je izišao iz konklava kao nešto posve drugo.

Ivan XXIII rodjen je u malom seocu Sotto il Monte 25.XI 1881. Kroz mnogo godina bio je profesor, diplomat i duhovni pastir. Izišao je iz skromne seljačke obitelji kao treći izmedju trinaestero djece, a prvi medju sinovima. Rano je upoznao siromaštvo. Školu je polazio u Celanu pješačeći svakodnevno tri sata sa komadom kruha u torbi.

Iza toga stupio je u sjemenište u Bergamu, a godine 1900. dobio je stipendiju za pa-



pinsko sjemenište u Rimu. Čim je završio teologiju postade tajnikom biskupa u Bergamu. To je bio odličan susret za kulturni i moralni odgoj mladoga Roncallia. Biskup Radini-Tedeschi bio je jedan od najvećih likova katoličkog socijalnog pokreta. Dok je od svog poglavara učio poznavati ljude i suvremene pojave u svijetu, proučavao je život i rad velikog nadbiskupa sv. Karla Boromejskog. Istodobno je bio revan i sjajan profesor biskupskog sjemeništa. Biskupova smrt i prvi svjetski rat prekinuli su taj živahan rad - unovačen, postade vojni kapelan. Upoznao je tada bijedu i strahotu rata. Vrativši se u Bergamo odmah osniva "Studentski dom" - prvi u Italiji. Godine 1921. pozvan je u Rim, da reorganizira sudjelovanje laika u misijskom radu. Godine 1925. Pijo XI šalje ga u Bugarsku kao delegata, a 1935. odlazi iz Sofije u Carigrad i tu ostaje do prosinca 1944., kad je unaprijedjen za nuncija i premješten u Pariz, gdje je stekao prijateljske veze sa najistaknutijim predstavnicima francuskog političkog života. Nekoliko tjedana iza kako je postao kardinalom, u ožujku 1953., polazi u Veneciju kao

patrijarh.

Postavši mletačkim patrijarhom rekao je, istaknuvši najprije svoje siromašno seljačko podrijeklo: "Ne gledajte u svom patrijarhu političara i diplomatu, nego u njemu tražite samo slugu Božjega, tražite duhovnog pastira, koji ima vršiti svoju misiju medju poniznima".

Kao patrijarh u Veneciji susreo se u pravom smislu s pukom. Vedar i nasmješen, duhovit i uvijek spreman za šalu, stekao je opće simpatije. Ali njegova dobroćudnost bila je uvijek povezana čvrstim i odlučnim karakterom. Kad su ga upitali, odkuda mu tolika lakoća u saobraćanjus ljudima, odgovorio je: "Nisam ni žučljiv ni živčan. Volim dolaziti u dodir s pukom. Ja sam župnik u velikome, a župnici moraju poznavati svoje župljane. Želim ih polako sve upoznati".

On je tip pape Pija X. Poput njega neštedimice dijeli iz svog džepa. Kad su ga neki htjeli od toga odvratiti, odgovorio je: "Makar ja bio neznam kako siromašan, neću u tome dose-



ći svoga oca, koji nas je imao jedanaest na svojim ledjima.

Kao nuncij u Francuskoj podupirao je pokret svećenika-radnika, koji je nastojao vjeru unijeti u radnički, dekristijanizirani svijet. Taj ga je pokret odmah oduševio, jer je odgovarao najdubljoj crti njegove duše.

Pod njegovim dobroćudnim izgledom krije se u njemu vanredno fin posrednik i crkveni diplomat. Svojom velikom sposobnosti uspio je riješiti mnogu neugodnu situaciju u odnosima Vatikana s francuskom vladom.

Socijalisti o njemu kažu: "On je naprednjak, dobar demokrat, kome leže na srcu socijalna pitanja svijeta. Bit će on veliki papa!" Saragat, koji možda jedini od marksista poznaje papu, rekao je: "Beskonačno ga štujem i osjećam prema njemu vječnu zahvalnost. Kad sam bio poslanik u Parizu, on se očinski brinuo za naše zarobljene sunarodnjake". Da, on je cijenjen ne samo radi svog optimizma, nego i radi njegove miroljubi-

bivosti i razumjevanja.

Papa Ivan XXIII voli jednostavnost i zazire od parada. Ljubaznost i očinska dobrota su njegove značajke. On sve sluša, ali odlučuje svojom glavom. Ne voli isprsavanje - voli povučenost. Mauriac je o njemu rekao: "Ovaj će Sveti Otac zaista biti otac. Znat će jednostavno govoriti i jednostavno vršiti ono, na što je po zvan. On uvijek traži i otkriva u ljudima njihove dobre strane. Ne voli aplauze. Resi ga duboka vjera i život savršeno uskladjen sa evandjeljem".

U svom prvom radio-govoru iznio je i svoje programatske ideje: medjunarodni mir, socijalna pravda medju ljudima, sjedinjenje istočnog i zapadnog kršćanstva u krilu Crkve. On traži, da vladari slušaju glas naroda, jer narodi traže mir i pravdu, a ne žele uzajamno ubijanje. Godine njegova pontifikata označene su živim radom na ostvarivanju ovoga programa.

Naš veliki papa Ivan XXIII je jednom



rekao: "Ja sam uvijek tražio ono što veže, a ne što razdvaja". Zato je naša sinovska dužnost pot pomoći Ocu molitvom, žrtvom i dobrim djelima, da se njegove ideje i njegov program u potpunosti o stvare.

Kad je umro Pijo XII, sadašnji papa, a onda patrijarh Venecije, pisao je svojim seminaristima: "Molite za bijelu i blagu vrhovnu glavu jednoga pape, čiji bi primjer druge potaknuo na svetost!" Možda nije ni slutio, da je Providnost upravo odredila njegovu sijedu glavu kao vrhovnu glavu svoje Crkve, a mi smo se uvjerili kroz godine njegova pontifikata, da je to zbilja ličnost, koja svijet potiče na svetost.

Molimo stoga danas sa svetom crkvom, da ga Bog dugo još uzdrži na kormilu Petrove ladje i da ga ne preda u ruke njegovih neprijatelja! Amen.

Prigodom vjenčanja

ZAJEDNIČKI DALJE

Dragi zaručnici!

Vidim, da teško možete prikriti uzbudjenje, koje je logična posljedica ozbiljnosti čina, kojem pristupate. Razumijem vas, jer ovo je možda najozbiljniji i najsvečaniji čas vašega života, kada se spremate, da ovdje pred oltarom Božjim i svećenikom Crkve, a u prisutnosti svoje rodbine i prijatelja, jasno izrečete svoju volju, da ćete biti svoji, da ćete živjeti zajedničkim životom.

Razumijem vaše uzbudjenje, jer se spremate, da izvršite svoju veliku dužnost, na koju vas veže sam Bog, zakoni naše Crkve, a i sama vaša savjest. Jer svaki onaj, koji je po krštenju postao član mističnog tijela Kristova,



mora primiti i ovaj sakramenat sv. Ženidbe, ukoli ko želi, da njegov život u braku bude od Boga blagoslovljen.

Dozvolite, da vam odmah u početku čestitam, što ste život pravo shvatili. Shvatili ste ga kao predigru života u vječnosti, pa zato i slijedite ovaj zakon diktiran vrhovnom inteligencijom našega Stvoritelja. Vi stupate u bračnu zajednicu, da kao jedan duh u dva tijela, nastavite preostali dio životnog puta. I taj život u eri atomske energije i osvajanja prostora, kad je tehnika okrunjena za kraljicu svijeta, sve obori la i zarobila, - nije stvoren za mlake i nesigurne. Stvoren je za jake, za one, koji imaju neki ideal, i spremni su na sve, da ga postignu. Siguran sam, da je vaš prvi ideal brak do kraja ispunjen neograničenom ljubavlju i vjernošću, pa zato i činite prvi korak u bračni život od Božjeg oltara, prvi korak, koji je popraćen svestranim Božjim blagoslovom.

Svim velikim činima mora prethoditi oz-

biljna priprava. Uvjeren sam, da vaša ljubav nije bila "klasična ljubav na prvi pogled", da ste simpatiju, koju ste uzajamno osjetili produbljivali najčišćim prijateljstvom, te da ste ovo vrijeme priprave za vjenčanje upotrebili, da bolje upoznate svoje karaktere, nastojeći iz njih ukloniti sve što bi priječilo vedar zajednički život.

Ovdje sam se sjetio anegdote: Zapitao filozofa Emanuela Kanta neki čovjek, da li da se oženi.

- Oženite se sasvim spokojno, - odgovori mu filozof. - Ako budete dobili dobru ženu, sigurno ćete biti sretni.

- A ako dobijem lošu ženu?

- Onda ćete možda postati dobar filozof, odgovori mu Emanuel Kant.

Dragi zaručnici! Filozof treba biti prije vjenčanja. To je korisno vrijeme, da se dobro



promisli, da se upoznaju karakteri i sklonosti. To je vrijeme, kroz koje treba doći do uvjerenja da će vaš budući zajednički život biti savršena harmonija vaših misli i osjećaja. Filozofija poslije vjenčanja ne koristi. To može biti samo ponovno i ponovno produbljivanje najveće pogreške života, ako se stupilo u brak bez nužne priprave i upoznavanja. To mogu samo biti lamentacije nad razrušenim gradom nečijeg bračnog života.

Još samo jedan čas i vi ćete jedan drugome podjeliti sakramenat izgovorivši onaj "hoću". I nitko na svijetu više neće biti kadar, da razriješi ono što je Bog svezao. Nitko osim smrti! Zato odmah upućujem svemogućemu Bogu svoju svećeničku molitvu, da Vas kroz čitav vaš život uzdrži u onoj istoj ljubavi i vjernosti, koju osjećate jedan prema drugome; u onoj istoj ljubavi i vjernosti, koju ćete sada zakleti, a koja će bezbroj puta biti stavljena na kušnju. Ne dozvolite, da itko razdere obruč vaše bračne sreće, a niti sami ne pokušavajte, da tu sreću tražite

izvan obiteljskog doma, dozvolivši trećoj osobi, da razruši sveti bračni hram, koga ćete sada sa zidati.

Vi ćete ovog časa, u znak doživotne lju bavi i vjernosti postaviti jedan drugome zlatni prsten, koji je okrugao i nema kraja. I vaša ljubav i vaša vjernost neka uvijek zlatom svije tli, i neka nikada ne upozna svoga svršetka.

Vi ćete, dragi zaručnici, od danas su- djelovati sa Božjom stvaralačkom snagom, radjat ćete nove živote. Bog je mogao i dalje stvarati neposredno ljudske živote kao što je stvorio pr vi bračni par, ali je htio, da sam čovjek sudje luje s Njim u ovom svetom poslu. Ne zaboravite, da je to vaša velika dužnost, da je to glavni cilj ove svete zajednice u koju stupate.

Pred tri godine preda mnom su sklopili brak mladi zaručnici - moji bivši učenici. Odmah prve godine zaplakalo je dijete u njihovom sret nom domu, a dva para radosnih očiju piljilo je sa puno sreće u plod svoga srca. Već druge godi-



ne sretna mlada supruga obavijestila je svoga mu ža, koji se nalazi na odsluženju vojnog roka, da pod srcem nosi i drugo dijete. Dozvolite mi, da vam citiram, što joj je nakon toga pisao: "Lutko! Kad sam otvorio tvoje pismo, odmah sam tražio sa mo ono, što sam i našao. I kad sam to pročitao i ponovo se uvjerio, da je tako, da Krunčicu nosiš već tri mjeseca, osjećao sam - neznam ti reći - neku blaženu sreću i radost, a s druge strane i ogromnu brigu za tebe, kako ćeš mi sve to ponovo prepatiti, junakinjo moja! Ali čini mi se, da sam više radosniji, a brige da su maljušne u valu ljubavi, koji me od tebe zapljusnuo s novim da- rom, koji mi donosiš i poklanjaš. I čini mi se opet, da samo ti meni poklanjaš SKUPOCJENE DARO- VE, a ja tebi ništa..."

Da li ste u ovim recima nazreli sreću mladog oca, koji je najozbiljnije shvatio veliku dužnost? Neka ovaj primjer uvijek osvjetljuje Bo žji zakon RASTITE I MNOŽITE SE, da ga u svako do ba možete pročitati!

A kad vaš obiteljski dom oživi novim i

svježim životima, onda oblikujte te mlade duše u duhu Kristovih načela. I u tom pravcu ne žalite truda, jer sve ono, što učinite za dobar vjerski odgoj vaše djece, učinit ćete to za same sebe, jer će vas tako odgojena djeca znati poštivati, cijeniti i držati do vašeg roditeljskog autoriteta.

Veseo sam, što svoj prvi korak u novi život činite od Božjeg oltara. Zato želim, da vas neprestano na vašem životnom putu prati Božji blagoslov, blagoslov crkve kao i moj svećenički blagoslov. Amen.



Prva Sveta Pričest

DOSTOJNI SU, GOSPODINE

Jutros su ANDJELI u bijelim haljinama prošetali ulicama naše župe... Bijeli andjeli potresli su jutros na ulicama savjesti prolaznika...

Jutros su andjeli u bijelim haljinama prošetali ulicama naše župe i izmamili upit djeteta na balkonu: "Mama, zašto ne dozvoliš, da i ja budem sretan?"

Jutros je djevojčica u bijeloj haljini andjela žurila trotoarom na VELIKU GOZBU i nehoteć rasplakala školsku drugaricu na prozoru, koja je optuživala mamu: "Zašto mi braniš..??"

Vi ste ti andjeli, djeco, koji ste pr-

vi put osjetili danas, da NEŠTO ZNAČITE... Vaša mala srca, inače uvijek spremna na brzi tempo, jutros udaraju još užurbanije, jer ste nazreli, da ste POSTALI VELIKI. Vaša veličina i značaj ne dolazi **od vas samih.** Takvima vas je učinio jedinstven GOST, koji je ujedno i domaćin, koji vas je u goste pozvao...

Isus, najveći prijatelj djece; Isus, koji je prvi izdao zakon o vašoj zaštiti, danas hoće, da Ga blagujete kao konačno osiguranje vaših života....

Iako On sve ljubi, njegova se ljubav može i izazvati. Vaša je bjelina izazvala njegovu ljubav - bjelina milosti, koja vas prožela. Vaša je nevinost izazvala njegovu ljubav - nevinost što blista iz vlažnog vam oka.

Ljubav Kristovu izazvala je suza, što ju je davno proljelo dijete na ulicama Jeruzalema, kada je jedna majka oplakivala boli VELIKOG PATNIKA. Držala je u naručju dijete, koje je zapazilo da majka - plače. Plač je izazvao i nje-



govu suzu, koju Isus sve do danas nije zaboravio. I tu suzu naplaćuje obilno svoj djeci, čiji je predstavnik onda proplakao; Naplaćuje je SAMIM SOBOM, jer - sebe vam daje za hranu.

Možda se više i ne sjećate, djeco, pokojnog djeda, koji vas je svakog dana u suton vodio u crkvu. Bio je to divan prizor: sjedi starac, koji se bližio kraju, i djevojčica, koja je počela živjeti - pred glavnim oltarom - poklonici Kristovi! Učio vas je starac sklapati ruke... šaputali ste molitvu, koju još niste razumjeli... Jedno ste ipak znali: na izlasku ste se opet okrenuli prema oltaru, Isusu bacili pusu i sitnim glasićem rekli: "Papaaaa, Isuse!"

"Papaaaa, Isuse!" Ne, više mu ne govorite tako!

Danas se ne rastajete s Njim! Idite mu u susret, i vaša se živa čežnja za sjedinjenjem slila u molitvu drugog tipa: "DODJI, DODJI, ŽELJO MOJA, tebe žudim ja; samo ljubav sveta tvoja pokoj dati zna!"

Koliko je živa vaša želja, da se sjedinite s Kristom, toliko je jaka njegova čežnja, da vas - usreći. Zato vas neću umarati ljudskim govorom, jer jasno čujem Božju riječ: "Pusti malene k Meni!" Pustit ću ih Kriste! Još samo časak!

Još samo časak, Isuse! Ti nisi zaboravio suzu djeteta, koje je oplakivalo Tvoje boli. Ni ja ne mogu previdjeti suzu radosti dviju osoba... Otac i majka puni uzbudjenja očekuju čas velikog sjedinjenja.

Otac plače... To su suze muškarca. Njegovo je srce jutros postalo mekano i toplo i zaboravio je na žuljeve svojih ruku i na znoj svoga čela. Obuzela ga sreća, jer je njegovo Zlato - sretno.

Majka plače... Zaboravila je jutros porodjajne boli, zaboravila je besane noći, kad je sama obuzeta snom, do kasno u noć pjevala uspavanke i uljuljanke svome čedu. Sreća joj iz oka kapa, jer je njeno Zlato - sretno!



"Pusti malene k Meni!"

Još samo časak, Isuse!

Ne zaboravi, oče i majko, ovaj veliki čas! Ne zaboravi gdje se nalazi sreća tvoga djeteta! Ne zaboravi na najvećeg PRIJATELJA tvoga malenoga! Ne zaboravi na životvornu hranu njegove bijele duše!

"Pusti malene k meni!"

Evo, puštam ih, Isuse! Otvorit ću zlatni ciborij i uzeti Tvoje tijelo, da ih nahranim. Ali, ne usudjujem se jutros reći u njihovo ime: "Gospodine nisam dostojan..." Ne usudjujem se reći, jer su obučeni u bjelinu, jer ih je prožela Tvoja milost... Dostojni su, Gospodine! Pohiti, da ih usrećiš.

I evo, za par časaka, u ovoj našoj crkvi neće biti samo jedan tabernakul. Bit će mnogo živih tabernakula, tabernakula, koji će pro-

laziti našim ulicama, odsjesti u vašim domovima i školskim klupama,

Neka, djeco draga, i vaši mali prijatelji, koji nemaju sreće, da budu sretni, osjete preko vas, da im je Isus sasvim blizu! Neka iz vas na njih pada Kristovo svijetlo! Neka preko vas Njegova dobrota u njih unidje!

"Pusti već jednom malene k Meni!"
Puštam ih, Gospodine!
Dostojni su!
Pohiti da ih usrećiš! Amen.

S A D R Ž A J